

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Dušica Dulić,
Ivan Gregurić, vlč. Josip Pekanović
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Tomislav ŽigmanovV. D. DIREKTORICA
I ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Zvonimir Perušić
Dražen Prčić (sport i zabava)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

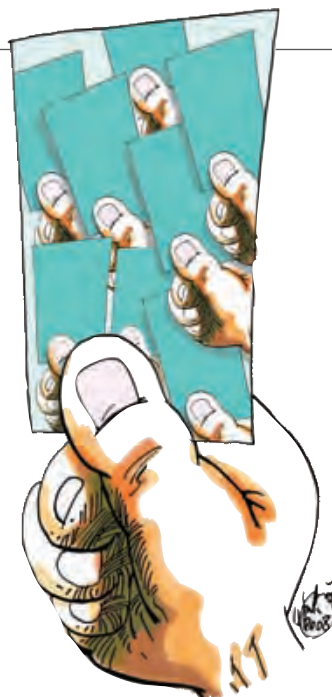
TISAK: »Rotografika« doo Subotica
List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Cilj ili sredstvo

Izvanredni parlamentarni izbori u Srbiji postaju sve izvjesniji, kao što je izvjesno da skupštinsku većinu trenutačno ne čine demokrati i narodnjačka koalicija, već radikali, narodnjačka koalicija i socijalisti. Rezolucija, koju su radikali usuglasili s DSS-om i NS-om mimo Vlade, je bila razlogom da se predsjednik Tadić, dan prije sjednice oglasi i kaže kako »radikalna rezolucija nije o očuvanju integriteta Srbije i ne koristi obrani Kosova i Metohije, već ima za cilj da Srbija više ne pregovara o budućem članstvu u EU-u«. Skupštinska sjednica, na kojoj je 133 zastupnika bilo za stavljanje na dnevni red ove rezolucije, prekinuta je odlukom predsjednika Skupštine koji je to obrazložio time što Vlada nije dala mišljenje o prijedlogu. Prijedlog rezolucije »O zaštiti integriteta i suvereniteta Republike Srbije u odnosima s međunarodnim organizacijama« trebao je pozvati EU da »jasno i nedvosmisleno« potvrdi cjelovitost državnog teritorija Srbije kao uvjet za nastavak pregovora o pridruživanje Srbije Europskoj Uniji. Skupština je prema ovoj rezoluciji trebala pozvati EU da povuče odluku o slanju misije, a zemlje članice EU-a, koje su priznale jednostranu neovisnost Kosova, da tu odluku ponište. Kako je malo vjerojatno da bi, ukoliko bi ova rezolucija i bila usvojena, bilo koja država povukla priznanje, više je nego jasno da je pitanje Kosova manje cilj, a više sredstvo u međusobnoj borbi političkih snaga jer i nedavni izbori pokazuju kako je premoć demokratske opcije u Srbiji vrlo slaba.

Dvjesto pedeset izaslanika, na redovitoj Skupštini Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, zatražilo je da Srbija nastavi s približavanjem EU-u, a za proeuropsku su politiku i druge manjine. No, premda u Srbiji živi značajan broj pripadnika manjina o tome kojim pravcem želi Srbija ipak ne odlučuju oni. To ovisi, prije svega, o raspoloženju većinskoga naroda. Manjine su, s druge strane, one koje redovito trpe u situacijama kao što je ova. Ako se i može prihvatiti činjenica da uvijek postoje »usijane glave« koje će iskoristiti situaciju i iskaliti svoj bijes na onim slabijima, teško se može prihvatiti pasivan odnos policije i neotkrivanje počinitelja, a još je teže prihvatiti opravdavanje nasilja. Ukoliko se gleda kroz prste onima koji uništavaju tuđu imovinu ili ugrožavaju sigurnost drugih ljudi, postavlja se pitanje može li se govoriti o vladavini zakona. Zebnja i strah manjina se tada povećava i postaje sve opravdanijom.

J. D.

Attila Szalai

Učenici iz Vojvodine uključeni u ekološki kviz »Lijepa naša«

Najuspješnija ekipa iz Male Bosne 9

Dan žena

Što danas za ženski spol predstavlja 8. ožujka 14-15

Povijest hrvatskog jezika

Tri jezika i pisma 33

Vlado Šola, rukometni vratar

Braniti ću i dalje 42,43

UKRATKO

Unmik i Kfor na cijelom Kosovu

Nakon što je u ponedjeljak Javno poduzeće Željeznice Srbije preuzelo kontrolu nad željezničkom infrastrukturom na sjeveru Kosova, najviši kosovski dužnosnici i predstavnici UNMIK-a su priopćili kako će UNMIK i kosovska vlada funkcionirati na cijelom teritoriju pokrajine. U utorak je međunarodna policija uspostavila kontrolu nad željezničkim prometom na sjeveru Kosova stavljajući na znanje predstavnicima srpskih željeznica kako ne mogu smatrati prugu Lešak – Zvečan dijelom srpske željezničke mreže. Misiji UN-a bio je potreban samo jedan dan uz pomoć policije obesnažiti otcjepljivanje sjevera Kosova u željezničkom prometu. Sudeći po izjavama šefa UNMIK-a Joakima Rikera, moguće je očekivati kako će uspostavljanje pravosuđa, carina, i policijske službe na sjeveru Kosova biti potpomognuto i trupama Kfora.

»Uz pomoć Kfora kada to bude trebalo UNMIK će braniti svoju izvršnu vlast, bilo da je riječ o policiji, carinama ili pravosudnom sustavu. Gdje god je to potrebno, mi smo odlučni implementirati naš mandat koji se tiče cijelog Kosova«, rekao je Riker.

Osim međunarodnih, i kosovski su dužnosnici poput premijera Hashima Taqija upozorili kako na sjeveru Kosova neće doći dopustiti paraliziranje javnih službi i stvaranje jedne vrste zamrznutog konflikta koji bi na duži rok samo cementirao podjelu sjevera od ostatka Kosova.

Rusija neće vraćati vojnike na Kosovo

»Nema razloga za vojno vraćanje Rusije na Balkan«, izjavio je predstavnik Rusije u NATO-u Dmitrij Rogozin. »Mislim kako bi dolazak ruskih vojnika na Kosovo onemogućio Srbiju da brani sebe, jer smatram kako Srbija ima sve kapacitete braniti se sama«, rekao je Rogozin za Večernje novosti. On je ocijenio i kako jednostrano proglašenje neovisnosti Kosova može biti signal za Srbe u Republici Srpskoj i dodao da su »prazne priče« da je Kosovo jedinstven slučaj. »Ako netko Srbiji oduzima dio teritorija, onda Srbija može tražiti kompenzaciju za taj gubitak, uključujući i Republiku Srpsku, jer je napušteno pravilo nepovredivosti državnih granica, i oni koji su priznali Kosovo moraju imati to na umu«, rekao je Rogozin.

Vojvođanski Hrvati nedovoljno u medijima i Srbije i Hrvatske

Oživotu i problemima hrvatske manjine nedovoljno se izvještava, kako u Srbiji tako i u Hrvatskoj, ocijenila je konzulica gerant Generalnog konzulata RH u Subotici Ljerka Alajbeg. »Smatramo da još ima prostora da se o Hrvatima u Vojvodini više govori. Mislimo da oni nisu dovoljno zastupljeni u medijima, niti ovdje u Srbiji, niti u Hrvatskoj. Mi želimo to popraviti«, izjavila je konzulica gerant. S tim ciljem Generalni konzulat započeo je razgovore s predstavnicima hrvatskih medija u Vojvodini i dopisnicima najvećih informativnih kuća u Hrvatskoj. U diplomatskom predstavništvu Hrvatske u Subotici u utorak je održan prvi takav sastanak na kojemu je bilo riječi o ustroju i budućnosti medija koji u Vojvodini informiraju na hrvatskom jeziku. Ljerka Alajbeg kazala je da su Konzulat i Veleposlanstvo RH u Srbiji voljni pomoći da se medijska slika o ovdašnjim Hrvatima popravi. Sastanku u Generalnom konzulatu prisustvovali su urednici i novinari »Hrvatske riječi«, te programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice i Radiotelevizije Vojvodine.

J. S.

Godišnji sastanak Središnjeg odbora HSK u Zagrebu

Središnji odbor Hrvatskoga svjetskoga kongresa, međunarodne neprofitne, nevladine i nestranačke organizacije svoj godišnji sastanak od 4. do 6. ožujka održava u Zagrebu. Važno je spomenuti kako je Kongres osnovan 1993. godine kako bi povezao hrvatske izvandomovinske udruge i ustanove u cilju snažnijeg djelovanja, promocije i zastupanja hrvatskih interesa u svijetu. Nacionalni kongresi HSK djeluju unutar pojedinih država i putem šest radnih obora, i to: za humanitarne djelatnosti, obnovu i ulaganje, kulturu, šport, školstvo i veze s domovinom, promidžbu i informiranje, povratak i iseljništvo te odbor za mladež. Ova organizacija vrlo

uspješno djeluje među 4,5 milijuna Hrvata i ljudi hrvatskoga podrijetla na svim kontinentima. Na ovogodišnjem zasjedanju delegati će izabrati novoga predsjednika, a HSK, uz Domovinsko sjedište u Zagrebu koje vodi novinarka Željka Lešić. Kongres se povremeno pojavljuje i kao izdavač zanimljivih publikacija, među kojima i »Adresara hrvatskih udruga u svijetu«. Kongres je bio organizator Svjetskih igara u Zadru 2006. koje su u domovinu dovele mnogo mladih ljudi koji vole šport, ali i koji su se nastavili družiti i povezivati u svojim domicilnim zemljama.

(HMI)

Incident u Novom Slankamenu

U noći između utorka i srijede nepoznate su osobe crijepom razbile dva prozorska stakla na zgradi Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Stjepan Radić« u Novom Slankamenu. Prema riječima tajnika društva, Ivana Gregurića policija je izašla na očevid i traga za počiniteljima. Osim

policije, o ovom incidentu Društvo je obavijestilo i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu.

Inače, ovo nije prvi slučaj razbijanja prozorskih stakala na zgradi HKPD-a »Stjepan Radić«. Posljednji takav slučaj, kako ističe Gregurić, dogodio se krajem prošle godine.

► *Da mi se nisu popeli na glavu, nikada mi ne bi pali na pamet.*

► *Pjesnici su malčice na svoju ruku.*

Dujizmi

► *Da nisam nepismen, ne bih izvikivao parole.*

► *Oni koji su našli sebe, javljaju se iz Europe.*

Osuda neprimjerenog prosvjeda

SOMBOR – Predsjednik Općine Sombor dr. Jovan Slavković je u ponedjeljak, 3. ožujka, najoštrije osudio podjelu besplatnog kruha ispred pekarnica čiji su vlasnici Albanci, a koje je organizirala takozvana udruga »Bojkot«.

»Iako miran i opsegom simboličan, ovo je svakako neprimjeren oblik prosvjeda i poziv na diskriminaciju prema sugrađanima druge

narodnosti, koji nemaju nikakve veze s visokom politikom i činom jednostrane secesije Kosova i Metohije. Vlasnici ovih pekarnica naši su sugrađani već desetljećima, njihova djeca i unuci pohađaju s našom djecom škole, u pekarnicama su zaposleni ovdašnji žitelji i naši sunarodnjaci koji tu ostvaruju svoju egzistenciju, a i brašno od kojega se prave pekarski proizvodi je brašno od naše pšenice i s naših njiva. Sve ovo je pokušaj prelamanja visoke politike na običnim ljudima, a izraz je lažnog rodoljublja i neprihvatljive ksenofobije pojedinaca i neformalnih skupina koji se čak ne žele, ili ne smiju legitimirati pred javnošću tko su i što su. Apeliram na sve građane Sombora i Općine Sombor da ignoriraju ovakav oblik diskriminacije, a da svoj prsvjed zbog samoproglašenja neovisnosti Kosova i Metohije izražavaju, kao i do sada, na primjeren i civiliziran način, onako kako to dolikuje Somboru i Somborcima«, rekao je obrativši se javnosti gradonačelnik dr. Jovan Slavković.

Z. Gorjanac

Zavod za kulturu i za Hrvate

Izvršno vijeće Vojvodine održalo je 28. veljače sjednicu u Novom Sadu na kojoj je utvrdilo prijedlog odluke o osnivanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i uputilo ga Skupštini AP Vojvodine na usvajanje. Prema riječima pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu prof. dr. Zoltána Jegesa, prihvaćanjem ove odluke bit će zaokružen proces formiranja

zavoda za kulturu nacionalnih zajednica čiji su jezici u službenoj uporabi u AP Vojvodini. Tako će nacionalne zajednice u našoj pokrajini, uz nacionalna vijeća, dobiti i zavod za kulturu, instituciju koja će se baviti zaštitom i razvojem svoje nacionalne kulture, tradicije i jezika.

HR

Priopćenje »Građanske Vojvodine«

Zaustaviti šovinističke akcije u Somboru

Inicijativa nevladinih organizacija iz Vojvodine »Građanska Vojvodina« zahtijeva od mjerodavnih tijela provođenje istrage u povodu akcije skupine ljudi u Somboru, koji već dva tjedna dijele besplatan kruh ispred pekarni koje su u vlasništvu Albanaca u tom gradu. »Građanska Vojvodina« podsjeća kako su ti građani, koji su za sebe kazali kako ne pripadaju nijednoj političkoj organizaciji, uz kruh dijelili i letke šovinističkog sadržaja i njima pozivali građane da ne kupuju kruh kod somborskih Albanaca.

»Podsjećamo mjerodavne kako je u Somboru, na pekarnicama u vlasništvu Albanaca, u protekla dva tjedna polupano više izloga, kao i da su ispisivani grafiti uvredljive sadržine. Žrtve šovinističkih akcija u Somboru su državljani Srbije, koji uredno plaćaju porez ovoj državi, koji zapošljavaju državljane Srbije i koji su rođeni i desetljećima žive u Somboru i Vojvodini. Pozivamo građane Sombora, ali i cijele Vojvodine, da se solidiziraju s građanima albanske nacionalnosti koji se nalaze na

udaru ekstremnih nacionalista«, navodi se u priopćenju.

»Građanska Vojvodina« zahtijeva od mjerodavnih hitno reagiranje na šovinističke pojave i zaštitu državljana Srbije koji se nalaze na udaru frustriranih ekstremista. Samo na taj način bit će poslana jasna poruka kako država ne koristi proglašenje neovisnosti Kosova za obračun s nacionalnim manjinama, političkim neistomišljenicima i predstavnicima civilnog sektora.

»Građanska Vojvodina« zahtijeva i od mjerodavnih inspeksijskih službi odgovor na pitanje kako je moguće da netko, bez dozvole, dijeli prehrambene namirnice na ulici ne poštujući elementarne higijenske uvjete.

»Građansku Vojvodinu« čine: Nezavisno društvo novinara Vojvodine, Centar za regionalizam (Novi Sad), Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji (Beograd-Novu Sad), Centar za razvoj civilnog društva (Zrenjanin), Građanski fond Panonija (Novi Sad), NVO »Otvoreni licej« (Sombor) i Građanska akcija (Pančevo).

UKRATKO

Srbi napuštaju kosovske institucije

Svi Srbi u privremenim kosovskim institucijama, lokalnoj samoupravi i javnim službama u Gnjilanu napustili su u utorak 4. ožujka radna mjesta jer ne prihvaćaju samoproglašene institucije neovisnog Kosova. Srbima u Gnjilanu pridružilo se i petnaestoro zaposlenih Srba u općini Vitina. Prije Srba zaposlenih u javnim kosovskim službama, suradnju s Glavnim stožerom Kosovske policijske službe otkazali su policajci u regijama Gnjilana, Prištine i Štrpca.

Marko Jakšić: Srbiji treba rusko oružje

Predsjednik srpskih općina na Kosovu Marko Jakšić rekao je FoNetu kako je »Srbija sposobna sama obraniti svoj teritorij i kako joj nije potreban ruski Kfor na terenu, već naoružanje ruske armije za svaku eventualnost«.

»Ono što Srbima treba jest, prije svega, najsvremenije naoružanje koje ruska armija trenutačno ima«, istaknuo je Jakšić.

Izbori možda već i ovog mjeseca?

Izvanredni parlamentarni izbori u Srbiji, prema pisanju beogradskog Blica od utorka, samo su pitanje vremena, jer je vladajuća koalicija potpuno podijeljena kada je riječ o političkim prioritetima na kojima je i nastala, no još nitko od njih službeno ne traži odustajanje od usvojena Vladinog programa. »Dok Demokratska stranka (DS) i G17 Plus inzistiraju i na očuvanju Kosova, ali i na putu u Europu, Demokratska stranka Srbije i dalje priča samo o Kosovu kao prioritetu«, navodi list i konstatira kako bi, budu li se odnosi u koaliciji pogoršavali, izvanredni parlamentarni izbori mogli uslijediti već ovog ili idućeg mjeseca.

U srijedu je počelo proljetno zasjedanje Narodne skupštine Srbije. Zastupnički klub Demokratske stranke Srbije najavio je kako će podržati prijedlog rezolucije Srpske radikalne stranke o tome kako Srbija može ući u EU samo s Kosovom i Metohijom. Demokratska stranka i G17 Plus su s druge strane priopćili kako je takva rezolucija štetna za Srbiju ali i za odnose u vladajućoj koaliciji. Boris Tadić je izjavio kako radikalna rezolucija nije o očuvanju integriteta Srbije i ne koristi obrani Kosova i Metohije, već ima za cilj da Srbija više ne pregovara o budućem članstvu u Europskoj uniji.

Održana 9. izborna skupština DSHV-a

Petar Kuntić i dalje predsjednik

*Delegati su na izornoj skupštini izrazili očekivanje da predsjednik Srbije Boris Tadić neće odstupiti od predizbornog obećanja približavanja Europskoj Uniji * »Afirmacija nacionalnog identiteta jest jedna od zadaća DSHV-a, ali ne u zatvorenosti prema unutra i prema svijetu. Naša stranka mora dokazati da je dorusla vremenu i zadaći koje joj to vrijeme postavlja,« rekao je Petar Kuntić*

Piše: Zvonko Sarić

Petar Kuntić izabran je za predsjednika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini na 9. redovitoj izornoj skupštini DSHV-a, održanoj 2. ožujka u Subotici. Dosadašnjem je predsjedniku Petru Kuntiću, za novi četverogodišnji mandat na čelu ove jedine parlamentarne stranke Hrvata u Republici Srbiji, glasovanjem dalo potporu 229 delegata iz 19 vojvodanskih Mjesnih odbora DSHV-a.

Delegati su na izornoj skupštini izrazili očekivanje da predsjednik Srbije *Boris Tadić* ne odstupi od predizbornog obećanja približavanja Europskoj Uniji, jer je za Srbiju jedini pravi izbor priključenje europskim integracijama, kako su to Hrvati jasno istaknuli prilikom posljednjih izbora za predsjednika Republike, kroz rezultate glasanja.

»Afirmacija nacionalnog identiteta jest jedna od zadaća DSHV-a, ali ne u zatvorenosti prema unutra i prema svijetu. Naša stranka mora dokazati da je dorusla vremenu i zadaći koje joj to vrijeme postavlja,« rekao je Petar Kuntić, predstavljajući program kandidata za predsjednika pri obraćanju delegatima. Naglasivši kako se DSHV »ne boji različitog, već istog mišljenja« i da se »putem dijaloga i razgovora žele naći najbolja rješenja i odgovori na aktualnu problematiku,« Kuntić je na izornoj Skupštini rekao da DSHV snosi odgovornost za osmišljavanje dugoročnog projekta o zaštiti, očuvanju i razvitku hrvatskog naroda u svim njegovim aspektima.

IZMJENE I DOPUNE STATUTA: U radno Predsjedništvo izborne skupštine, za predsjednika je izabran *Grgo Kujundžić*, a za članove *Josipa Vojnić Tunić*, *Andrija Adin*, *Ljiljana Lagundžić* i *Bruno Anušić*. Nakon izvješća verificacijske komisije, usvajanja dnevnog reda i usvajanja Poslovnika o radu 9. izborne skupštine, uslijedilo je usvajanje Statuta o izmjenama i dopunama Statuta DSHV-a.

Predsjednica Mjesnog odbora DSHV-a Sombor *Marija Radoš* izni-

jela je više dodatnih prijedloga za izmjenu postojećeg Statuta, dok je predsjednik somborske podružnice DSHV-a *Mata Matarić* obrazlažući iznesene prijedloge, istaknuo da se tim prijedlozima ukazuje na problem preglasavanja pri donošenju odluka i na visoka ovlaštenja budućeg predsjednika stranke.

»Prema novim prijedlozima za izmjenu Statuta, za usvajanje odluka bit će dovoljna natpolovična većina, a prema našem prijedlogu, za usvajanje odluka trebale bi glasovati dvije trećine nazočnih pri usvajanju važnih odluka naše stranke, kako to i određuje dosadašnji Statut stranke. Predstavnicima Mjesnih odbora trebali bi pri donošenju odluka participirati u proporcionalno broju članstva. Prema

novim prijedlozima za izmjenu Statuta budući predsjednik stranke je prema ovlaštenjima stavljen ispred predsjedništva stranke. Također smatramo da o kandidatima za lokalne i pokrajinske izbore trebaju odlučivati Mjesni odbori, a ne da predsjedništvu kandidate predlaže predsjednik stranke.«

Prilikom rasprave o prijedlozima somborskog Mjesnog odbora, delegati su glasovanjem usvojili prijedlog da DSHV ubuduće za svoja obilježja ima znak, pečat, štambilj i zastavu, dok ostali prijedlozi, o kojima se raspravljalo pojedinačno, nisu podržani većinom glasova. Nakon rasprave, usvojen je Statut o izmjenama i dopunama postojećeg Statuta DSHV-a koji je izradilo radno tijelo ove stranke.

Europska orijentacija

Zbrajajući dojmove nakon završene izborne skupštine, predsjednik subotičke podružnice DSHV-a *Martin Bačić* rekao je kako je Skupština bila dobro organizirana, te da podnesena izvješća, kao i stavovi i zaključci delegata, odražavaju stajališta stranke.

»Naša je stranka privržena europskoj orijentaciji i zalaže se za ostvarivanje predizbornog obećanja predsjednika *Borisa Tadića*, a to je nastavljanje približavanja Europskoj Uniji, u čemu će imati potpunu potporu Hrvata. DSHV će se zalagati da i Hrvati ostvare prava koja već imaju ostale nacionalne manjine u Srbiji. Smatram dobrim što su delegati izabrali *Petra Kuntića* za predsjednika stranke jer je *Kuntić* mnogo učinio za razvoj naše stranke i zbog toga ima podršku naroda. Što se tiče prijedloga somborskog Mjesnog odbora za izmjene Statuta, smatram da je bilo dovoljno vremena da se ti prijedlozi predoče ranije kako bi se o njima moglo raspravljati i prije ove izborne skupštine.«

RAZVITAK STRANKE:

»DSHV je politička organizacija u kojoj se oblikuju i izražavaju te zastupaju kolektivni interesi Hrvata u Vojvodini radi ostvarenja političkih, kulturnih, gospodarskih i drugih ciljeva u skladu s međunarodnim standardima,« rekao je *Petar Kuntić* iznoseći izvješće o radu DSHV-a s 8. redovite skupštine održane 26. ožujka 2006. godine.

»Po prvi put održane su izborne skupštine u svim Mjesnim organizacijama DSHV-a koje na ovoj Skupštini imaju svoje delegate. U proteklom razdoblju osnovali smo dvije nove Mjesne organizacije, u Savinom Selu, a reaktivirali smo Mjesnu organizaciju Vajska, te će Mjesna organizacija Sonta prerasti u podružnicu Južno Podunavlje. U protekle dvije godine imali smo jasnu viziju razvika stranke. Poslije petnaest godina opet imamo svojega zastupnika u Skupštini Srbije. Sada je DSHV poželjan partner za svaku stranku. Krajem prošle godine osnovana je mladež DSHV-a. Nakon značajnog uspjeha na parlamentarnim izborima, dogodila se opstrukcija u redovima stranke, ali članovi

pokrajini i republici«, istaknuo je *Kuntić*.

Nakon što je predsjednik kandidacijske komisije *Ivica Mamužić* predložio kandidaturu *Petra Kuntića* za predsjednika DSHV-a, predloženi kandidat se obratio delegatima.

Izbornoj skupštini prisustvovali su brojni gosti: zastupnica u Hrvatskom saboru *Ivanka Roksandić*, pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske *Martin Oršolić*, zamjenik župana Vukovarsko – srijemske županije *Petar Kulić*, konzulica gerant Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg*, konzulica i konzul Republike Hrvatske u Subotici *Mirela Lucić* i *Anto Franjić*, predsjednik HNV-a *Branko Horvat*, predsjednik HAD-a *Slaven Bačić*, kao i predstavnici hrvatskih udruga i Crkve.

i simpatizeri nisu podržali one, koji su preko noći htjeli preuzeti kormilo stranke«, rekao je *Kuntić* i naglasio da je Podružnica u Somboru dobila novo članstvo i rukovodstvo te da je osnovan i Forum žena DSHV-a.

»Putem vlastite hrvatske političke stranke čiji je osnovni cilj borba za ostvarivanje manjinskih prava, njihovo unapređenje i zaštita, Hrvati u Srbiji mogu aktivno sudjelovati u političkom životu ne samo lokalne zajednice, već i u

PROGRAM KANDIDATA:

Predstavljajući program kandidata za predsjednika DSHV-a, *Petar Kuntić* je rekao kako je pitanje budućnosti stranke pitanje dogovora i naglasio da se putem dijaloga i razgovora trebaju naći najbolja rješenja, te u skladu s tim, podružnice stranke moraju biti antene koje će emitirati i artikulirati interese Mjesnih odbora.

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini treba djelovati u narodu, biti s narodom. Ako se pola-

Za članove Predsjedništva DSHV-a izabrani su: Josip Gabrić, Dujo Runje, Antonija Čota, Pero Horvacki, Josip Petreš, Bruno Anušić, Suzana Marjanović, Davorka Nimčević Kuktin, Snežana Periškić i Renata Kunić, a izravno su članovi Predsjedništva Siniša Skenderović, predsjednik Mladeži DSHV-a, Marijana Čović, članica Foruma žena »Cro Femina«, predsjednik somborske podružnice DSHV-a Mata Matarić, predsjednik subotičke podružnice DSHV-a Martin Bačić i predsjednik DSHV-a Petar Kuntić.

zi od činjenice da je populacija hrvatskog korpusa prepolovljena u posljednjih osamnaest godina, onda se sasvim opravdano mora razmotriti činjenica zaustavljanja osipanja hrvatskog entiteta na području Vojvodine. Možemo se ugledati na provjerene modele očuvanja i osnaživanja etničke zajednice koji se primjenjuju u drugim državama. U novom Predsjedništvu naše stranke bit će i stručnjaci iz različitih područja, koji će moći odgovoriti zahtjevima novog vremena.«

Kao jednu od prioritarnih zadaća DSHV-a Kuntić je naveo sudjelovanje građana iz hrvatske zajednice u javnom životu Republike Srbije. U tom je smislu ukazao da su ciljevi politike DSHV-a u općinama aktivno sudjelovanje hrvatske zajednice u javnim institucijama,

režima početkom devedesetih godina.

»Eventualna predizborna koalicija Demokratske stranke i DSHV-a na predstojećim lokalnim i pokrajinskim izborima neće dovesti do 'utapanja' naše stranke u Demokratsku stranku niti će dovesti do gubljenja specifičnog političkog i nacionalnog identiteta DSHV-a.«

Pri obraćanju delegatima Petar Kuntić je rekao da je u predstojećem razdoblju jedna od glavnih zadaća cijele hrvatske zajednice upis djece u odjele na hrvatskom jeziku, kako u osnovnim školama, tako i u gimnaziji te će se u tom smjeru DSHV i nadalje koordinirati s HNV-om.

Na kraju predstavljanja programa kandidata Kuntić je istaknuo kako je sadašnje rukovodstvo, koje

objavljen je u novom broju lista ove stranke »Glas ravnice« koji je podijeljen svim delegatima.

Glasovanjem delegata Petar Kuntić je dobio potporu za novi četverogodišnji mandat predsjednika DSHV-a.

Na izbornoj skupštini izabrani su članovi Predsjedništva i Vijeća DSHV-a, a podneseno je

i financijsko izvješće i izvješće Nadzornog odbora, a u zaključcima delegata 9. izborne skupštine navodi se zalaganje DSHV-a za osnivanjem hrvatskog srednjoškolskog centra, veću zastupljenost Hrvata u državnim tijelima, kao i za promjenu procedure izdavanja hrvatskog državljanstva građanima Srbije. ■

participacija hrvatskih manjinskih interesa u proračunu općina u mjestima gdje žive Hrvati te ekonomsko jačanje hrvatske manjine u Republici Srbiji.

Govoreći o značaju normalizacije odnosa između susjednih država na prostoru bivše Jugoslavije, Kuntić je pozdravio ispriku predsjednika Borisa Tadića koju je uputio hrvatskom narodu za patnje nanese od strane Miloševićeva

je počelo voditi stranku prije četiri godine, zateklo nesređeno stanje, mali broj članstva i tendenciju gašenja Mjesnih organizacija.

»Sada, četiri godine poslije, svi članovi i simpatizeri DSHV-a znaju da je sve drukčije. Zapamtite sadašnje stanje i ako u narednom mandatu ne budemo napredovali, slobodno promijenite rukovodstvo,« rekao je Petar Kuntić.

Cjelokupni program DSHV-a

Pozdravne riječi gostiju

Delegat je u svoje ime i u ime predsjednika Hrvatskog sabora Luke Bebića pozdravila zastupnica Ivanka Roksandić.

»Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj imaju visoko zagarantiranu razinu ostvarivanja prava. Takva prava traži Hrvatska i za hrvatsku manjinsku zajednicu koja živi u Srbiji. Hrvati trebaju sudjelovati u političkom, društvenom i gospodarskom životu Srbije, a na mladima je da održe jezično, kulturološko i društveno biće hrvatskog naroda.«

»Na kulturno-prosvjetnom će području Ministarstvo znatnosti, obrazovanja i športa i dalje podržavati zajedničke projekte s ovdašnjom hrvatskom zajednicom, što će doprinijeti i dobrim odnosima između Republike Hrvatske i Republike Srbije«, rekao je pomoćnik MZOŠ-a Martin Oršolić, prenoseći pozdrav ministra Dragana Primorca.

Uz pozdravne riječi, zamjenik župana Vukovarsko – srijemske županije Petar Kulić prenio je i pozdrave župana Bože Galića, a istaknuo je kako regionalna suradnja postoji u područjima kulture i gospodarstva te da postojeću suradnju treba razvijati i poboljšati.

»U našoj županiji živi osam nacionalnih manjina. Izgradili smo dobre odnose u suživotu s manjinama i želimo da i ovdašnji Hrvati dožive taj standard, koji uživaju nacionalne manjine u našoj županiji«, rekao je Božo Galić.

Ljerkica Alajbeg, konzulica gerant RH u Subotici, je pozdravljajući delegate na izbornoj Skupštini, prenijela i pozdrave veleposlanika RH u Srbiji Tončija Staničića i naglasila kako je DSHV postala uvažena politička stranka koja umnogome doprinosi ostvarivanju i zaštiti prava hrvatske nacionalne manjine.

Učenici iz Vojvodine uključeni u ekološki kviz »Lijepa naša«

Najuspješnija ekipa iz Male Bosne

*Na pokrajinskom natjecanju sudjelovalo je osam ekipa iz Subotice, Tavankuta, Đurđina i Bačkog Monoštora *
Tri najbolje plasirale su se na svehrvatsko natjecanje u Svetom Martinu na Muri*

Tri prvoplasirane ekipe sa svojim mentorima i gostima natjecanja

S najviše osvojenih poena, ekipa područnog odjela OŠ »Ivan Milutinović« u Maloj Bosni pobijedila je na pokrajinskom natjecanju u ekološkom kvizu »Lijepa naša« koje je prošloga četvrtka, 28. veljače, održano u Subotici. Riječ je o kvizu u organizaciji Udruge »Lijepa naša« iz Zagreba, u koji su, osim učenika iz Hrvatske i BiH, od ove godine uključeni i učenici iz Vojvodine koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili slušaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Na svehrvatsko natjecanje, koje će se

početkom travnja održati u Svetom Martinu na Muri, iz Vojvodine će ići i drugoplasirana ekipa – OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, kao i ekipa središnje škole OŠ »Ivan Milutinović«, koja je osvojila treće mjesto.

Pokrajinsko natjecanje čiji je domaćin bila OŠ »Ivan Milutinović« i koje je u razini županijskog, uspjelo je okupiti osam ekipa osnovnih škola iz Subotice, Tavankuta, Đurđina i Bačkog Monoštora. Četveročlane ekipe činili su po jedan predstavnik svih viših (petog, šestog, sedmog i osmog) razreda. Oni su odmjerili snage u znanju o zaštiti životnog okoliša i prirodnim resursima Hrvatske, iz predmeta kao što su kemija, biologija, geografija i vjeronauk. Natjecanje se sastojalo iz triju segmenata: pisanog dijela (testa), PowerPoint prezentacije (prikaz ostvarenog praktičnog rada učenika pod motom »Istražili smo – uradili smo – predlažemo«) i usmenog dijela.

Stručni suradnik u Udruzi »Lijepa naša« Josip Gregac ističe kako kviz, osim razvijanja ekološke svijesti kod učenika, za cilj ima i povezivanje učenika sa svojim

vršnjacima iz matične domovine. »Prije dvije godine, na razini osnovnih i na razini srednjih škola, prvo mjesto osvojile su škole iz BiH. Kviz je pokrenut prije 17 godina, njegov program je prije svega ekološki, a pokušavamo ga na neki način prilagoditi da bude i kulturološki«, kaže Josip Gregac.

Mentorica dviju ekipa OŠ »Ivan Milutinović« Jelena Sedlak kaže kako je glavna poteškoća u priprema za kviz bila neusklađenost

nastavnih programa u Hrvatskoj i Srbiji. »Isti uzrast, u srpskom i hrvatskom programu, ne izučava isto gradivo. Ne očekujemo neki veliki uspjeh na završnom natjecanju, a u okviru priprema morat ćemo raditi sadržaje koji nisu u okviru nastavnog plana i programa. Djeci će svakako najlakše biti raditi PowerPoint prezentaciju jer je to tema koju sami odabiru«, kaže ona, dodajući kako bez obzira na rezultate i samo pripremanje pozitivno utječe na razvoj ekološke svijesti kod djece.

Pozitivan utjecaj na ekološku svijest učenika, kao bitnu odrednicu kviza, ističe i Ljiljana Dulić, mentorica ekipe OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina, dodajući i kako se djeca, pripremajući se za natjecanje, bolje upoznaju s matičnom domovinom.

Pokrajinskom natjecanju u ekološkom kvizu »Lijepa naša«, između ostalih, nazočili su Ljerka Alajbeg, konzulica gerant Republike Hrvatske u Subotici i Edit Molnar Pinter, članica Općinskog vijeća zadužena za obrazovanje. U umjetničkom dijelu programa nastupio je tamburaški orkestar HKC-a »Bunjevačko kolo«, mladi recitatori, te gost iz Hrvatske, pjesnik Mile Pešorda.

D. B. P.

Pismeni dio natjecanja

Povjerenstvo kviza dodijelilo je svim natjecateljima pohvalnice, mentorima priznanja, a školama i sponzorima uručilo je zahvalnice za sudjelovanje, odnosno potporu natjecanju.

Milorad Đurić, pokrajinski tajnik za informacije

Razlike se moraju uvažavati

*Multikulturalnost i multijezičnost suštinske su karakteristike vojvođanskog identiteta i u Izvršnom vijeću smo smatrali kako ne bi smjeli biti ugroženi neopreznom privatizacijom * Rezultati analiza manjinskih programa na Radio-televiziji Vojvodine pokazali su kako je u manjinskim redakcijama neophodna ozbiljna promjena kako bi ti programi bili profesionalniji, suvremeniji i u konačnici bolji*

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Milorad Đurić rođen je 1960. u Izbištu, Općina Vršac, gdje je završio i osnovnu školu. Srednju ekonomsku školu završio je u Vršcu, a Filozofski fakultet – odsjek sociologija u Beogradu. Poslije završetka fakulteta zaposlio se u Centru za socijalni rad u Vršcu, gdje je radio od 1990. do 1993. godine, a od 1994. do 1997. profesionalno je radio u Izvršnom odboru SO Vršac, gdje je bio zadužen za kulturu. Od 1998. do 2000. bio je tajnik IO Demokratske stranke i potpredsjednik OO DS Vršac. Od 2000. do 2004. bio je predsjednik Skupštine Općine Vršac. Od 2000. do 2003. bio je zastupnik u Saveznoj skupštini. Član je Izvršnog vijeća AP Vojvodine i pokrajinski tajnik za informacije. Privatizacija javnih elektroničkih medija, uloga nacionalno-manjinskih medija, te dostignuta razina informiranja nacionalnih manjina na materinjem jeziku u Vojvodini, neke su od tema o kojima govori Milorad Đurić.

HR: Vlada Republike Srbije donijela je zaključak kojim se prekida postupak privatizacije radijskih i televizijskih postaja i drugih elektroničkih medija, koji emitiraju programe na jezicima nacionalnih manjina. Kakva je budućnost ovih medija?

Zaključak Vlade je uslijedio poslije gotovo jednogodišnje rasprave o sudbini javnog informiranja na lokalnoj razini – posebno javnog informiranja na jezicima različitih nacionalnih zajednica. Kako se približavao rok za privatizaciju javnih elektroničkih medija, bilo je sve jasnije kako Zakon o radio-difuziji ne nudi odgovarajuća rješenja. Multikulturalnost i multijezičnost suštinske su karakteristike vojvođanskog identiteta i u Izvršnom vijeću smo smatrali kako ne bi smjeli biti ugroženi neopreznom privatizacijom.

Naša zabrinutost počiva na pretpostavci po kojoj ne postoji dovoljno komercijalnog potencijala koji bi, na dulji rok, motivirao buduće privatne vlasnike na zadržavanje informativnih sadržaja na jezicima nacionalnih manjina u strukturi programa.

Dakle, smatramo kako je u ovom trenutku potrebna razumna intervencija države kako bi se u elektroničkim medijima očuvala multijezičnost. Zaključak o prekidu postupka privatizacije je, ipak, samo »time-out«, kako bi se došlo do zadovoljavajućeg modela. Teško je u ovom trenutku reći kako će izgledati budućnost ovih medijskih kuća. U svakom slučaju, radi se na pronalaženju odgovarajućeg rješenja.

HR: Kako ocjenjujete dostignutu razinu informiranja nacionalnih manjina na materinjem jeziku u Vojvodini?

Možda je primjerenije da o tome govore upravo pripadnici manjinskih zajednica, jer oni redovito prate ove sadržaje. Ipak, Tajništvo za informacije podržalo je projekt monitoringa Javnog servisa kojim je, izme-

7. ožujka 2008.

đu ostalog, obuhvaćena i analiza manjinskih programa na Radio-televiziji Vojvodine. Rezultati su pokazali kako je u manjinskim redakcijama neophodna ozbiljna promjena kako bi ti programi bili profesionalniji, suvremeniji i u konačnici bolji.

S druge strane, novine na jezicima nacionalnih zajednica u Vojvodini imaju dugu tradiciju i rekao bih kako je tu stanje mnogo stabilnije. Skupština AP Vojvodine je 2004. godine prenijela osnivačka prava na nacionalna vijeća, dok je financiranje i dalje ostala obveza pokrajinske administracije. Na taj način stvoren je jedan održiv model. Nedavno je Tajništvo za informacije proširilo obujam potpore uključivši i dječje listove i listove za mladež onih nacionalnih vijeća koja ih nisu do sada imali.

HR: Koliki značaj ima kvaliteta javnog govora po kvalitetu ukupnog javnog života?

Kvaliteta javnog (društvenog) života izravno ovisi o kvaliteti javnog govora. U stvari, elementarni proces kroz koji se konstituira društvena stvarnost i jest proces komunikacije. Na početku je uvijek – riječ. Zato oni koji kreiraju i selektiraju informacije, odnosno novinari, i oni koji priopćavaju tj. prenose informacije – mediji – imaju ogromnu odgovornost prema onima koji primaju i razumijevaju te informacije tj. građanima. Uostalom, sjetimo se 90-ih godina prošlog stoljeća i onoga što se dešavalo na prostoru bivše SFRJ pa će nam biti jasno u kojoj mjeri javni govor utječe na javni, ali i privatni život.

HR: Nakon izrade novog Kodeksa novinara Srbije najavljeno je osnivanje Medijskog vijeća Srbije. Na koji će način osnivanje ove institucije medijske samoregulative pridonijeti većem stupnju poštivanja novinarske etike?

Pa, to su važni koraci k odgovornijem novinarstvu. Jasno je kako su, zbog izuzetnog značaja u kreiranju društvene realnosti, i novinari i medijske kuće na meti onih koji bi kontrolirali društvenu realnost. Nekada su to bili samo »političari«, ali sada imamo i druge centre moći – prije svega ekonomske.

7. ožujka 2008.

HR: Na drugom kanalu RT Vojvodine, glede programa na hrvatskom jeziku postoji samo polusatna emisija Prizma, koja se emitira dva puta mjesečno. Kada će i Hrvati u Vojvodini, poput drugih nacionalnih manjina, imati svakodnevni televizijski i radijski program na svom materinjem jeziku?

Misija Radiodifuzne ustanove Vojvodine kao javnog servisa je osigurati informativne, edukativne i zabavne sadržaje za sve građane Vojvodine. Tu spada i obveza osiguravanja sadržaja i na jezicima nacionalnih zajednica. Međutim, Javni servis Vojvodine se doista suočava s velikim tehničkim problemima – nepostojanje odgovarajućeg prostora, zastarjela oprema – pa pretpostavljam kako je to u osnovi problema koji spominjete.

Dobro je što u različitim državnim strukturama prevladava shvaćanje kako »država« ne treba utjecati na novinare i medije. Ipak, etička pitanja su uvijek pitanja samoregulacije i samokontrole. Dakle, na novinarima je svojim ponašanjem braniti integritet i dostojanstvo svoje profesije.

HR: Prošle godine došlo je do velikih

promjena u području medija i komunikacija glede regulacije medijskog sustava. Hoće li privatizacija radijskih i televizijskih postaja, po Vašem mišljenju, donijeti pozitivne promjene?

Učinjeno je nekoliko doista važnih koraka. Zakonom o javnom informiranju i Zakonom o radio-difuziji država je odvojena od medija, formirani su RRA i RATEL,

ukinuta je Radio-televizija Srbije kao javno poduzeće, a formirani su Radiodifuzna ustanova Srbije i Radiodifuzna ustanova Vojvodine kao javni servisi, realizirana je raspodjela frekvencija, itd. Ipak, najviše problema ima u svezi s privatizacijom lokalnih javnih medija. Već imamo nekoliko slučajeva koji su se loše završili. Možda je rano za donošenje konačnih zaključaka, ali za sada ovaj proces djeluje prilično obeshrabrujuće.

HR: Koji je put postizanja »samoodrživosti« medija u aktualnoj situaciji? Je li marketinško tržište Srbije dovoljno veliko za sve medije koji danas postoje?

Mislim kako je naše tržište premalo za ovaj broj medija koji sada imaju legalne dozvole. To osobito vrijedi za lokalne razine. U mnogim manjim općinama imate jedno ili dva uspješna poduzeća, što znači da će lokalni mediji automatski ovisiti o njima. Rezultat teorije o »samoodrživosti« medija može lako biti stvaranje »nove

ovisnosti«. Mediji na manjinskim jezicima su u još većem problemu i mislim kako u ovim ekonomskim uvjetima teško mogu biti tržišno »samoodrživi«. U svakom slučaju, na pitanje »etatizam ili liberalizam?« odgovor je, u našem slučaju, vjerojatno negdje na sredini.

HR: Koje su ingerencije i instrumenti Pokrajinskog tajništva za informacije za djelovanje u medijskom prostoru Vojvodine?

Pokrajina je, sukladno zakonskim rješenjima, prenijela osnivačka prava nad listovima na jezicima nacionalnih manjina na nacionalna vijeća. Dakle, mi više ne upravljamo nijednim medijem. S druge strane, nastojimo pronaći odgovarajuće mjesto i ulogu u građanju medijskog sustava Vojvodine. Tajništvo ima nekoliko važnih ciljeva: prije svega, trudimo se osigurati potpune informacije o radu Izvršnog vijeća, odnosno o tome na koji se način troši novac poreznih obveznika, putem subvencija pokušavamo unaprijediti

programske i tehničke performanse lokalnih i regionalnih medija, nastojimo kroz edukacijske programe i okrugle stolove promovirati profesionalne i etičke standarde u novinarstvu, dajemo potporu novinama na jezicima nacionalnih manjina, dajemo potporu programima koji su namijenjeni građanima s oštećenim vidom i sluhom, itd. Naša misija je, u okviru svojih ovlaštenja, omogućiti građanima Vojvodine pravovremeno i objektivno informiranje.

HR: Koncem prošle godine sudjelovali ste na Regionalnoj konferenciji o unapređenju suradnje medija zemalja zapadnog Balkana koja je održana u Budvi. Što je konkretno dogovoreno na tom planu, osobito kad su u pitanju manjinski mediji?

Ovakve konferencije najčešće imaju informativni karakter – razmjenjuju se iskustva i ideje iz različitih sredina, što svima nama pomaže u boljem sagledavanju problema u vlastitim zemljama.

Situacija je slična u svim zemljama zapadnog Balkana. Kroz slična iskušenja svi prolazimo. Za mene je, recimo, vrlo interesantno bilo kako je Crna Gora riješila problem javnog informiranja na lokalnoj razini. Druge je zanimalo kako je u Srbiji, osobito u Vojvodini, riješen problem informiranja nacionalnih manjina. Mislim kako je bilo korisno i treba nastaviti održavanje ovakvih regionalnih konferencija.

HR: Kakvom vidite ulogu nacionalno-manjinskih medija u učvršćivanju demokratske stabilnosti društva?

Demokratske vrijednosti ne pripadaju ekskluzivno ni »većini« ni »manjini«. Ipak, u etnički složenim društvima naglasak mora biti na toleranciji, uvažavanju razlika i zaštiti manjina. Multietničnost i multijezičnost osnovne su karakteristike Vojvodine. I to treba u potpunosti očuvati – ne samo zbog tradicije već i zbog budućnosti. Sva suvremena razvijena društva su multietnička. U svakoj svjet-

HR: Smatrate li da je problematika nacionalnih manjina u dovoljnoj mjeri i na odgovarajući način zastupljena u medijima na srpskom jeziku?

Pravo je pitanje koliko se različite kulture u Vojvodini međusobno prožimaju? Koliko smo svjesni različitih »točaka gledišta«? Uvijek postoji rizik da se multikulturalizam pretvori u geto-kulturalizam, u mozaik različitih kultura koje ne komuniciraju međusobno. Zbog toga i podržavamo projekte prevodenja (titliranja) televizijskih emisija na jezicima različitih nacionalnih zajednica kako bi se i pripadnici drugih zajednica mogli informirati o tome što se dešava u drugim zajednicama.

skoj metropoli možete čuti desetine različitih jezika. To je dio i naše ulaznice za budućnost.

HR: Koje su prve planirane aktivnosti Tajništva za informacije u 2008. godini?

Uglavnom se radi o redovitim aktivnostima koje provodimo svake godine. Što se tiče podrške medijima, umjesto tehničko-tehnološkog opremanja ubuduće ćemo podržavati projekte čiji je cilj unapređenje javnog informiranja na lokalnoj i regionalnoj razini. Također, želimo tješnju suradnju s Ministarstvom za kulturu i medije u svezi s pronalaženjem odgovarajućeg rješenja za javno informiranje na lokalnoj razini i status javnih lokalnih radijskih i televizijskih postaja koje emitiraju višejezične programe. Ovo je i izborna godina za pokrajinsku administraciju, pa će veliki dio aktivnosti biti usmjeren na informiranje građana o tome što je sve urađeno u ovom mandatu. ■

Hrvati u Bosni i Hercegovini – slučaj Sarajeva

Rub snažan i bogat kao središte!

Ako se promatra kulturna i ina politika kojoj smo izloženi od strane Zagreba kao i ona koju ovdašnji Hrvati kreiraju i realiziraju u posljednjih dvadesetak godina, onda je Zagreb imao status i bio doživljavan kao najprestižnije mjesto za odlazak

Piše: Tomislav Žigmanov

Slučaj je htio da se tribina o vojvodanskim Hrvatima, koju su vrlo uspješno priredili franjevci Bosne Srebrene u Sarajevu skupa s tamošnjim Ogrankom Matice hrvatske prije dva tjedna, održi upravo u vrijeme, gotovo hodočasnoga, pohoda srpske folk dive *Seke Aleksić* u, kako se to znade reći, glavni grad svih Hrvata – Zagreb. Inače, nije prvi puta da se Seka, ali i druge srbijanske folk dive, poziva i ugošćuje u Hrvatskoj, da tamo ostvari začinjuće uspjehe, da se na hrvatsku mladež i dio jetseta srbijanski folk lijepi kao alva, da vijesti o tomu dospjevaju na naslovnice hrvatskih dnevnih listova, a prilozi bivaju emitirani u glavnim televizijskim dnevnicima.

Baš kao što je to ovoga puta bilo sa Sekinim nastupom u, najprestižnijoj destinaciji mladih Zagrepčana, diskoteci »Best«. Ponavljamo u isto vrijeme kada se, posve igrom, istina sretnih, slučajeva, na rubu hrvatskoga etničkoga prostora – onome središnoistočnome, govorilo o stanju i budućnosti hrvatstva na drugom rubu – onoga na sjeveroistoku. Ovaj je događaj, pak, bio posljedak nikakvoga i ničijeg trajnijeg programskog okvira, a prema potencijalima koji u sebi sadrži prosto bi trebao biti. Štoviše, planiran i potican od strane najviših državnih instanci!

SVI HRVATI, PA I SEKA, K SREDIŠTU HITAJU: Naime, ako se promatra kulturna i ina politika kojoj smo izloženi od strane Zagreba kao i ona koju ovdašnji Hrvati kreiraju i realiziraju u posljednjih dvadesetak godina, onda je Zagreb imao status i bio doživljavan kao najprestižnije mjesto za odlazak. Istina, interes, bilo puka bilo tamošnje javnosti, rijetko kada je bio veći od simboličnoga i protokolarnog, a odnos spram onih koji su, i to ne često, tamo dolazili znao je biti sa snažnim paternalističkim obrisima. Naravno, ovo ne vrijedi u slučaju nekoliko časnih izuzetaka. Stoga se fenomen Seke za rubne Hrvate doživljava, barem prema tim kriterijima, kao ideal kojemu se, skoro imperativno, ima težiti. Pretočena, pak, u možebitnu poruku ovdašnjim mladim Hrvatima to glasi: »Da mi je samo Sekom biti, kako bi mogla Hrvatском harati«!

Na drugom su mjestu bile destinacije po unutrašnjosti Hrvatske, osobito u istočnome dijelu, gdje je interes za događaje na koje su pozivani vojvodanski Hrvati bio daleko veći. Također, i očitovana empatija domaćina za naše prilike bila je vidljivija. Čak i stanovita spremnost da se nekako pomogne. No, trajnijih rezultata glede svestranije programske suradnje, koja je veća

od održavanja kulturne priredbe, prema pravilu je izostajalo. Jedan od razloga tomu jest što se prečesto spominjao Zagreb kao ona istanca gdje se o tomu mora odlučiti! No, dok se iz Zagreba (uzaludno?!) čekaju odgovori ili dogovori, Seku & co. na glavama krase lovorovi!

RIJETKO SE OPHODE RUBOVI: Najrjeđe se odlazilo na rubove hrvatstva izvan Hrvatske! I dok je suradnje, ali neusustavljene i bez ozbiljnih planova, bivalo s Hrvatima u Mađarskoj, vjerojatno zbog blizine prostora i povijesnih veza, gotovo je posve izostajala komunikacija s Hrvatima s drugih prostora. Na prste jedne ruke mogu stati kontakti između njih i ovdašnjih hrvatskih institucija i organizacija u posljednjih desetak godina, pri čemu oni po naše mjesno hrvatstvo možda imaju veći značaj od odlazaka u Zagreb!

Zašto je tomu tako? Jednostavno iz razloga što se od njih neće dobivati samo nekakvi naputci ili uvijek iznova biti u prilici govoriti potrebe, već će se moći uspoređivati konkretne prilike, sagledavati problemi s kojima se suočavamo, vidjeti kakvi se odgovori na njih daju... Drugim riječima, razmjena vlastitih iskustava rubnim Hrvatima može biti daleko korisnija od svih drugih »programa skrbi« kojima su iz središta izloženi.

HRVATSTVO U SARAJEVU – MNOGOVRSNO VELESILJE: Prvi dojam u susretu sa sarajevskih Hrvatima jest da su to ljudi koji imaju strašno iskustvo iz nedavne prošlosti te da se susreću s velikim problemima. Pa ipak, oni se ne mire sa stanjem u kojem jesu, nego u okvirima postojećih mogućnosti iznalaze najoptimalnija i najpovoljnija rješenja na kojima onda posvećeno rade. Drugi dojam jest da su okrenuti ponajprije sebi, ne iz razloga moguće sebičnosti, već iz razloga eventualnog nedobrohotnog držanja drugih. I to je vidljivo ne samo u slučaju njihova kritičkoga držanja spram unutarnjih bosanskohercegovačkih političkih datosti, nego i spram slabosti koji dolaze iz kruga vlastitih činitelja, ali i odnosa Republike Hrvatske i njezinih politika spram Bosne i Hercegovine, a onda i tamošnjih Hrvata. Drugim riječima, malo je infantilnosti u njihovim držanjima.

Možda je razlog tomu što struktura unutar hrvatske zajednice uveliko počiva na kompetencijama – dobar su primjer njihove knjige, u čiji rad su uključeni najveći stručnjaci za pojedine oblasti, pa im knjige nisu, kao što u nas znaju biti, *mrljave* i *prandave*! Isto tako, dopušta se postojanje pluralnosti ne samo slika svijeta već i programa koji se ostvaruju – u njih se jedinstvo ne razumije pogrešno, kao što je čest slučaj u nas, kao jedinstvo misli niti čak htijenja, već u istosti ciljeva, pravilima ponašanja i valjanosti posljedica, to jest korisnosti ishoda. Pri čemu različiti otoci nisu svjetovi za sebe, već se oni putem dijaloga stavljaju u funkciju zajedničkih stremljenja! Valja istaknuti da među njima nema tabua, već vlada kritičnost, otvorenost i spremnost za kreativnu komunikaciju sa svima. I? Čovjek ne može ne primijetiti kako je to sve daleko od zbilje ovdašnjih Hrvata...

U svemu navedenome prednjači, i to je zanimljivo, ne politička već kulturna i napose crkvena elita. To se ponajbolje dadne vidjeti po onome što čine »ujaci« u Bosni, to jest franjevački redovnici Bosne Srebrene. Uistinu je fascinantno na mnogim planovima – od rada na planu crkvenosti (npr. nesvakidašnja posvećenost pastoralu, ili učinci vlastitoga učilišta), preko prosvjetne i kulturne djelatnosti (npr. kvalitetna nakladnička djelatnost, ustrojeno memoriranje kulturne baštine), pa do skrbi za siromašne (npr. pučke kuhinje). Bilo bi i više nego dobro kada bi se njihova iskustva, i to na narodnosnom planu, pokušala prenositi i na našu zbilju, koja u nebo vapije svojim brojnim slabostima, problemima i potrebama te inkompetentnim odgovorima na njih.

Dan žena

Što danas za ženski spol predstavlja 8. ožujka

Između komercijalizacije i ukazivanja na stvarne probleme u rješavanju potpune ravnopravnosti

Piše: Dražen Prčić

Osmi ožujka tradicionalno je poznat po svom ženskom predznaku i predstavlja dan koji je internacionalno prihvaćen kao Dan žena i trenutak kada bi, ukazivanjem prigodne i dodatne pažnje prema ženskom spolu, trebalo u znatno većoj mjeri posvetiti se problemu jednakosti između spolova. Ovaj praznik žena, u prošlim vremenima socijalističkog poretka, bio je »visoko pozicioniran i privilegirani dan«, kojemu su pridavani velika pozornost i prostor u tadašnjem društvu. Od demokratskih promjena koncem devedesetih godina, 8. ožujka je i dalje zaživio u svom izvornom obliku, ali se čini kako je prevladala njegova komercijalna strana u raznovrsnim pokušajima brzo- i kratkotrajnog financijskog iskorištavanja situacije. A jedan dan, u svojih 24 sata, ne može biti jedini u kojemu će se ženskom spolu ukazivati »trenutačna« pažnja. Jer tijekom cijele godine ostaju brojni problemi koji muče ženski spol, osobito u svezi s ravnopravnim tretmanom prilikom zapošljavanja, ili pak s aktivnijim i neposrednijim uključivanjem u društveno-politički život. Što o njihovom danu i suvremenoj percepciji Dana žena misle, upitali smo nekoliko žena.

Prof. dr. Svenka Savić, koordinatorica Ženskih studija i istraživanja iz Novog Sada

Svi kažu kako je 8. ožujka nešto što je preživjelo, što je pripadalo jednom drugom poretku kakav je bio socijalizam. Opet, svjedoci smo danas i komercijalizaci-

je ovoga praznika, osobito glede raznovrsnih ugostiteljskih ponuda u njegovom povodu. Pitanje koje se već godinama nameće: »Nestaje li, na neki način, ovaj praznik žena, ili se oživljava u nekom drugom modalitetu«?

Izvorno, od svog nastajanja početkom prošloga stoljeća on je predstavljao volju žena za ostvarivanjem ravnopravnih pozicija u društvu, a potom i nastojanje da se izborena prava i održe. Gledajući na ove naše, vojvodanske predjele izgleda kako prava žena nisu zaklinuta u novom poretku koji je nastupio od 1990. godine, što čini privid jer ako pogledate mnoge različite zakone, kroz njihovu formu vidimo pokušaj da se određena stečena prava žena zakinu. A to ne možemo dopustiti. S druge strane vidimo određeni boljitak u odnosu na stupanj obrazovanja koje sada dobivaju žene, nego što je to bio slučaj ranije. Jednako tako je, primjerice, stopa nezaposlenosti kod žena u odnosu na muškarce veća nego ranije. Zato bih htjela naglasiti kompleksnost pitanja položaja žena u suvremenom društvu, a sam Dan žena bi upravo trebao potaknuti ih i otvoriti određena razmišljanja glede slabih točaka u pokušaju ostvarenja istog. U tom smislu apsolutno vidim opravdanost opstanka 8. ožujka kao praznika žena.

Gordana Orčić, suradnica u subotičkoj filijali Nacionalne službe za zapošljavanje

U današnje vrijeme žena koja je obrazovana ima mnogo više šansi

za zaposlenje u odnosu na one koje nemaju niti završenu srednju školu ili još manje – niti osnovnu naobrazbu. S druge strane muškarci i sa znatno manjom školskom spremom imaju veću mogućnost

»snalaženja« i »prilagodavanja« prilikom potencijalnog zapošljavanja. Iz iskustva mogu reći kako su ipak u najtežoj situaciji ženske osobe koje su prošle četrdeset i više godina, osobito ukoliko su na svojim starijim radnim mjestima izgubile posao i proglašene tehnološkim viškom. Mlađe osobe imaju veće šanse u svakom pogledu, a i poslodavci imaju više razumijevanja za njih.

Antoniya Čota, zamjenica predsjednice udruge žena »Cro femina«

Udruga žena »Cro femina« je upravo i osnovana radi razbijanja određenih stereotipa koji važe za ženski spol i konkretno za sam dan 8. ožujka, koji je jedini kada se i skreće pozornost na probleme žena. Jedan dan u kojemu sve vrvi od cvijeća u celofanu i izražavanja pažnje od strane muškog spola, jednostavno ne predstavlja realno

MALI POVIJESNI PODSJETNIK BORBE ZA ŽENSKA PRAVA

1893. Na Novom Zelandu su žene prvi put dobile pravo glasovanja

1903. Sindikati i neovisne ženske udruge osnivaju Ligu ženskih sindikata u nastojanju pomoći radnicama u političkom i ekonomskom osnaživanju

1908. Posljednje nedjelje u veljači, organizacijom velikih demonstracija, američke socijalistkinje obilježavaju Dan žena. Traži se pravo glasa i ostvarivanje političkih i ekonomskih prava.

1909. Generalni štrajk 30.000 radnica tekstilne industrije

1910. Dan žena prihvaćen u SAD, Druga međunarodna konferencija socijalistkinja u Copenhagenu na kojoj je predstavljena ideja Clare Zetkin u vidu zahtjeva, da se obilježava jedan dan u godini, kada bi žene imale priliku lobirati za svoje interese. Prijedlog je jednoglasno usvojen.

1911. Dan žena je po prvi put obilježen u Austriji, Njemačkoj, Danskoj i Švicarskoj. Zahtijevano je pravo glasa za žene, pravo na rad, ukidanje spolne diskriminacije

ukazivanje na probleme suvremene žene i u određenim trenucima može biti i ponižavajuće. Ipak, i pokraj svega, ovaj dan treba postojati i ukazivati na činjenicu kako su se žene uspjele izboriti za svoja prava i jednakost u društvu. Gledajući na aspekt naše hrvatske zajednice, još uvijek živimo u tradicionalističkom duhu u kojemu žena još uvijek nema ravnopravnu poziciju u sferama vodećih struktura, jer većinu na ovim mjestima čine muškarci. Cilj udruge »Cro femina« je prije svega rad na edukaciji žena i razbijanje stereotipa koji vladaju u svezi

s njima, osnaživanje svih koje još žive u spomenutom tradicionalističkom okruženju i najčešće su nezaposlene. Nastojat ćemo im pomoći putem raznih programa edukacije i određenih vidova samozapošljavanja, također bit će i prigodnih treninga, razgovora, obuke, pa čak i osposobljavanja žena za pisanje projekata kako bi se i unutar udruga mogle aktivnije nametnuti.

UMJESTO KOMENTARA:

Nakon svega, ali i nakon više od stotinu godina početka borbe za ostvarivanje temeljnih ženskih prava, ipak se može ustanoviti sve očividniji pomak k potpunoj i konačnoj ravnopravnosti žena u odnosu na muškarce. Povijest je troma i jedno stoljeće i nije neko veliko razdoblje u njezinim vječnim okvirima, ali ipak je ženski spol uspio izboriti nekoliko velikih i važnih pobjeda. U 21. stoljeću, u kojem živimo, čini se kako je upravo na ženama i njihovoj odlučnosti rješenje njihova problema ravnopravnog egzistiranja u društvu. Navedenim primjerima vidi se iznimno važna uloga edukacije i naobrazbe, kao najjačeg oružja u borbi za ostvarivanje kvalitetnijeg egzistiranja u društvu, ali jednako tako i potreba udruživanja žena radi lakšeg ostvarivanja određenih zacrtanih ciljeva. Samosvjesna, obrazovana žena je jaka i sposobna izboriti se za svoja prava i mjesto u društvu. I to ne samo 8. ožujka. ■

7. ožujka 2008.

Hrvatsko nacionalno vijeće kreće u kampanju

Upis učenika u hrvatske odjele

Hrvatsko nacionalno vijeće krenut će u kampanju za upis djece u prvi razred osnovne škole i gimnazije na hrvatskom nastavnom jeziku, najavljeno je prošloga tjedna na sastanku Odjela HNV-a za obrazovanje. U okviru kampanje, za razliku od prijašnjih godina, u svim vrtićima na području Općine Subotica trebalo bi biti provedeno anketiranje roditelja s ciljem utvrđivanja koliko njih svoje dijete želi upisati u prvi razred osnovne škole na hrvatskom jeziku. Također, u školama u kojima se nastava već odvija na hrvatskom jeziku planirani su ogledni sati, na kojima će se roditelji moći podrobnije informirati o nastavi na hrvatskom jeziku.

Glede upisa u gimnaziju u kampanju će se krenuti nakon Sajma obrazovanja, koji će se održati sredinom travnja u Subotici. Tom prigodom u katalogu izbora zanimanja planirano je da se nađe i društve-

no-jezični smjer gimnazije na hrvatskom jeziku. Također, osim u Subotici, planirano je anketiranje roditelja djece u osnovnim školama i u Podunavlju kako bi se utvrdio eventualan broj djece koja se žele upisati u hrvatski gimnazijski odjel u Subotici. Ta anketa bi, kako je najavljeno, trebala biti realizirana u suradnji sa Školskom upravom u Somboru, u čijem su resoru Sjeverno-bački i Zapadno-bački okrug.

Na sastanku Odjela HNV-a za obrazovanje najavljeno je i da će se kampanja za upis učenika u hrvatske odjele odvijati i putem sredstava javnog informiranja.

Prema neslužbenim informacijama, upis u prve razrede početi će krajem travnja ili početkom svibnja, a u srednje škole u srpnju, nakon kvalifikacijskih ispita.

D. B. P.

Nakon polugodišta u podstanarskom statusu

Hrvatski gimnazijski odjel u matičnoj zgradi

Učenice hrvatskog gimnazijskog odjela u Subotici, od ponedjeljka nastavu slušaju u svojoj matičnoj zgradi Gimnazije »Svetozar Marković«. Zbog nedostatka učionice, one su nastavu dosad pratile u prostorijama mađarske Filološke gimnazije »Dezső Kostolányi«. Učionica za rad hrvatskog odjela u matičnoj zgradi osigurana je stvaranjem novih prostorija za rad u tavanom dijelu škole, gdje je preseljen kabinet za likovnu kulturu.

Ravnatelj Gimnazije »Svetozar Marković« Slobodan Čamprag kaže kako će novoosigurana učionica, koju sada koristi hrvatski odjel, služiti i za potrebe potencijalnog prvog razreda na hrvatskom jeziku u idućoj školskoj godini.

Suvremena proizvodnja mlijeka na farmi obitelji Jakova Bedića na Verušiću pokraj Subotice

Krave i ostale muzare

*Biznis započet prije četiri godine, a prije nepuna tri mjeseca stara farma zamijenjena novom, suvremenom, na kojoj će uloga čovjeka uskoro biti - samo nadgledajuća * Dispariteti katastrofalni - za litru nafte 5 litara mlijeka*

Piše: Zvonimir Perušić

Prije 11 mjeseci, na mjestu koje nam rukom pokazuje Jakov Bedić, poljoprivrednik s Verušića, bila je ledina. Gola zemlja. A danas - na tom je mjestu izgrađena farma za uzgoj goveda, krava muzara, jedna od većih u kraju. Suvremena tvornica za proizvodnju mlijeka, projektirana po uzoru na farme koje je u Nizozemskoj Jakov Bedić razgledao 70-ih godina prošloga stoljeća, već je u funkciji gotovo tri mjeseca i za sada dnevno proizvodi oko 240 litara mlijeka.

Krave, junice i telad u staji nisu vezani, slobodno se kreću, a kad stigne stroj za hranjenje stoke, moći će se reći kako je čovjekova uloga na ovoj farmi - samo nadgledajuća.

STO EURA GUBITKA NA DAN: Staju je, s odjelom za mužu, skladištima i drugim potrebnim objektima, Jakov Bedić praktički izgradio sam. Vještom u bravarstvu i zavarivačkom poslu, kakav već jest, nije mu, kaže, trebala pomoć drugih. Jedino zidarske radove nije mogao sam obaviti. Staju je sagradio od čeličnog lima, prostire se na prostoru od 1000 četvornih metara, a visina joj se kreće od 2 do 10 metara.

»Kapacitet ove staje je 100 goveda, mi ih trenutačno ovdje imamo 68«, kaže Jakov Bedić. »Različitog su uzrasta, tako da ne daju sve mlijeko. U laktaciji imamo oko 30 krava i one dnevno daju od 15 do 40 litara. U najvećem dijelu riječ je o rasi nizozemski holstein, to su ove crno-bijele, a ima i nešto austrijskog holsteina, one su crveno-bijele. Ostalo su junice i telad koja rastu i razvijaju se i koje tek trebaju ući u laktaciju. Na njima trenutačno ostvarujemo gubitak od 100 eura na dan. Veliki su nam fiksni troškovi, veterinarske usluge plaćamo 10 - 15 tisuća dinara mjesečno, struju 24.000, zaposlenog radnika koji dežura 15.000, a o stočnoj hrani koja je preskupa, ne vrijedi niti pričati. Nakupi se troškova, a prihod se ne vraća, sve dok junice ne uđu u razdoblje laktacije, a za to treba dvije godine.«

PROIZVOĐAČI PREPUŠTENI SEBI: Proizvodnja mlijeka ideja je koja je potekla od Bedićeve snahe Marine, supruge Jakovljevog sina Pere. Bilo je to prije četiri godine, kada je država poticala poljoprivrednike da se okrenu toj vrsti poljoprivredne proizvodnje. Bedići su se prijavili i od Ministarstva poljoprivrede dobili poticajna

sredstva u iznosu od 2 milijuna dinara, na što su morali dodati svojih 5 milijuna i tako je počelo. Tada su staju imali na drugoj lokaciji, u svome dvorištu na Verušiću, stotinjak metara udaljenom od sadašnje farme. Tu su staju ubrzo prerasli i nije bilo druge nego - pokušati realizirati ono što je Jakov Bedić upoznao na svom putovanju po zemljama Beneluxa, u neka stara, dobra vremena.

»Goveda se u ovoj novoj staji slobodno kreću, imaju ljetni ispust, hrane se iz mix prikolice za sada ručno, a uskoro će i uz pomoć stroja, imaju potrebnu visinu objekta i ventilaciju, a gnojivo se odno-

si svaka tri mjeseca«, objašnjava Jakov Bedić. »Problem je, međutim, što imamo osjećaj kako smo prepušteni sami sebi. Jesmo, dobili smo od Mlekare 28 junica, ali u roku od pet godina moramo vratiti 28 istih takvih junica. Do sada smo ih vratili 10. Oni daju svoje i isto to traže nazad, ne zanima ih što se goveda mogu razboljeti, što među njima ima škartova, što je stočna hrana preskupa, što je cijena mlijeka niska. Nekad se za jednu litru mlijeka mogla kupiti litra nafte, a danas za litru nafte treba dati 5 litara mlijeka. Tako se ne može živjeti od ovog posla. Ma, poljoprivreda je zapostavljena potpuno, i to ne samo ova grana.«

SVE NA GUMB: Mjesto gdje se krave mužu također je svojim rukama napravio Jakov Bedić. U izmuzilište krave ulaze u skupinama od po osam, a proces traje 15 minuta. I tako dva puta dnevno, ujutro i navečer. Cisterna iz Mlekare dolazi po mlijeko svakog drugog dana i to je već uhodan sustav, domaćin niti ne mora biti nazočan, službenik Mlekare sve obavi sam. Sve se pokreće na gumb - i muža, i odlaganje u cisternu zapremine 1000 litara, i pretovar u cisternu Mlekare. Tu je i agregat za struju, za svaki slučaj.

»Za litru mlijeka Mlekara nam plaća 18 dinara, a s poticajima, kad ih ima, to bude 24 dinara«, kaže

Jakov Bedić. »A pogledajte kolika je cijena mlijeka u prodavaonici – 58 dinara! Nisam zadovoljan niti određivanjem masnoće mlijeka, nečistoće, somatskih stanica, bakterija. Smatram kako nam se previše odbija zbog pogrešne ocjene kvalitete. Naše mlijeko, ovdje u

našoj cisterni, gdje još nije došlo u doticaj s ljudskom rukom, ima razinu masnoće od oko 4 posto, a u trgovinama mlijeko ima masnoću od 1,6 do 3,2 posto. A pogledajte razliku u cijeni! Jedino, moram priznati, plaćaju uredno, svakih 15 dana.«

Bedićevi posjeduju 35 jutara zemlje, a obrađuje u zakupu još 200 jutara. Kad se čovjek bavi proizvodnjom mlijeka, mjera je, kaže, jedan hektar zemlje po jednoj kravi. Smatra kako zemljoradnici-stočari ne bi trebali biti u sustavu PDV-a, jer mnoge troškove ne mogu knjigovodstveno opravdati.

»Kako opravdati svoj kukuruz, svoje sijeno, svoje gnojivo...? Čini mi se, kako je ipak bolje biti klasičan zemljodjelac – obradiš zemlju i čekaš što ti Bog da«, priča Jakov Bedić.

Velika mu je pomoć obitelj – supruga *Matilda*, snaha i sin – koji skupa surađuju u svim poslovima, svatko odrađujući svoj dio.

RUKE OD ZLATA: Poznanici Jakova Bedića kažu kako su mu ruke »od zlata«. Nema što ovaj 62-godišnji čovjek nije u stanju napraviti, popraviti. Ima i radionicu kod kuće, bravarsku, mehaničarsku. Upravo se prihvatio proizvodnje jedne motorne mix prikolice za hranjenje stoke. Od starih dijelova. U poslu uživa. Prije godinu dana doživio je moždani udar,

desna ruka i desna noga bile su mu oduzete. Oporavio se, potpuno promijenio način prehrane i sada, kažu njegovi ukućani, radi još i više nego prije. Pitanje isplativosti svega, na žalost, ostaje.

»Radio sam svašta u životu i živio kao car. A sad ništa«, razočarano će Jakov Bedić. »Nisu krave muzare, nego smo mi krave muzare. Cijela država živi od Vojvodine, jedino Vojvodina ne može živjeti od sebe same. I na ovim našim prostorima, zna se tko je najgore prošao.«

Ipak, veli Jakov Bedić, nije uvijek bilo tako. Hvali Titovo doba, a najbolje je bilo, kaže, od 1963. do 1986. godine.

»Čini mi se, kako su tada stvarno tvornice pripadale radnicima, a zemlja seljacima«, kaže Bedić. »Nije tada bilo moguće da iz Zelenog plana sredstva dobiju djeca političara, nego seljaci i njihova djeca. A pogledajte sada... Pogledajte tko je vlasnik ogromnih količina zemlje, tko u džipovima dolazi nadgledati žetvu.« ■

Isprika

U prošlom broju Hrvatske riječi u tekstu pod naslovom »Buđenje srednjeg sloja«, nehotice je pogrešno navedeno prezime Vlatka Vojnić Purčara. Ispričavamo se Vlatku Vojnić Purčaru i čitateljima.

Deveti sajam zapošljavanja

Susret poslodavaca i posloprimaca

Subotička podružnica nacionalne službe za zapošljavanje organizirala je prošloga petka u »Népköru« još jednu prigodnu burzu rada

Piše: Dražen Prčić

Na prvom ovogodišnjem, a devetom po redu, sajmu zapošljavanja četrdesetak tvrtki iz Subotice i okolice ponudilo je 300 novih radnih mjesta. Između ostalih na sajmu su štandove imali: Željezničar, Fafa javor, Gabrić – Inženjering, Eurobank, Erste Bank, Aleksandro-Subotica, Foneko – Subotica, Delta Generali osiguranje, Pro Credit banka, Simex, Bratstvo, Commerce, a široka je lepeza ponuđenih poslova obuhvaćala radna mjesta za pravnike, ekonomiste, tehnologe, građevinske radnike svih profila i još mnogo drugih. Ako je suditi prema rezultatima proteklih sajmova, na kojima je svoj posao pronašlo nekoliko stotina nezaposlenih osoba, za očekivati je kako će i rezultati ove manifestacije izravnog susreta poslodavaca i posloprimaca, u organizaciji subotičke podružnice nacionalne službe za zapošljavanje, biti više nego uspješni.

Branko Gabrić, »Gabrić – Inženjering« d.o.o.

Na sajmu smo prisutni u namjeri zapošljavanja 15 radnika u profilima koji su trenutačno i najtraženiji. Konkretno nudimo radna mjesta za: bravare, varioce i limare, a osim toga oglašavamo i jedno slobodno mjesto za građevinskog tehničara. Naša tvrtka radi od 1992. godine i bavi se izradama čeličnih konstrukcija, benzinskih crpki, hipermarketa i ostalih građevinskih objekata, a djelokrug rada je na području Subotice i većeg dijela Vojvodine. Nastup na sajmu zapošljavanja vrlo je praktično iskustvo neposrednog upoznavanja potencijalne radne snage za mjesta koja nudimo. Ovo nam je treće sudjelovanje i uvijek smo uspjeli pronaći radnike koji su nam potrebni.

Gordana Orčić, suradnica za rad s poslodavcima u Subotičkoj filijali nacionalne službe za zapošljavanje

Ovo je deveti sajam koji organiziramo u Sjeverno-bačkom okrugu i

U potrazi za poslom: na Sajmu zapošljavanja

uspjeli smo okupiti 40 poslodavaca koji su oglasili 300 radnih mjesta. Zainteresiranost nezaposlenih osoba je veoma velika što se vidjelo i prema golemoj posjećenosti i pokazanom zanimanju. Rezultate ovoga sajma bit ćemo u prilici analizirati tijekom sljedećih šest mjeseci, ali iz prethodnih iskustava možemo reći kako je uspješnost pronalazjenja radnih mjesta viša od 30 posto. Iznimno je važno ustvrditi postojanje obostranog zadovoljstva poslodavaca i posloprimaca ovakvim manifestacijama jer se ostvaruje neposredan kontakt i dolazi do bližeg upoznavanja zainteresiranih strana. Ukupno se zaprimi preko 2000 radnih životopisa, a osobe koje traže zaposlenje iskazuju zadovoljstvo zbog sve većeg broja poslodavaca na ovakvim sajmovima. No, ovisno o stupnju stručne spreme potencijalnih posloprimaca i potrebama tvrtki koje oglašuju slobodna radna mjesta, dolazi do realizacije i zapošljavanja. Sljedeći će sajam zapošljavanja biti organiziran u

Bačkoj Topoli 28. ožujka, a 11. travnja u Malom Idošu.

Marija Crnković, trgovkinja

Nažalost, poslije dva desetljeća radnog iskustva, ostala sam bez posla prije dva mjeseca i na sajmu zapošljavanja sam došla u namjeri pronalazjenja radnog mjesta u trgovačkoj struci. Prihvatila bih

i neki drugi posao, ukoliko bi to bilo moguće.

Blaženka Andrašić, trgovkinja

Nakon više od 20 godina radnog staža ostala sam bez posla. Voljela bih pronaći posao u svojoj, trgovačkoj struci, ali sam spremna i prekvalificirati se za neki drugi posao. ■

Bajić započeo kampanju za lokalne izbore

Zalaganje za bolju lokalnu vlast pod sloganom »Zajedno za bolju Suboticu«, okosnica je programa za predstojeće lokalne izbore predsjednika Narodne demokratske stranke Vojvodine **Mirka Bajića** u koaliciji sa Savezom bačkih Bunjevaca. Program ove koalicije je promjena lokalne vlasti i njezino kontroliranje u interesu građana, depolitizacija lokalne samouprave i javnih poduzeća, preispitivanje kapitalnih investicija i vraćanje u posjed općinskih poslovnih prostora. »Ono što mogu reći jest da je sasvim izvjesno da će u ovoj koaliciji biti Savez bačkih Bunjevaca. Bit će i drugi, ali će vas o tomu izvijestiti oni, a mi kada bude sljedeća konferencija za novinare«, objavio je Mirko Bajić na konferenciji za novinare održanoj u ponedjeljak, 3. ožujka. Sve započete kapitalne investicije u ovom gradu potrebno je preispitati, istaknuo je Bajić. Predsjednik Narodne demokratske stranke Vojvodine najavio je i svoju kandidaturu za gradonačelnika Subotice ispred ove koalicije.

J.B. / M. K. K.

Osnovan ogranak DZH-a u Aleksandrovu

Ogranak Demokratske zajednice Hrvata, dvadeseti po redu, osnovan je u subotu 1. ožujka, u mjesnoj kancelariji Aleksandrovo, a sastanak je otvorio i vodio predsjednik Inicijativnog odbora za formiranje ogranka *Ivan Tumbas*, navodi se u priopćenju DZH-a. Za predsjednika ogranka Aleksandrovo izabran je *Donko Balažević* a za njegovog zamjenika *Ivica Sekereš* te ostali vodeći članovi ogranka. Nakon što su predloženi kandidati jednoglasno izabrani, Donko Balažević je izložio program rada novoosnovanog ogranka DZH-a Aleksandrovo. Kako se navodi u priopćenju, »u svom izlaganju iznio je glavne smjernice rada ogranka Aleksandrovo u idućem razdoblju, te se osvrnuo na aktualnu problematiku Aleksandrova i obećao veću poduzetnost i ažurnost novoizabranih dužnosnika. Nakon radnog dijela sastanka skup je pozdravio i predsjednik Demokratske zajednice Hrvata *Đorđe Čović*, koji im je zaželio uspješan rad, te je zahvalio na velikom odzivu mještana. Ujedno je čestitao članovima novoosnovanog ogranka na zalaganju i stvorenim uvjetima za aktivan rad ogranka. Svoj je govor zaključio porukom kako je današnji skup samo početak uspješne suradnje u ostvarivanju zajedničkih ciljeva i interesa u obostranu korist«.

OESS posjetio HBŠS

»Sjedište Hrvatsko Bunjevačko Šokačke stranke posjetilo je izaslanstvo Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), u petak, 29. veljače, na osnovi našeg prosvjednog pisma, u kojemu smo ukazali na nedavno donesen Zakon o lokalnim izborima u kojemu su nacionalne manjine dobile iste preduvjete za sudjelovanje na lokalnim izborima kao i stranke većinskog naroda«, navodi se u priopćenju HBŠS-a.

Izaslanstvo OESS-a predvodili su šef Odjela za demokratizaciju *Hannelore Valier* te viša savjetnica za pitanja manjina u Odjelu za demokratizaciju *Ghristina Daviš* kao i koordinatorica ove misije *Jelena Jokanović*, navodi se nadalje u priopćenju u kojem se, između ostalog kaže i kako su razgovori bili otvoreni i konstruktivni, argumentirani u pisanom obliku, gdje su se predstavnici europske institucije mogli uvjeriti u točnost i objektivnost naših tvrdnji. »Predstavnici delegacije su obećali da će učiniti sve što je u njihovim ovlastima, te nas o svemu pisanim putem izvijestiti«, kažu iz HBŠS-a.

Dr. Ereš Magic Food

Pogon novih tehnologija »Dr. Ereš Magic Food« d.o.o. Subotica, za proizvodnju dijetetskih konditorskih proizvoda i preparata, otvoren je u utorak 4. ožujka u Subotici. Pogon je smješten u proizvodnoj dvorani na oko 200 četvornih metara, u poslovnom inkubatoru BIS-a u Subotici, Segedinski put 90. Proizvodni program obuhvaća 12 vrsta konditorskih proizvoda na bazi dijetetskih sastojaka, pogodnih za dijabetičare i pretilo osobe. Investicijska vrijednost novog pogona iznosi 17 milijuna dinara, a Izvršno vijeće Vojvodine je preko Pokrajinskog tajništva za znanost i tehnološki razvoj za realizaciju pogona izdvojio osam milijuna dinara. Realizacijom ovog pogona zaposlit će se novih 25 radnika izravno u proizvodnji te 250 radnika kroz razne vidove kooperacije.

Pogon je otvorio predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine mr. *Bojan Pajić*.

Pjesniče naroda mog

Tradicionalna smotra recitatora pod nazivom Pjesniče naroda mog, koja se svake godine organizira na razini Republike Srbije, održana je u petak 29. veljače, za područje Općine Subotica u Gradskoj knjižnici u Subotici. Na smotri recitatora, na srpskom, hrvatskom, mađarskom te

drugim jezicima nacionalnih zajednica, sudjelovalo je oko 70 recitatora, učenika osnovnih i srednjih škola te članovi kulturno-umjetničkih društava i kulturnih centara s teritorija Općine Subotica.

Najbolji su nagrađeni diplomama te imaju mogućnost nastupa na zonskoj smotri.

S općinske smotre recitatora, na zonsko natjecanje idu: *Lola Berta*, *Jovana Matejić*, *Emese Némédi*, *Marko Stantić* i *Mina Vavan*, predstavnici mlade dobi.

Od recitatora srednje dobi u viši rang natjecanja plasirali su se: *Saróltá Bodó*, *Jelena Cvijan*, *Đorđe Đorđević*, *Ivan Kovač*, *Antonella Pósa*, *Attila Rizsányi*, *Karla Rudić*, *Ágnes Szedlár*, *Ivana Stipić* i *Dragana Sudarević*, dok su se među recitatorima starije dobi na zonsko natjecanje plasirali *Saša Eraković*, *Mirta Ištvanić*, *Zsanett Kasza*, *Tímea Lorinc*, *Matisa Petra Leona*, *Slađana Petković*, *Lili Simonyi* i *Robert Zahorjanski*. Viša razina natjecanja, zonska smotra, održat će se danas, 7. ožujka. Počinje u 9 i 30 sati, u Gradskoj knjižnici u Subotici.

Tri dana praznika plesa

»Posredstvom Plesnog saveza Srbije, plesni klub Fiesta dobio je suglasnost IDFS-a (International Dance Sport Federation) za mogućnost organiziranja međunarodnih turnira plesa. Tako smo sada, po drugi put pod njihovim pokroviteljstvom a ukupno treći put u Subotici, organizirali tri dana praznika plesa«, kaže predsjednik plesnog kluba Fiesta *Dušan Kircanski*. Državno prvenstvo u standardnim plesovima 2008. održava se danas, 7. ožujka, u Dvorani sportova u Subotici. Plesni parovi će se natjecati u nekoliko skupina: pioniri, mladi omladinci, omladinci, stariji omladinci i seniori.

Međunarodni turnir plesa »Zlatibor voda Fiesta open 2008.« u organizaciji IDFS-a, DSFS-a i plesnog kluba Fiesta održat će se 8. i 9. ožujka. Parovi će se natjecati u latino i standardnim plesovima. Pokrovitelj plesnog turnira je Skupština Općine Subotica. Svi zainteresirani mogu dobiti više informacija na www.fiesta.org.yu

Uređuje: J. K.

U Subotici osnovana Bunjevačka stranka Vojvodine Nova stranka

Mr. *Branko Francišković* izabran je za predsjednika Bunjevačke stranke Vojvodine čija je osnivačka skupština održana prošloga tjedna, 28. veljače, u Subotici.

Bunjevačka stranka Vojvodine, kako se ističe u njezinom programu, moderna je, demokratska, građanska stranka s nacionalnim atributima i zadacima što pravilnije raspodjele društvenoga bogatstva. »BSV će se boriti za priznavanje autohtonosti, konstitutivnosti i državnosti bunjevačke nacionalne zajednice u okviru AP Vojvodine i Republike Srbije. Stranka će se boriti za sudjelovanje u vlasti na svim razinama. BSV je stranka koja na principu ravnopravnosti i borbi za interese Bunjevaca želi surađivati sa svim demokratskim strankama. Naglašavamo da BSV nema pretenzije za dominacijom, već ravnopravan odnos sa drugim strankama. BSV će surađivati s institucijama i organizacijama bunjevačkog naroda u cilju ostvarivanja zajedničkih efekata – 'ujedinjenja energije u radu'. Zalagat ćemo se za redefiniranje i promjenu odnosa unutar bunjevačkog naroda u okviru podjele na Bunjevce-Hrvate i Bunjevce-Srbe, uvažavajući pravo na slobodno iskazivanje svih atributa koje žele za sebe pripadnici istoga naroda. BSV smatra da su povijest i politika nametnuli umjetnu podjelu u okviru bunjevačkog naroda i na taj način ga razbili i oslabili. Stoga će traženje puteva i rješenja za ponovno objedinjavanje biti jedan od glavnih ciljeva stranke«, navodi se u programu Bunjevačke stranke Vojvodine.

Osnivanju BSV nazočili su predstavnici SPS-a, HBŠS-a, DS-a, Narodne DS Vojvodine, G17 Plus, i Ekološke stranke »Zeleni«.

M. Tucakov

I pokraj novih tehnologija, zemlja ne traži gospodara nego slugu

Novi zasadi jabuka

U obilasku novih plantaža jabuka iseljenog Slankamenca Hrvoja Dikovića, u Velikoj Gorici, pokraj Zagreba

Stjepan, Verica, Antun i Hrvoje Diković u sadnji novih pet tisuća sadnica jabuka

Vjetrovita i pro hladna prva ovogodišnja ožujaska subota, ali ni tamni oblaci što su se opasno navlačili nad Čičkom Lazinom, mjestu udaljenom pet kilometara sjeveroistočno od Velike Gorice, nisu spriječili našeg Slankamenca *Hrvoja Dikovića* u sadnji novih pet tisuća sadnica jabuka. Poznati voćar trenutno pod voćnjacima već ima 13 hektara, od toga 10 hektara jabuka i 3 hektara jagoda, a upravo je u tijeku sadnja novih 2,5 jutra jabuka. »Sada sadim uglavnom nove, tzv. ljetne sorte jabuka, koje se sade gušće (razmak između voćaka je od 70 do 90 cm, ovisno o sorti) i lakše su za održavanje. Ove sorte jabuka omogućavaju da se voćka ne razgrana previše, jer se onda smanjuje urod, a skuplje je i održavanje. Na jesen planiram zasaditi još dodatnih 3 hektara, te ću tada imati ukupno 14 hektara pod jabukama«, priča nam četrdesetdvogodišnji Hrvoje koji se po dolasku u Hrvatsku, krajem 1992. godine, odmah počeo baviti onim što najbolje zna – voćarstvom, čime se bavio i u svom rodnom Slankamenu.

»Kao i velika većina Slankamenaca i moji su se roditelji tradicionalno bavili voćarstvom i tamo sam zapravo stekao dragocjeno iskustvo koje mi je pomoglo u bavljenju ovim poslom«, kaže Hrvoje koji je u Hrvatskoj počeo od nule, jer je odlaskom iz Slankamena zamijenio samo kuću, a zemlju je morao kupovati malo po malo.

DRAGOCJENO ISKUSTVO: Do rezultata je došao zahvaljujući već spomenutom velikom

voćarskom iskustvu, mukotrpnim radom, štednjom i, naravno, članovima svoje obitelji, koji također aktivno sudjeluju u obiteljskom poslu. Hrvoje Diković je prvo kupio seosko imanje u Čičkoj Lazini i zasadio prve sadnice »kraljice voća«, kako mnogi nazivaju jabuku, a vremenom se proširivao i došao do današnjih deset hektara pod jabukama. Shvativši kako mu je za ovu uzgojenu količinu jabuka potreban i adekvatan skladišni prostor, sagradio je i vlastito skladište veličine 30 x 12 metara, kapaciteta 40 vagona jabuka. Pokraj supruge *Verice*, sinova

Stjepana, studenta Agronomskog fakulteta u Zagrebu i mlađeg *Antuna*, učenika srednje fitofarmaceutске škole, na imanju obitelji Diković svakodnevno rade tri, a u sezoni taj se broj povećava i na 30 djelatnika. »Poznata je uzrečica kako zemlja ne traži gospodara nego slugu, što znači da treba uložiti maksimalan trud i pravovremeno sve napraviti kako bi se napredovalo u poslu«, objašnjava Hrvoje i naglašava kako u voćarstvu sezona rada traje tijekom cijele godine. »Vrijeme rezidbe voćaka počinje čim se berba završi i traje sve do travnja, kada u voćnjacima ponovno započinju drugi poslovi vezani uz novu sezonu«, tvrdi naš sugovornik i upozorava kako je stalno potrebno pratiti nove tehnologije te ulagati u njih.

VAŽNOST SIGURNE PRODAJE: Za vrijeme šetnje s obitelji Diković plantažama jagoda i jabuka, Hrvoje posebice naglašava važnost sigurne prodaje proizvodnje i kaže kako mu je hrvatski trgovački lanac »Bila« prošle godine otkupio svih 40 tona proizvedenih jagoda, a »Konzum« kompletan prošlogodišnji urod jabuka. »Ta sigurnost prodaje omogućava nam komotnu poziciju i mogućnost mirnog bavljenja ovim poslom i koncentraciju isključivo na proizvodnju u kojoj smo i najjači«, zadovoljno komentira Hrvoje svoj trenutni status. Zamoljen da usporedi kvalitetu srijemske i velikogoričke zemlje, Hrvoje kaže kako je srijemska crnica svakako bolja, ali da je i velikogorička također kvalitetna, uz uvjet natapanja, jer se na dubini od 1,70 metra nalazi šljunak koji isušuje zemlju. S prvim kapima kiše ostavili smo vrijedne Slankamence kako bi stigli završiti predviđeni posao, a u Zagrebu nas je dočekalo snažno nevrijeme, veliki pljusak i oluja koja je bjesnila pustim ulicama, rušeći drveće i krovove glavnog grada Hrvatske.

Zlatko Žužić

Da bi se dobro radilo mora se dobro i jesti. Isprobavanje gulaša »po srijemski«

Jednokratna pomoć nezaposlenima

SOMBOR – Nacionalna služba za zapošljavanje objavila je u srijedu 27. veljače ovogodišnji javni poziv za dodjelu jednokratne pomoći u visini od 130 000 dinara za samozapošljavanje nezaposlenih osoba koje namjeravaju osnovati gospodarsko društvo, obrt ili započeti drugi oblik poduzetništva. Ukoliko se udruži više nezaposlenih osoba (osim za osnivanje zadru-

samozapošljavanje prema planu i programu obuke Nacionalne službe za zapošljavanje ili druge odgovarajuće organizacije. Samozapošljavanjem se ne može smatrati registracija individualnog poljoprivrednog gazdinstva, zadruge, otpočinjanja trgovačke djelatnosti, igara na sreću, prometa, taksi usluga i mjenjačnica. Sredstva se ne mogu dobiti ni za ranije osnovana gospodarska društva koja su promijenila osnivača. Ako je podnositelj zahtjeva do sada već ostvario pravo na novčanu naknadu ili ako je osoba strani državljanin, ne može dobiti pomoć. Dokumentacija potrebna za podnošenje zahtjeva mora sadržati poslovni plan, izvod iz evidencije nezaposlenih osoba, a korisni mogu biti i drugi dokazi relevantni za odlučivanje.

Usporedo s ovim natječajem raspisan je i natječaj za opremanje novih radnih mjesta i zapošljavanje do pedeset osoba, a sredstva su raspoređena prema razvijenosti općina. Općina Sombor se ne ubraja ni u najrazvijenije ni u nerazvijene općine već spada pod »ostale« i iznos sredstava za opremanje radnog mjesta za zapošljavanje osoba je 80 000 dinara. Ovaj iznos se uvećava za 40 000 dinara ako poslodavac zaposli osobu stariju od pedeset godina, ako je romske nacionalnosti, ako je osoba s invaliditetom ili je osoba bez roditeljskog staranja. Osim poslodavaca koji su registrirani i mogu se prijaviti za sredstva od 80 000 dinara, mogu se natjecati i nezaposleni za subvenciju od 130 000 dinara. Ako bi zaposlili do četiri nezaposlene osobe mogli bi dobiti 80 000 dinara za opremanje tih radnih mjesta.

Z. Gorjanac

ge), svaka pojedinačno podnosi zahtjev i ostvaruje pravo na subvenciju za samozapošljavanje. Subvencija se odobrava osobi prijavljenoj na evidenciji nezaposlenih koja treba završiti instruktivnu obuku za

Nastup tamburaša s Brega

RUMA – U velikoj dvorani Kulturnog centra u Rumi, u nedjelju, 2. ožujka, održan je godišnji gala koncert Gradskog tamburaškog orkestra »Branko Radičević« pod nazivom Tamburica vez. Osim dječjeg i glavnog orkestra »Branka Radičevića«, kao gost na koncertu nastupio je i Veliki tamburaški orkestar HKPD-a »Matija Gubec« koji se predstavio četirima izvedbama: najprije je izvedena *Kalmanova* »Kraljica čardaša«, a zatim su nastupile i dvije vokalne solistice društva – *Katarina Atanacković*, s poznatom zabavnom pjesmom »Vino i gitare« *Arsena Dedića*, a poslije nje i *Marija Benčić* s pjesmom *Marte Nikolin* »Tebi sam dala sve«. Za kraj nastupa tamburaša s Brega ostavljena je instrumentalna skladba »Ciganski uranak«.

U ovoj izuzetnoj večeri pokraj dva tamburaška orkestra predstavili su se i članovi Srpskog pevačkog društva iz Rume, violinistkinja *Marta Kojadinović*, poznati izvođač romske glazbe *Perica Petrović*, kao i poznati operni pjevač i jedan od prvaka Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu *Saša Petrović*. Publika je imala prigodu čuti, osim klasičnih skladbi za tamburaške orkestre, i starogradske glazbe i nekoliko kancona, polki, španjolski ples, splet rumunjskih narodnih igara, a na samom kraju, kao omaž tragično nastradalom *Toši Proeskom*, i splet makedonskih narodnih pjesama. Na kraju solistima i dirigentima dvaju tamburaških orkestara podijeljeni su prigodni darovi, a za sve sudionike i sponzore u prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« organizirana je prigodna večera što je još jedan dokaz uspješne višegodišnje suradnje dvaju najpoznatijih rumskih kulturno-umjetničkih društava.

N. Jurca

Početak koncertne sezone

SOMBOR – Pilot projekt Ministarstva kulture »Nacionalna koncertna sezona 2008.«, bit će organiziran u 16 gradova Srbije među kojima je i Sombor. Projekt za cilj ima popularizaciju klasične glazbe među širom populacijom, a osobito među mladima. U razdoblju prve faze od 3 mjeseca: ožujak, travanj i svibanj, svake srijede održat će se po jedan koncert. Mjesečno će se održati po jedan solistički koncert, dva koncerta komorne glazbe i jedan koncert mladih i neafirmiranih umjetnika, studenata Glazbene akademije. U ovaj projekt uključeno je preko 50 značajnih izvođača, a nositelj projekta je Kulturni centar »Laza Kostić« iz Sombora. U prvoj koncertnoj fazi bit će biti priređeni koncerti domaćih izvođača, a u drugoj fazi koja obuhvaća mjesec rujna, listopada i studeni nastupit će inozemni izvođači. Za ožujak su predviđeni koncerti: *Rite Kinke*, *Dejana Mladenovića* i *Milice Sekulić*, *Vladimira Gligorića* i *Jelene Rakić* i *Baruha Meira* iz Izraela. Generalni pokrovitelj projekta je Ministarstvo kulture, a počasni pokrovitelj je predsjednik Srbije *Boris Tadić*.

Z. Gorjanac

Stručno predavanje o poljoprivredi

RUMA – U prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« prošloga je tjedna održano stručno predavanje iz područja poljoprivrede, na kojem su govorili najeminentniji stručnjaci Instituta za ratarstvo i povrtlarstvo iz Novog Sada.

Miroslav Malešević je u svom izlaganju upozorio kako je ove godine u Vojvodini, ali i općenito u Srbiji, zasijano rekordno malo pšenice, što je dovelo do rekordnog povećanja njene cijene na burzama ne samo kod nas, nego i u cijelom svijetu. Naglasio je važnost kvalitetne primarne obrade zemljišta, ravnomjernog gnojenja i prihranjivanja, te naveo kako je veliki problem kod mnogih poljoprivrednika to što veliki dio parcela nije zasijan na vrijeme, u optimalno doba, što neminovno donosi i manje prinose.

Đorđe Jocković je govorio o novim hibridima kukuruza, istaknuvši kako će ove godine biti izuzetno velika potražnja za sjemenskom robom.

Govoreći o zaštiti bilja, *Goran Malidža* je naglasio izuzetnu važnost pravovremenog i točnog korištenja herbicida i apelirao na pridržavanje uputa u svezi s njihovom uporabom.

Na kraju su svi nazočni pozvani i ove godine sudjelovati na manifestaciji Dani polja, koja se održava u organizaciji Instituta.

N. Jurca

FOND ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE OPĆINE SUBOTICA**SUBOTICA, Trg slobode br. 1**

Temeljem članka 16. točka 7. Statuta Fonda za razvitak poljoprivrede Općine Subotica i Programa Fonda za razvitak poljoprivrede za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2008. godine Upravni odbor Fonda raspisuje:

NATJEČAJ**ZA DODJELU SREDNJOROČNIH KREDITA ZA POTICANJE I UNAPREĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE****1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA**

Osnovni ciljevi dodjele sredstava su sudjelovanje u osiguravanju financijskih sredstava za poticanje gospodarske aktivnosti, povećanje zaposlenosti, učinkovitosti i efektivnosti poslovanja u području poljoprivrede.

2. NAMJENA I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se individualnim poljoprivrednim proizvođačima s prebivalištem i nekretninom na području Grada Subotica, za **financiranje:**

NABAVE POGONSKIH I PRIKLJUČNIH STROJEVA KOJI SE KORISTE U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI.

Sredstva po ovom natječaju će se dodjeljivati za kupnju **ISKLJUČIVO NOVIH POGONSKIH I PRIKLJUČNIH STROJEVA.**

Pravo na dodjelu sredstava po ovom natječaju imaju poljoprivredni proizvođači registrirani u Registru poljoprivrednih gospodarstava koji se ISKLJUČIVO BAVE POLJOPRIVREDOM.

Osim navedenih, kriteriji za dodjelu sredstava Fonda su i :

- ekonomska opravdanost zahtjeva
- korištenje postojećih raspoloživih resursa (zemljište, građevinski objekti, radna snaga, mehanizacija)

3. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA:

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava osim **zahtjeva** u propisanoj formi kojega dobivaju u uredu Službe za lokalni ekonomski razvitak, gospodarstvo, poljoprivredu i turizam - Subotica (Stara gradska kuća, ured 200), u natječajnoj proceduri podnose i:

- poslovni plan
- dokaz o vlasništvu obradivog poljoprivrednog zemljišta (posjedovni list ili izvadak iz zemljišne knjige ili ovjereni ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta)
- potvrdu o registraciji poljoprivrednog gospodarstva
- uvjerenje mjerodavnoga tijela o izmirenosti obveza na temelju javnih prihoda
- predračun predmeta kreditiranja

Stručna služba po podnesenim zahtjevima i kompletnoj dokumentaciji podnosi prijedlog Upravnom odboru Fonda za dodjelu kredita.

4 UVJETI KREDITIRANJA

- gornji limit zahtijevanih sredstava je 1000 000,00 (milijun dinara)
- rok otplate kredita 4 (četiri) godine
- kamatna stopa 2% na godišnjoj razini
- primjena valutne klauzule
- razdoblje mirovanja otplate kredita (grejs razdoblje) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarnih kamata od 1,5%
- anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju tromjesečno

Instrument osiguravanja povrata plasiranih sredstava je **HIPOTEKA I. REDA** odnosno založna izjava na nekretninu u korist Fonda. Trošak konstituiranja hipoteke snosi Fond u trenutku odobravanja i puštanja kredita u tečaj ali ih pripisuje glavnici te ih korisnik kredita otplaćuje pod istim uvjetima pod kojima mu je odobren kredit.

Natječaj «Fonda za razvitak poljoprivrede općine Subotica» otvoren je do 24. ožujka 2008. godine.

Plasirana sredstva Fonda za razvitak poljoprivrede općine Subotica koriste se isključivo na temelju predračuna i upućuju se na tekući račun dobavljača.

Kompletna natječajna dokumentacija se podnosi na adresu Subotica, Trg slobode br. 1, s naznakom »Fond za razvitak poljoprivrede općine Subotica« ili osobno u »Općinskom uslužnom centru« na prizemlju Gradske kuće (šalter 4).

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi neće biti razmatrani. Sve dodatne informacije dostupne su u uredu 200 na II. katu (Milan Radak).

Odluka Upravnog odbora o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

UPRAVNI ODBOR FONDA ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE OPĆINE SUBOTICA

Tuzlanski i bački katolici povezani čuvenom slikom Gospe Gradovrške

Gradovrh mora ponovno oživjeti

*Fra Zdravko Anđić, gvardijan franjevačkog samostana u Tuzli, u izjavi za Hrvatsku riječ kaže, kako je pokrenuta inicijativa da se lokalitet uništenog samostana zaštiti * Povijest nas duboko veže i ne bi trebalo dopustiti da se ta povijest zaboravi. Zbog toga se katolici Bača i Tuzle trebaju još više povezati. Gledat ćemo da se organiziraju svake godine posjete Tuzlaka Baču i obratno, kaže fra Anđić * Osim franjevac istraživanjima o životu franjevac na području sjeveroistočne Bosne bavi se i nastavnik književnosti Fahrudin Hidanović*

Piše: Arijana Beus

TUZLA – Tijekom 17. stoljeća srednjovjekovni franjevački samostan Gradovrh nedaleko od Tuzle, prema nekim podacima, potpuno je uništen, i to nakon što su ga napustili fratri zajedno s čuvenom slikom Gospe Gradovrške i prešli u samostan u Baču u Vojvodini, koji se zove Gradovrh.

I danas se, prema podacima franjevac, u Baču u Vojvodini čuva slika Crne ili Radosne Gospe, za koju se vjeruje da je gradovrška. O tome gdje se izgubila prva slika nema pouzdanih podataka, ali postoje legende o milosnom liku Radosne Gospe Gradovrške.

Fra Zdravko Anđić, gvardijan franjevačkog samostana u Tuzli, u izjavi za Hrvatsku riječ kaže, kako je od strane Općine Tuzla pokrenuta određena inicijativa da se lokalitet uništenog samostana i okolno područje zaštiti.

SELIDBA PUKA I FRATARAZ GRADOVRHA: »Planirana je zaštita ne samo lokaliteta samostana nego i okolnog područja, pa i jedne tvrđave iznad tog lokaliteta, no, postoje određeni problemi. Prije svega, ne postoji niti jedan materijalni dokaz niti ostatak samostana. Postojali su temelji, no, narod je '60-ih godina raznio kamen, tako da više nema niti temelja. Bio je i

jedan zdenac, no, i on je naknadno zatrpan '80-ih godina. Samo se zna mjesto na kojem je bio samostan, bez ikakvih dokaza«, kaže nam fra Anđić. Upravo zbog toga postoji niz problema kad je u pitanju zaštita tog lokaliteta.

Fra Anđić naglašava kako su veze Tuzle i Bača i dalje jake, te da se ove godine planira proslava 320. godišnjice egzodusa i selidbe puka i fratara iz Gradovrha i tuzlanskoga kraja u Bač u jugozapadnu Bačku. Prema njegovim riječima u Tuzli se ta obljetnica obilježava u svibnju a u Baču u listopadu.

»Povijest nas duboko veže i ne bi trebalo dopustiti da se ta povijest zaboravi. Zbog toga se katolici Bača i Tuzle trebaju još više povezati. Gledat ćemo da se organiziraju svake godine posjete Tuzlaka Baču i obratno«, kaže fra Anđić.

KNJIGA O GRADOVRHU: Osim franjevac, istraživanjima o životu franjevac i franjevačkog samostana Gradovrh bavi se i nastavnik književnosti Fahrudin Hidanović. »Prije desetak godina zaintrigirala me povijest Gradovrha, samostana o kojem je bilo vrlo malo pisane građe. No, istraživao sam s velikom ljubavlju i puno toga saznao. Bilo je dana kada sam radio i po 12 sati samo da bih došao do relevantnih podataka«, priča Hidanović.

Istraživanja su mu poslužila za izdavanje knjige »Župa Soli – Gradovrh« i to je prva knjiga o koju su se kritičari oglašili, pod pretpostavkom što je to prvo djelo koje istinski progovara o Gradovrhu, životu i djelovanju franjevac na ovim prostorima u vrijeme Osmanlijskog Carstva. Hidanović kaže kako su mnogi bili skeptični prema njegovim istra-

živanjima i knjigama zbog toga što se on kao Bošnjak bavi tom temom.

»Određeni krugovi bili su skeptični, vjerojatno zato što su se bojali, hoću li ja kao Bošnjak to znati prikazati na pravi način. Nisam tražio nikakve posebne recenzije, jer sam ja otac i majka te knjige. Nisam stvarao literarno djelo, nego sam htio na temelju činjenica i pisanih tragova napisati jedno simbolično povijesno djelo«, kaže Hidanović.

Prema nekim podacima koje su prikupili franjevci u BiH, nakon što je 1538. razoren samostan u Zvorniku, a crkva pretvorena u džamiju, franjevci su napustili Zvornik te ponijeli sa sobom čudotvornu Gospinu sliku i nastanili se u Gornjoj Tuzli. Godine 1688., u jeku Bečkog rata, franjevci su prisilno napustili Gradovrh i preselili se u Bač, a njihov se novi samostan sve do 1705. godine nazivao gradovrškim. Oni su iz Gradovrha ponijeli čudotvornu Gospinu sliku, naslikanu 1685. godine, koja je sačuvana do danas. S franjevcima se iselilo oko 3000 katolika.

Danas u Tuzli nema tragova, osim lokaliteta, koji bi svjedočili o postojanju ovog samostana. Cilj istraživanja je ponovno oživljavanje Gradovrha, te na tom lokalitetu izgradnja barem jedne male kapele za spomen budućim generacijama. ■

Hidanović je pripremio i knjigu »Franjevačka književnost u BiH«, koja ne ulazi duboko u analizu, već je želio progovoriti o velikim književnicima među franjevcima. Kaže kako je duboko vezan za franjevce i da je Gospa Gradovrška majka svih nas. Kroz njegova istraživanja prati ga zlatni medaljon, kojeg je pronašao na lokalitetu Gradovrha i smatra kako je upravo on pozvan oživjeti taj povijesni lokalitet. Hidanović je pokrenuo inicijative da se lokalitet zaštiti, a volio bi, kaže, svoju ljubav prema Gradovrhu prenijeti i na mlade generacije. Želja mu je da se u srednjim školama u sklopu nastave povijesti više izučava o vlastitim korijenima, pa i o Gradovrhu, jer, kako kaže, to je ipak naša kultura i naša prošlost. Međutim, nije bilo sluha za ovaj Hidanovićev prijedlog.

Iz kuta mladih: Jelena Jozić

Poslije studija posao

Zadovoljna je studijem i sviđa joj se sve što je vezano za njenu buduću profesiju: ekonomija, menadžment, komercijala, marketing i drugo. Poslije osnovnih planira upisati poslijediplomski studij, a nakon toga se nada kako će pronaći i odgovarajući posao

Jelenu Jozić (1985.) sjećanja često ponesu u djetinjstvo u selo Bački Breg gdje je provodila ljetne i zimske raspuste kod bake i djeda. Ljeti je bilo najzanimljivije ići na Bajski kanal, a zimi je najinteresantnije bilo sanjkanje na bereškom nogometnom igralištu »Paja«. Sanjkanje je ovdje bilo posebno jer se s malog brežuljka osim saonica spuštalo i na džaku punom slame.

STUDIJ: Jelena je završila društveno-jezični smjer Gimnazije »Veljko Petrović« u Somboru, a

trenutačno pohađa četvrtu godinu BK Univerziteta u Novom Sadu, odjela u Somboru. Pohađa smjer poduzetni menadžment-upravljanje poduzećem. Veoma je zadovoljna studijem i sviđa joj se sve što je vezano za njenu buduću profesiju: ekonomija, menadžment, komercijala, marketing i drugo. Nakon studija planira upisati poslijediplomski studij, odnosno master studij, a nakon toga se nada kako će pronaći i odgovarajući posao.

PUTOVANJA: Putovala je često, a najljepša su joj Hodočašća mira

i povjerenja na zemlji koje svake godine organizira Crkva. Do sada je bila u Parizu, Hamburgu, Milanu, Budimpešti, Ateni i Zagrebu. Putovanja je oduševljavaju, a najviše voli kada na putovanjima ima dobro društvo. Od svih gradova u kojima je boravila najviše joj se sviđa Milano i katedrala u tom gradu.

PRIJATELJI: Jelena ima širok krug prijatelja s kojima se uvijek voli družiti. Tako ima dobre prijatelje sa studija, iz crkve, a održala je i jako dobra prijateljstva iz srednje škole. S prijateljima najviše voli popričati uz kavu.

AKTIVNOSTI: Pohađala je privatnu školu umjetničkog plesa u baletnoj dvorani Narodnog pozorišta u Somboru. Plesala je valcer, latino-američke i druge plesove. Pohađala je školu za dizajn

udruge »Ravangrad« i završila je nekoliko tečajeva za kompjutere. Kraće se vrijeme bavila i tenisom u Teniskom klubu Žak iz Sombora. Ponekad radi promocije za jednu beogradsku agenciju. Imala je promocije »bambi« plazme i radila ankete za istraživanje tržišta i zastupljenosti određenih proizvoda na tržištu. U ovom poslu je bila uspješna, a i novčano nagrađena.

IZLASCII: Najinteresantnija su joj kućna druženja, a prije je voljela izlaziti na mjesta gdje su svirali tamburaši. Trenutačno u Somboru ne postoji mjesto gdje svira dobar tamburaški orkestar, nekada je to bio kazališni klub »Godo«, ali je nažalost zatvoren. Ponekad izide u »Dalmatinski podrum«.

Zlatko Gorjanac

U organizaciji »Glasa Koncila« Internetska stranice namijenjena mladima

»**D**ragi mladi, i mi 'mladi' Glasa Koncila pokrenuli smo internetsku stranicu u cilju povezivanja katolika na nacionalnoj razini. U ovom vremenu informatizacije potrebno je da se i mladi povežu i saznaju što se, kada i gdje događa. Osim toga, ovdje ćete imati priliku surfati i čitati o vjeri, ljubavi, prijateljstvu, zdravlju, zaštiti okoliša, odrastanju...«, navodi se u opisu novopokrenute internetske stranice. Naime, uredništvo rubrike »Mladi mladima« Glasa Koncila pokrenulo je u ponedjeljak, 3. ožujka, internetsku stranicu mladimladima.glas-koncila.hr. U sklopu katoličkog tjednika Glas Koncila, od 3. siječnja 1999. godine izlazi rubrika »Mladi mladima« koju uređuje i vodi mlada ekipa suradnika koju vodi dr. *Danijel Labaš*, novinar GK i profesor na Hrvatskim studijima. Rubrika je u početku zamišljena kao kratki osvrt na svjedočanstva mladih, ali upornošću i kreativnošću »naših mladih« danas ova rubrika obrađuje različite crkvene i svjetovne teme.

Priredila: J. K.

Nova internetska stranica – Osobna.com Povezivanje Hrvata iz cijelog svijeta

Internetska stranica www.osobna.com je projekt tvrtke SD net Ltd., nastao s ciljem povezivanja ljudi iz Hrvatske i susjednih zemalja, te Hrvata i prijatelja Hrvatske iz cijelog svijeta. Osobna.com predstavlja socijalnu mrežu po uzoru na poznate servise poput FaceBook.com-a i Myspace.com-a.

Ovaj servis nudi mogućnost otvaranja osobnih profila, koji sadrže niz naprednih opcija poput blogova, galerija slika i videa, osobnih linkova, te napredne komunikacijske alate.

Servis je potpuno besplatan, dovoljna je samo prijava preko valjane e-mail adrese, nakon čega slijedi brza aktivacija profila.

Namjera pokretača internetske stranice je privući što više Hrvata iz cijelog svijeta. Osobna.com je počela s radom 5. ožujka.

Javna poduzeća i upis besplatnih dionica: Elektroprivreda Srbije

Poduzeće s najvećim kapitalom

*Prema procjeni imovine na prvom mjestu, prema prihodima na drugom mjestu u zemlji * Planirano povećanje proizvodnje u 2008.*

Uobičajeno prepucavanje dvojice ministara srbijanske vlade – Velimira Ilića i Mladana Dinkića – prošloga se tjedna dotaklo podjele besplatnih dionica velikih javnih poduzeća građanima. Prvi je ministar, u svom stilu, rekao kako je to, otprilike, prazna priča, da od tih 1000 eura neće biti ništa, dok je drugi ministar samouvjereno odgovorio, kako će itekako biti, i da će paket vrijediti najmanje 1000 eura. Znači, može i više.

U toj se političkoj stvarnosti nekako trebaju snaći građani Srbije, koji u najvećoj mjeri bez ikakvog iskustva po prvi put ulaze u svijet dioničarstva. Hoće li na koncu u pravu biti prvi ministar, ili drugi, ili nijedan, vidjet ćemo za otprilike godinu dana, kada će mnoge stvari biti puno jasnije. Do tada, donosimo nekoliko podataka o preostalim javnim poduzećima za čije se besplatne dionice građani mogu prijavljivati.

PRIHODI: Prema ukupnim prihodima Elektroprivreda Srbije treću se godinu zaredom nalazi na drugom mjestu, odmah iza Naftne industrije Srbije, dok je prema procijenjenom kapitalu i s 34.000 zaposlenika uvjerljivo na prvom mjestu. Poslovni prihodi ove kom-

Najveća proizvodnja

Elektroprivreda Srbije je 7. veljače 2006. godine proizvela 145 milijuna kilovat sati, što je najveća dnevna proizvodnja ikada ostvarena.

HEP

Hrvatska elektroprivreda ostvaruje prihode od oko 10,25 milijardi kuna, odnosno 1,41 milijardi eura.

panije iznose oko 1,2 milijarde eura. NIS i EPS zajedno ostvaruju prihod jednak ukupnim prihodima sljedećih osam poduzeća na vrhu liste najvećih u Srbiji.

Prema programu poslovanja za 2008. EPS će povećati proizvodnju električne energije za tri posto, a ugljena za dva posto.

BEZ KOSOVA: Javno poduzeće Elektroprivreda Srbije utemeljeno je odlukom Vlade Republike Srbije 1. srpnja 2005. godine. Osnovna zadaća poduzeća je potpuno zadovoljiti potrebe gospodarstva i stanovništva Republike Srbije za električnom energijom. EPS je u

stopostotnom vlasništvu Republike Srbije. Od lipnja 1999. godine EPS nije u mogućnosti upravljati svojim kapacitetima na Kosovu. Instalirana snaga kapaciteta za proizvodnju električne energije kojom raspolaže EPS iznosi ukupno 8.355 MW. Elektroprivreda Srbije najveći je proizvođač lignita u zemlji, s mogućom godišnjom proizvodnjom od oko 37 milijuna tona. Najveća proizvodnja električne energije od oko 36.900 GWh ostvarena je 1989. godine.

Struktura opreme u elektranima je, prema podrijetlu, naglašeno heterogena. Prevladava oprema iz istočnoeuropskih zemalja (Rusija, Češka, Slovačka, Poljska, Rumunjska, Mađarska) i bivših jugoslavenskih republika. Međutim, prema složenosti, nabavnoj vrijednosti i tehnološkoj ulozi, udio zapadnih zemalja (Njemačka, Francuska,

Švicarska, SAD, Japan, Engleska, Austrija, Italija) je znatno veći.

Z. P.

Hydroelektrane

Prve hidroelektrane u Srbiji puštene su u rad 1955. godine. HE Đerdap smatraju kraljicom svih hidroelektrana. Izgradnja HE Đerdap I počela je 1964. godine zajedničkim ulaganjem Jugoslavije i Rumunjske. Kolovoza 1970. godine ušli su u pogon prvi agregati, a cijeli objekt je pušten u rad 1972. godine. Gradnja HE Đerdap II službeno je počela 1977. godine, a prvi agregati ušli su u pogon 1985. godine.

Povijest

Godina 1870. smatra se početkom proizvodnje ugljena u Srbiji. Prvo električno osvjetljenje u Srbiji uvedeno je 1884. godine, a 1893. počela je raditi prva javna centrala u Srbiji. Godine 1900. po Teslinim principima naizmjeničnih struja počela je raditi hidrocentrala »Pod gradom« u Užicu na Đetnji. Ova hidrocentrala radi i danas.

Do sada prijavljeno 1,6 milijuna građana

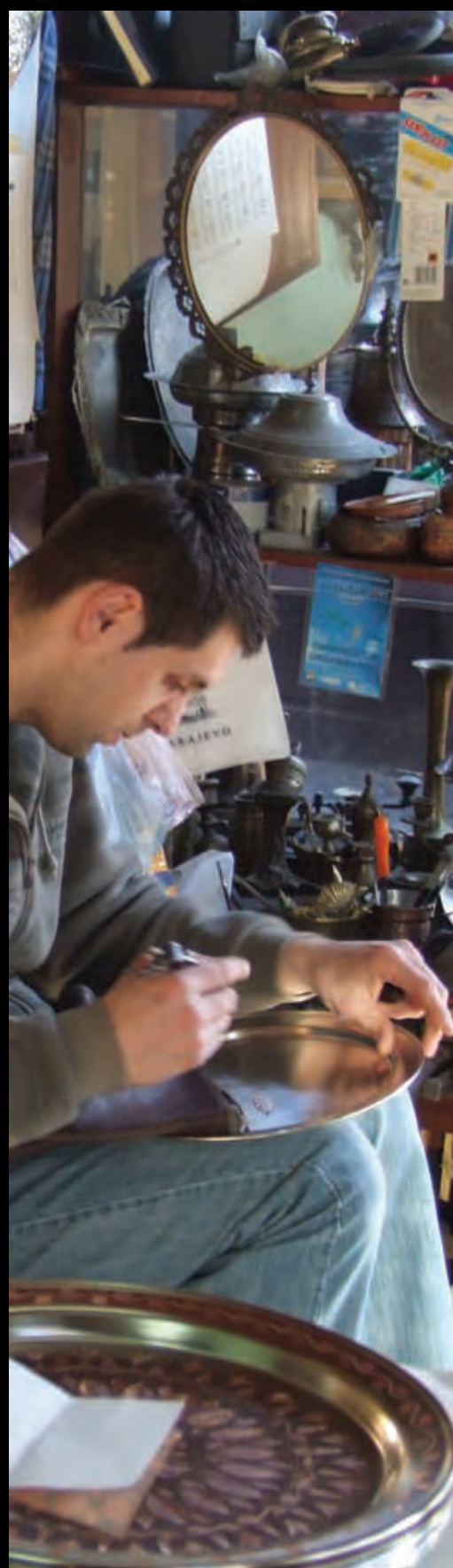
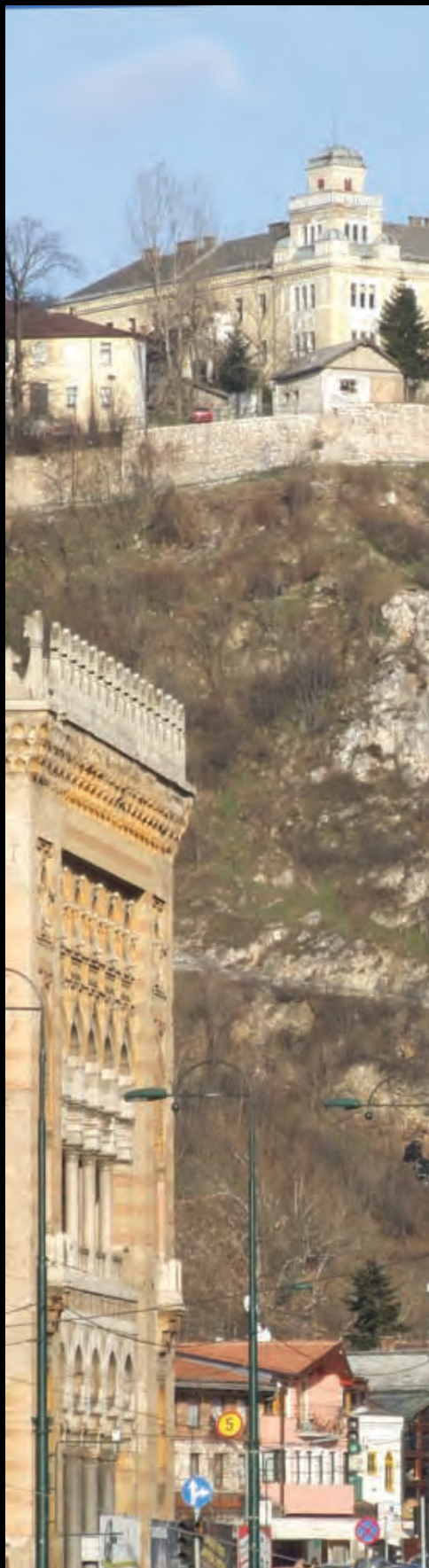
U Srbiji se za upis besplatnih dionica od početka kampanje, 25. siječnja, do konca veljače prijavilo ukupno 1,6 milijuna građana. Pravo na upis besplatnih dionica Elektroprivrede Srbije, Naftne industrije Srbije, Galenike, JAT-a, Telekomu i Aerodroma Nikola Tesla ima oko četiri milijuna građana Srbije. Upis traje do 31. srpnja ove godine.

Kako do informacije

Građani i sami mogu vrlo jednostavno provjeriti imaju li pravo na besplatne dionice. Potrebno je na sajtu Agencije za privatizaciju www.priv.yu <<http://www.priv.yu>> u pretraživač unijeti matični broj građana, ime, ime oca i prezime i u roku od jedne sekunde stiže odgovor. Odgovor može glasiti: ima pravo, odnosno nema pravo.

Raje više nema

Sarajevo je na prvi pogled miris ćevapa i bureka na Baščaršiji, kolači u Carigradu, zvukovi kuckanja džezvi u Kujundžiluku, ezan s džamije i zvona s katedrale, igranje šaha u parku, duh raje, humor... Sarajevo je na prvi pogled puno toga što nije i na drugi

Zaustavljam taksi u Titovoj ulici, mašem u nju-jorškom stilu – i on staje. Sjedam i neobvezno čavrljam s vozačem, žalim se što su povisili cijene. Taksist se brani, kaže nije im bilo isplativo ranije. Nakon nekoliko minuta razgovora, pita me odakle sam. Kažem da sam iz Subotice, i tada se njegovo lice ozari: »Pa ja sam tamo služio vojsku!«. Uspomene su počele navirati, prisjeća se gradske kuće, fontane... Pričam mu kako imamo još jednu fontanu u centru... Na kraju ne plaćam vožnju.

Gotovo sve Sarajlije koje sam upoznala služili su vojsku u Vojvodini, većinom su to bila mjesta Subotica, Sombor ili Bačka Topola. To je jedan od razloga zašto postoji velika toplina i srdačnost prema Vojvodanima na koje se ovdje gleda kao na »fine, blage, pomalo melankolične i pomirljive ljude.«

Duh raje bio je karakteristika ovoga grada, ono po čemu su Sarajlije nadaleko bile poznate. Bio je to duh zajedništva, dobrote, humora, tolerancije. To je duh uz koji su Sarajlije preživjele ovaj rat. Kada sam jednom prilikom razgovarala s ratnim generalnom Armije BiH Jovanom Divjakom, Vojvodaninom koji je branio Sarajevo, rekao mi je da se ljudi ovdje dijele na one koji su ostali 1991. i one koji su otišli. I to je način vrednovanja, oni koji su otišli, ma što da su, na posljednjem su mjestu.

No činjenica je da se struktura stanovništva značajno promijenila. Također je činjenica da se o tome može samo nagađati jer popis stanovništva poslije rata nikada nije napravljen. Ima tu i političkih razloga, jer tada bi se dobila, konačno, jasna slika posljedica rata. No, sve procjene govore da je Sarajevo danas velikom većinom bošnjački grad.

U samo 500 metara nalaze se četiri velike bogomolje: Katedrala, Stara Pravoslavna crkva, sinagoga i džamija. Moment kada šetam gradom i čujem kako mujezin pjeva ezan, poziva na molitvu s minareta džamije (na Baščaršiji još postoji danas rijetka praksa da se mujezin popne na terasu minareta i pjeva, drugdje se puštaju kazete), a nakon minutu dvije oglasi se katedrala sa svojom moćnom zvonjavom, taj je moment neopisiv. No, to je samo moment, jer zajedništvo je najčešće samo deklarativno.

Ratne rane vide se na svakom koraku. Turistima je to atrakcija, u turističkom uredu postoji i tura ratnog Sarajeva, pa vas bivši generali (ha, mora se nekako zaradit) vode po Sarajevu, pokazujući prve linije fronta, most smrti, najčešća snajperska mjesta...

Zacijeljavaju ratne rane, grad se uveliko gradi. Veliki sarajevski biznismen, vlasnik Dnevnog Avaza, Fahrudin Radončić izgleda da je krenio u pravljenje sarajevske panorame pa po gradu gradi visoke i moderne staklene tornjeve. Šoping centri niču na svakom koraku. Ljudi se pitaju, tko će tamo plaćati, kada je prosječna plaća u ovom gradu oko 250 – 300 eura.

Prije rata, u Sarajevu je živjelo 527 000 stanovnika, a Hrvata je bilo oko 35 000. Danas ne postoje točni podatci, no znamo da je broj puno, puno manji. No, svi problemi koje ovi brojevi i podatci nose sa sobom nisu vidljivi na prvi pogled. Običnom je posjetitelju Sajarevo sjajno: pite, burek, čevapi, Baščaršija, dašak Orijenta i gostoljubivost. Ali to nije kao što je nekad bilo, a to kaže i sarajevska nogometna legenda Predrag Pašić: »U Sarajevu se ljudi više ne dijele na raju i papke jer više nema raje. A raja je nekad bila mjerilo za dobro...«

Tatjana Ljubić

Inicijativa Hrvatske čitaonice iz Subotice

Predloženo ustanovljenje dviju književnih nagrada

S inicijalnog sastanka za ustanovljenje nagrada u Hrvatskoj čitaonici

Po svemu sudeći, vojvodanski će Hrvati ove godine dobiti svoje prve nagrade iz područja književnog stvaralaštva. Naime, na prijedlog Hrvatske čitaonice u utorak je održan inicijalni sastanak za ustanovljenje »nagrade za najbolju knjigu« koja bi se dodjeljivala piscu ili djelu napisanom na hrvatskom jeziku (ili bunjevačkom ili šokačkom govoru), a objavljenom u vremenskom razdoblju između dvaju »Dana Balinta Vukova«. Na sastanku je predloženo da se uz spomenutu, ustanovi i »nagrada za životno djelo za iznimna postignuća na području knji-

ževnog stvaralaštva«. Obje će se nagrade uručivati u okviru višednevne manifestacije »Dana Balinta Vukova«, koja se u listopadu svake godine održava u Subotici.

Za članove Povjerenstva za dodjelu nagrada predloženi su prof. Katarina Čeliković (predsjedavajuća), prof. Tomislav Žigmanov, novinar Zlatko Romić, doc. dr. Petar Vuković, dr. Sanja Vulić, prof. Đurđica Stuhlreiter i književnik Zvonko Sarić. Njih će, kako je istaknuto, imenovati Upravni odbor Hrvatske čitaonice.

Nagrade će se sastojati od novčanog iznosa i skulpture knjige, za koju će tek biti predstavljeni idejni prijedlozi. Kandidata za nagradu moći će nominirati članovi Povjerenstva, kao i udruge koje imaju pravo tiskanja književnih djela. Povjerenstvo će prijedloge prikupljati do kraja kolovoza, a kada će nagrade biti proglašavane još nije precizirano. Inače, natječaj za ovogodišnje nagrade, kako je najavljeno, trebao bi biti raspisan u ožujku.

D. B. P.

Imena nagrada?

Imena nagrada još nisu utvrđena, a osim imena književnika i sakupljača narodnog stvaralaštva Balinta Vukova – Dide po kojem bi mogla biti nazvana nagrada za knjigu, drugospomenuta nagrada za životno djelo mogla bi nositi ime književnika Emerika Pavića, književnika i prvog začetnika hrvatskog fonetskog pravopisa Lovre Bračuljevića ili jezičnog reformatora i pisca Grgura Čevapovića. Nazivi nagrada trebali bi biti poznati nakon sljedećeg sastanka Inicijalnog odbora.

Komorni zbor »Pro musica« koncertom obilježio četrdeset godina postojanja

Glazba je zvonka radost

Gradski komorni zbor »Pro musica« proslavio je svoj četrdeseti rođendan koncertom, koji je u nedjelju 2. ožujka održan u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Na ovom, ujedno sedamstotom nastupu zbora, kojim od 2003. ravna mr. Csaba Paskó, većina skladbi je bila premijerno izvedena.

Program svečanog koncerta bio je podijeljen u tri dijela. Prvu koncertnu cjelinu činile su a cappella skladbe. Prva je bila »Miserere mei, Deus« G. Allegria, talijanskog skladatelja iz 17. stoljeća, koja se svake godine izvodi u Sikstinskoj kapeli u Velikom tjednu. Slijedila je »Duo Serafim« slovenskog renesansnog polifoničara 16. stoljeća Jakoba Galusa. Ove dvije skladbe izvedene su kao dijalog dvaju zborova.

Još jedna praiizvedba ove večeri bila je »Virgo prudentissima« rano-baroknog hrvatskog skladatelja Vinka Jelića (17. st.), a nakon nje čuli smo »Es ist erschienen« Heinricha Schütza, Brucknerovu »Ave Mariu«, »Eli, Eli« Bárdos Lajosa i »Lux aeterna« suvremenog mađarskog skladatelja Ádáma Csere.

Prvi je, dakle, dio koncerta bio posvećen uglavnom renesansi koja je bila osnovni stilski pravac od osnutka zbora 1968. do 1999. kada ga je prestala voditi njegova utemeljiteljica i dirigentica Égettő Gabriella, a što su također nastavili i dolazeći dirigenti.

Drugi i treći dio koncerta predstavili su nam ono što aktualni ravatelj Csaba Paskó njeguje u ovom zboru, a sljedeći njegovi nastupi pokazat će hoće li to biti i njegova trajna orijentacija. Skladbu njemačkog skla-

datelja Augustina Pfelegera (17. st.) »Passionmuzik« (Muka) – sedam Kristovih riječi na križu, izveli su solo sopranistica Timea Dulics te članovi zbora koji su pjevali solo dionice – alt Mónika Csapó, tenor (evanđelist) Bálint Kasza, bas (Isus) Filip Tolnay i tenor (Pilat i razbojnik) Franjo Vojnić Hajduk, a zbarske dionice je pjevao manji sastav zbora. Uz gudački komorni orkestar continuo je svirao mr. Kornelije Vizin.

U trećem smo dijelu čuli nekoliko skladbi profesora, dirigenta i skladatelja Ernőa Lányija (1861. –1923.) (Esik, esik; Négy eredeti dal; Tavaszmúlt) koji je bio ravatelj Muzičke škole u Subotici, dirigent katedralnog zbora sv. Terezije, te osnivač gradskog orkestra i subotičke filharmonije. Komičnu skladbu R. Schumanna čuli smo u mađarskom prijevodu (A fogfájás dicsérete) nakon čega je uslijedila jedina skladba »starog« repertoara zbora – »Rózsamadrigál« Ferenc Farkasa (1905. – 2000.). Koncert je završen skladbom »Ugrotánc« mađarskog autora Auréla Tillaja (1930.) koju je zbor izveo s Garden kvartetom, a pratnju na glasoviru osigurala je Noémi Utasi.

Puna je vijećnica izmamila dva »bisa«, a prigodnim buketom darovana je svim zborovima draga »tanító néni« Gabriella Égettő.

Ovaj svečani koncert je, kako je najavljeno, samo jedan u nizu predstojećih nastupa u čast spomenutog jubileja gradskog Komornog orkestra »Pro musica«, koji sve manje ima pravo na pridjev »gradski«.

Nela Skenderović

Uskrsna izložba u HKC »Bunjevačko kolo«

Likovni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice i Likovno-slamski odjel HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta organiziraju i ove godine Uskrsnu izložbu, koja će se održati u srijedu 12. ožujka, u Velikoj dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici. Otvorenje izložbe je u 18 sati.

Nagrada FEST-a filmu »Živi i mrtvi«

Film »Živi i mrtvi« hrvatskog redatelja *Kristijana Milića* pobjednik je natjecateljskog programa »Europa izvan Europe« 36. međunarodnog filmskog festivala FEST 2008., koji se u Beogradu održavao od 22. veljače do 2. ožujka. U spomenutom programu natjecalo se osam filmova, a žiri je procijenio kako nagradu lista »Politika« zaslu-

žuje antiratni film *Kristijana Milića*, jer je »precizno režiran, razgovjetno glumljen i senzibilno snimljen«. Na konferenciji za novinare *Milić* je istaknuo kako njemu i cijeloj ekipi ova nagrada mnogo znači. Na pitanje novinara hoće li će se film distribuirati u Srbiji, odgovorio je da je ta mogućnost planirana. Nagrada – statua »Eritrocit«, rad *Nikole Pešića*, redatelju je uručena na svečanom zatvaranju festivala.

Za ukupno najbolji film FEST-a 2008. filmski su kritičari proglasili »12« ruskog redatelja *Nikite Mihalkova*.

»Od Picassa do Marine Abramović« u Novom Sadu

Ekskluzivna izložba slika »Od Picassa do Marine Abramović« bit će otvorena u okviru predstojeće Izložbe umjetnosti Art expo od 13. do 18. ožujka na Novosadskom sajmu, a obuhvatit će djela 30 eminentnih slikara iz privatnih kolekcija i javnih zbirki u Vojvodini. Bit će predstavljena djela: *Picassa, Shagala, Matissa, Modiglianija, Miroa, Dalija, Warhola, Pistoletta, Dubufeta, Magritea, Džamonje, Klivara, Marine Abramović...*

Organizatori ističu kako je riječ o jedinstvenoj izložbi na ovdašnjim prostorima, koja predstavlja presjek suvremene likovne umjetnosti, a organizirana je pod pokroviteljstvom Izvršnog vijeća Vojvodine. Cijena ulaznice je 180 dinara, a važit će i za druge dvije sajamske priredbe koje se održavaju u istom terminu – Salon knjiga i Salon namještaja i opreme za enterijere »Ambijenta«.

EXIT za Srbiju u Europskoj Uniji

Društvena strana dolazećeg festivala Exit, od 10. do 13. srpnja u Novom Sadu, bit će posvećena daljnjem uključivanju Srbije u Europsku Uniju, priopćili su u utorak organizatori tog festivala. »Uvjereni smo da je odlučno kretanje prema EU siguran put prema boljoj Srbiji. Kako bi to bilo moguće, neophodno je građanima jasno predstaviti kako taj put podrazumijeva niz reformi, koje za cilj imaju državu učiniti efikasnijom u službi građana. Građani imaju prava znati

što sve procesi uključivanja u EU donose, koje konkretne koristi mogu očekivati od tih procesa, trebaju li se nečega u tim procesima bojati, kako su ti procesi tekli i koji su njihovi rezultati u zemljama koje su tim putem već prošle. Pogotovu onim zemljama koje su nedavno postale članice EU«, kaže se u priopćenju, uz dodatak, da će njihova kampanja za bolju Srbiju, za Srbiju punopravnu članicu EU, biti predstavljena kroz kampanju za sam festival.

Inače, ulaznice za EXIT 08 u pretprodaji stoje 5490 dinara i mogu se naručiti na službenom festivalskom sajtu www.exitfest.org. Cijena ulaznica u redovitoj prodaji bit će 7790 dinara.

Performans u Galeriji »Dr. Vinko Perčić«

Večeras (petak, 7. ožujka) u Galeriji »Dr. Vinko Perčić« u Subotici bit će izveden performans pod nazivom »Digressions Of Mortality Into Robotic Metaphysics« beogradskog umjetnika *Gabrijela Savića Ra* (1978.).

»Digressions Of Mortality Until Robotic Metaphysics« predstavlja sintetičko (u hegelijanskom smislu) redefiniranje odnosa prema ljudskoj smrtnosti, koja se transformira u robotsku metafiziku. To ukazuje na prebacivanje svijesti iz jednog sustava u drugi u kojem se se ta svijest promatra kao čista svijest, bez prisustva ljudske vremenski određene korporalnosti. Samim tim indiferencija zamjenjuje sve ljudske osjećaje, gdje se sve svodi samo na racionalnost, koja je u ovom slučaju sintetička«, navodi se, među ostalim, u opisu performansa.

Početak je u 19 sati.

Književna večer u Sonti

Večeras, (petak, 7. ožujka) u 19 sati, u velikoj dvorani Doma kulture u Sonti održat će se književna večer u organizaciji KPZH-a »Šokadija« i Hrvatske čitaonice iz Subotice. Tijekom večeri Sonćanima će biti predstavljen zbornik drama hrvatskih autora iz Podunavlja »Teška vrmena«, u kojemu je autor dvaju naslova i njihov sumještani *Ivan Andrašić*. U programu će sudjelovati članovi dramske sekcije »Šokadija« s izvedbom dijela predstave »Ljubav iz baba-Mandine kujne« autora i redatelja Ivana Andrašića, te učenice hrvatskog odjela subotičke gimnazije s jednočinkom »Skupština na čoši« autora *Šime Ivića*, a u adaptaciji i režiji *Marjana Kiša*. Publika će uživo vidjeti i izvedbu radio-drame »Bunjevački bečarski kvartet« autora *Mirka Huske*.

Povjerenstvo za dodjelu zvanja i priznanja Skupštine Općine u skladu s člankom 5. Odluke o ustanovljenju zvanja Počasni građanin, priznanja »Pro urbe« i priznanja »Dr. Ferenc Bodrogyáry« (»Službeni list Općine Subotica«, broj 39/2001 i 23/2007) objavljuje

JAVNI POZIV ZA PRIKUPLJANJE INICIJATIVA
ZA DODJELU PRIZNANJA
»DR. FERENC BODROGVÁRY«
na teritoriju grada Subotice

Priznanje »Dr. Ferenc Bodrogyáry« dodjeljuje se istaknutim kulturnim stvaraocima (ne starijim od 40 godina) u oblasti književnosti, znanosti, likovne i glazbene umjetnosti, koji su svojim djelima i činjenjima pridonijeli razvitku kulturnog života grada ili dali doprinos na polju kulture u zemlji i inozemstvu, uzimajući u obzir zapažena ostvarenja u prethodnoj kalendarskoj godini.

Pismeni prijedlozi s obrazloženjem mogu se poslati poštom ili osobno predati u Općinskom uslužnom centru na adresu: Skupština Općina Subotica, Trg slobode 1, s naznakom: za Povjerenstvo za dodjelu zvanja i priznanja – priznanje »Dr. Ferenc Bodrogyáry« do 25. ožujka 2008. godine.

»Šokačka grana« organizira kreativne radionice »Šokački suveniri II«

Od krpare do misira

Izložba ručnog rada »Od krpare do misira« svjedoči o bogatstvu duha svekolike Šokadije

Korizmeni dani teku, a »Šokačka grana« će ih i ove godine ispuniti već poznatim aktivnostima, jer su od nedavno na djelu ponovno kreativne radionice pod zajedničkim nazivom »Šokački suveniri II«, na kojima će članice, i ne samo one, već svi koje to zanima, moći sudjelovati i uživati u vezu i zlatovezu, šlinganju i heklanju, štrikanju i necanju, oslikavanju staklenih i drugih predmeta i šaranju jaja za Uskrs – kako je najavila je predsjednica »Šokačke grane« *Vera Erl*. Bit će tu i tradicijska manifestacija »Što su jeli naši stari u korizmi« i sudjelovanje na tradicijskim aktivnostima grada Osijeka »Šarana jaja bojama grada« i »Cvjetni korzo«.

IZLOŽBA: Tim povodom organizirana je i izložba ručnog rada u prostorijama u Retfali pod nazivom »Od krpare do misira«. Naše su se snaše imale čime pohvaliti, a o istoj temi govorila je i prof. *Vlasta Šabić*, etnologinja u Muzeju Slavonije, dok su članice HKU »Šokačko srce« iz Zelčina prikazale vještinu tkanja pod nazivom »Od kudjelje do tkanine«. One su pred stotinjak sudionika i gostiju pripremale kudjelju, tukle je i češljale, prele i motale, sve do tkanja na tkalačkom stanu, ili, kako to u Zelčinu kažu, na tkanjači.

»Ovo što vi ovdje radite – to je čitava jedna znanost, i imam neza-

hvalnu zadaću govoriti o vrlo širokoj oblasti koju polako, ali sigurno, pokriva zaborav, a vi baš činite sve da se to ne desi, da se ove divne vještine očuvaju i otrgnu od zaborava. Sva ta materijalna i nematerijalna baština, koja je toliko bogata u Slavoniji, Baranji i Srijemu, općenito u čitavoj Šokadiji, održava se zahvaljujući vama, a mi etnolozi imamo nezahvalnu zadaću da sve to zabilježimo riječju i slikom, da ostane budućim naraštajima«, istaknula je *Vlasta Šabić*.

I doista, lijepo je bilo sve to pogledati i diviti se vještini žena iz naroda, koje inspiraciju crpe iz prirode, pa su motivi najčešće – ruže, tulipani, grožđe, vinova loza... Sve to blista na različitim uporabnim predmetima, bilo da su to – ponjave, stolnjaci, tabletići, otarci ili već nešto drugo, bilo da je riječ o – vezu, necu, zlatovezu, tkanju ili šlingama, pa djeluje iznimno lijepo i svjedoči o bogatstvu duha svekolike Šokadije.

PRIKAZ TKANJA: HKUU »Šokačko srce« iz Zelčina predstavila se osječkim urbanim Šokcima zanimljivim prikazom tkanja, ali od samih početaka, od kudjelje. Dvije snaše – *Janja Greganić* i *Mara Varšić*, više od jednoga sata plijenile su pozornost nazočnih tako što su najprije tukle kudjelju na stupi, dijelile je od puzdera na otepači, motale je na vitlicu, pa je sukale i

prele, motale na rašak, pa onda na čekrk i gotove niti spremale na mosur, da bi odmah potom motale na osnivaču i tako namotane niti prenijele na tkanjaču ili stativu – kako smo u Gibarcu govorili. Evo što je sve potrebno da bi se došlo do materijala za ručni rad, a da i ne spominjemo – oranje, pripremu zemlje, sjetvu kudjelje, sječu, natapanje i sušenje, što sve prethodi činu da ona dođe do stupe.

»Mi u Zelčinu imamo udrugu za očuvanje naše šokačke tradicije i baštine, koja okuplja 50-tak članova u nekoliko sekcija – za očuvanje materijalne i nematerijalne baštine, za skrb o starinskim alatima i oruđima, a nedavno smo osnovali i sekciju za očuvanje starih zanata i obrta«, rekao je *Miroslav Varšić*, predsjednik udruge. »Okupljamo se u Šokačkoj kući u Zelčinu, sudjelujemo na mnogim manifesta-

cijama diljem Hrvatske i domaćini smo nekoliko lijepih aktivnosti, kakve su, recimo – 'Vatre na konjari', koja je posvećena tradicijskoj obradi zemlje, kada su konji bili nezamjenjivi, i 'Šokački korijeni', gdje promičemo narodno ruho i narodne običaje te stara tradicijska glazbala«.

Ljubica Domačinović, Šokica iz Apševaca, voditeljica je radionice neceraja, koja okuplja desetak snaša. »Nažalost, žene srednje dobi, mlade, kao da to ne zanima. Ja sam još kao djevojčica zavoljela i naučila necati, a već s 15 godina izradila sam prvi milje, koji još i danas čuvam. Koliko sam toga naradila, ni sama ne znam, dosta sam darivala i prodala, a i dandanas odmaram se uz necanje, pa sam riješila da tu svoju vještinu podijelim s onima koje to zanima«.

Slavko Žebić

Predstavljene vještine žena iz naroda

U Zagrebu predstavljeno petoknjižje »Šokadija i Šokci«

Nepobitni dokaz šokačkog osebnog bića

Izdavanje ovih pet knjiga predstavlja do sada najambiciozniji projekt prezentacije jedne regionalne kulture, a s njome i regionalnog identiteta, koji je snažno i duboko ugrađen u matičnu, hrvatsku kulturnu supstancu

Šokci, integralni Hrvati koji nastanjuju vinkovački, županijski, brodski, naškički i donjomiholjački kraj, zatim Đakovštinu, Valpovštinu, cijeli posavski dio novogradiškog kraja, te cijelu bosansku Posavinu, zapadni i istočni Srijem i u osječkom dijelu Erdut, Aljmaš i djelomice Dalj, cijelu Baranju i lijevu obalu Dunava od Bačkog Brijega do Monoštora, Sonte, Bača, Vajske, Plavne i Bodana dobili su nedavno novo, kapitalno djelo nazvano »Šokadija i Šokci«. Izdavač ovog kompleta od pet svezaka je Slavonska naklada »Privlačica« iz Vinkovaca, a svečano predstavljanje knjiga održano je 27. veljače u Palači Matice hrvatske u Zagrebu.

Predstavljanje je vodila dramska umjetnica *Nada Subotić*, rođena u hrvatskom dijelu Srijema, u Nijemcima, a o pet knjiga »Šokadija i Šokci«, kao nepobitnom dokazu šokačkog osebnog bića u hrvatskom narodnom korpusu govorili su *dr. Stjepan Damjanović, prof. Tihana Petrović, dr. Katica Čorkalo-Jemrić, dr. Krešimir Nemec* i *dr. Josip Užarević*.

REGIONALNI IDENTITET: Predstavljajući su se složili kako izdavanje ovih pet knjiga predstavlja značajan dan za šokački segment hrvatskog naroda te da je

Predstavljajući knjiga: Dr. Stjepan Damjanović, prof. Tihana Petrović, dr. Katica Čorkalo – Jemrić, dr. Krešimir Nemec i dr. Josip Užarević

to do sada najambiciozniji projekt prezentacije jedne naše regionalne kulture, a s njome i regionalnog identiteta, koji je snažno i duboko ugrađen u matičnu, hrvatsku kulturnu supstancu. »Kažu da je patriotizam kao krvni tlak: kada je previsok prijeti srčani udar, a kada je nizak, ljudima se malo vrti u glavi. To pravilo, međutim, ne vrijedi za lokalpatriotizam, jer njega nikada nije previše«, rekao je dr. Krešimir Nemec i ustvrdio kako se ne slaže s nekim ocjenama da bi regionalno moglo nagrizati nacionalno jedinstvo. »Naprotiv! Time se upravo

naglašava raznolikost unutar jedinstva. Hrvatski nacionalni identitet zapravo i tvore mikro identiteti društvenih zajednica, a jedan od njih je i šokački, što najbolje govore ove knjige koje danas predstavljamo«, zaključio je dr. Nemec.

Prof. Tihana Petrović ustvrdila kako treba razumjeti sadašnju šokačku zavičajnost koja je kao znak svojevrsnog otpora buknuła još u vrijeme Hrvatskog proljeća 1970./71. godine, a nije ustuknula ni osamdesetih godina prošlog stoljeća njegujući i u vrijeme neslavne hrvatske šutnje tradicijsku samosvijest i naslijeđe.

VJERNOST ZAVIČAJNOM: Dr. Katica Čorkalo – Jemrić na-

dovezala se na takvo razmišljanje i ustvrdila kako je upravo ta zavičajnost postala posebnost kojoj se teži i poziv na zajedništvo te da je bogatstvo, raznovrsnost i ljepota šokačke etno – baštine utjecala na duboku uzoranu brazdu koja je pomogla da Šokci i šokaštvo preživi. »Čvrsto vjerujem da će vjernost zavičajnom neumorno graditi mostove k domovinskom i univerzalnom, kako je bilo i u najvećih pisaca koji su Šokadiji sazidali dvore od neprolaznosti te da će i književna Šokadija poslužiti istome cilju pronoseći ljepotu zavičajne riječi crpljenu u šumi zelenih hrastika i modrini rijeka, u čudesnoj plodnosti vječne, neuništive crnice«, rekla je dr. Čorkalo – Jemrić.

Na kraju je *Martin Grgurovec*, u ime nakladnika »Privlačice« iz Vinkovaca, koja postoji već 28 godina, zahvalio svima koji su na bilo koji način pomogli u ovom velikom projektu i najavio za sljedeću godinu izlazak drugog kola ovog serijala s naslovima »Zaboravljeni i stari obrti Šokadije«, »Glazbeni život u Šokadiji«, »Narodne nošnje«, »Gastronomija u Šokadiji« i »Graditeljstvo«. »Kada izađe drugo kolo ovog serijala tek tada ćemo u potpunosti moći sagledati sve vrijednosti i baštinu koju su Šokci darovali svom hrvatskom narodu«, zaključio je Martin Grgurovec.

Zlatko Žužić

Studiozan rad brojnih stručnjaka

Prema riječima dr. Josipa Užarevića bitno je naglasiti da ovih pet knjiga: »Šokadija i Šokci u književnoj riječi«, »Podrijetlo i naseljavanje«, »Život i običaji«, »Veliki i poznati Šokci« i »Šokadija danas«, nisu nastale samo kao plod jednog hvale vrijednog lokalnog entuzijazma, kojega kod Šokaca nikada nije manjkalo, nego i vrlo studioznog rada brojnih stručnjaka iz različitih područja. »Jedna od njih je i danas nazočna dr. Katica Čorkalo – Jemrić koja se tijekom rada na ovom projektu suočila s dilemom kako iz gotovo trostoljetnog književnog izobilja izdvojiti tekstove i autore koji bi što dostojnije prezentirali život našeg puka šokačkog podrijetla i imena te kako razvrstati 326 tekstova od 149 autora. Na kraju se ipak odlučila za abecedni, leksikonski pristup, što čitatelju pruža mogućnost lakog snalaženja, traži li u knjizi koje određeno ime ili tekst«, rekao je dr. Užarević.

Predstavljanje knjiga »Šokadija i Šokci« održano je u Palači Matice hrvatske u Zagrebu

Marijana Ogresta, »Koliko košta gram«, Algoritam, Zagreb, 2007.

Pomaknutost koja se brani stavom umjetnice

Odnosi među Ogrestinim likovima čine se nategnutim u slavljenju istog svjetonazora koji se brani stavom umjetnice, što će u očima drugih uvijek izgledati malo pomaknuto. Igranje na ovu kartu moglo bi se zamijeniti pravim propitivanjem ljudskih odnosa bez navijačkog stava koji tako često izbija u prvi plan

Piše: Đurđica Stuhldreiter

»**B**abu će srce strefit. I drogiraš se. Ja sam materi uvijek govorio da ćeš ti završit na drogi jer si još kao dijete bila u svom svijetu. Pusti vodu niz livadu, to je tvoj životni moto. Ti si uvijek najpametnija i sve znaš najbolje. To ti je ćaćina raca. Svi ste vi Ogreste mutni.«

Tim je riječima, prema priznanju u priči »Martin u oblacima«, popraćeno otiskivanje u književne vode *Marijane Ogreste*. Mlada autorica rođena je u Dubrovniku 1977., u rodnom gradu završila je osnovnu i srednju školu. Diplomirala je na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu – smjer Novinarstvo. Sudjelovanje na natječaju »Proza(c)« u organizaciji Algoritma i Vijenca donijelo joj je pobjedu, a kao rezultat te pobjede uslijedilo je izdavanje knjige »Koliko košta gram«, zbirke od dvanaest priča.

TEŠKOĆE STVARALAŠTVA: Da prijeći sklisko tlo od početne priče do prave zbirke nije nimalo lako, svjedoči razvojni put koji prolazi mlada pobjednica. Ima tu svega i svačega, tekstova zanimljivih po osnovnoj poruci i osjećaju za detaljiziranje, ali i onih manje uspješnih. O teškoćama stvaralačkog procesa razmišlja i sama spisateljica u već spomenutoj priči »Martin u oblacima«:

»Ja nikad neću pisati ovako dobro. A sto puta sam sebi rekla da nikad ne čitam nikoga drugog dok sama pišem. Koza. Ništa. Nazvat ću tog Lokotara i reći mu da odustajem. Da je meni odustajanje strast, da sam prvak, velemaistor u odustajanju, da je i to nešto, da me ne mora žaliti što propuštam priliku, da mi to najbolje ide i da se nadam da ću razumjeti. Da. To bi bilo najpoštenije.«

Priznanje je hvale vrijedno. Upozorava čitatelje odmah na početku, pa tko voli neka krene u čitanje, ne očekujući previše. Ali ako je čitateljima upornost jača

strana, te ne misle odustati kao njihova spisateljica, neka si ipak pokušaju prokčiti put kroz priče. Kad bismo znali koja je od njih Ogresti donijela pravo na pobjedničku zbirku, možda bi nam bilo lakše. Postavili bismo standarde, utvrdili smjernice i znali što očekivati. Ovako, to se i ne čini odveć lakim jer većina priča ostaje na istoj razini, potvrđujući da autorica još uvijek traži svoj izričaj.

ŽENSKO STAJALIŠTE: Ogrestino pričanje sa ženskog stajališta čini se već viđenim, kao nepotrebno ponavljanje onog što je toliko puta napisano. Odnosi među njezinim likovima čine se nategnutim u slavljenju istog svjetonazora koji se brani stavom umjetnice, što će u

očima drugih uvijek izgledati malo pomaknuto. Igranje na ovu kartu moglo bi se zamijeniti pravim propitivanjem ljudskih odnosa bez navijačkog stava koji tako često izbija u prvi plan.

I sami likovi koji nastanjuju Ogrestine priče kao da se boje da ne budu shvaćeni kao obični pa se svim silama trude uvjeriti nas da su oni ipak drukčiji. Zato u njima uživaju Kinezi, bakice, »vrhunski menageri s dušom djeteta«, roditelji hendikepirane djece, klinci koji predlažu reformu papinstva, poštari-redatelji amateri... Naglašeno koketiranje s likovima i sudbinama koje treba shvatiti svakako samo ne onako kako zapravo jest, polučilo je zaključkom kako Marijana

Marijana Ogresta

Ogresta prikazuje »ljudine u svijetu ljudi.«

»Ljudine su rijetka i iznimna pojava u svijetu, baš kao što je to i poetika Marijane Ogreste, 'ničije sestre' – kako je to rekla *Olja Savičević Ivančević*, autorica koja je na Proza(c) natječaju također zaslužila prvu proznu knjigu – u svijetu domaće književnosti.«

GRAM OPRAVDANJA: Pronaći potvrdu i dokaze za takvu tvrdnju nije međutim lako. Treba pažljivo iščitavati dvanaest priča koje čine zbirku »Koliko košta gram« kako bi se pronašao pokoji gram opravdanja za takvo što. Ali ono što ćemo sigurno pronaći jest Ogrestin humor, neobičan i svjež, ali tako često potiskivan u drugi plan pred namjerom da se autorica prikaže kao spisateljica drukčijeg profila. Za tako nešto ima vremena, tek joj je ovo prva zbirka, pa taj silni napor uvjeravanja čitatelja kako na ovu spisateljicu treba računati nije potreban.

Na to da nam pokaže sve svoje mogućnosti, Marijana Ogresta zasigurno će dobiti još koju priliku kod čitatelja. Pravi, istinski ljubitelji pisane riječi znat će izvući ono najbolje i iz ove zbirke – gram za koji tek treba utvrditi »koliko košta«. Uostalom, i sama Ogresta pojasnila je kako se »jednog dana nada mogućnosti grijanja duša bez trajnih posljedica na mozak.«

Za nadati se je da će neka od njezinih budućih knjiga ugrijati duše čitatelja, a da se pritom pitanje mozga neće postavljati. »Gram koštanja« ove knjige već smo platili njezinim čitanjem.

Jezični savjetnik

Postavljanje pitanja

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Slušajući govornike hrvatskoga jezika možemo čuti kako postavljaju pitanja rabe upit *da li*. Ovaj je bugarsko-ruski upit u hrvatski jezik došao preko srpskoga i potisnuo pravilan oblik *je li*.

Upit *je li* ima duboko uporište u hrvatskome jeziku te ga treba rabiti kad god je moguće, a da se pri tome ne naruši stil.

Promotrimo upitne rečenice:

Da li je stigao?

Da li si pročitao Hrvatsku riječ?

Da li je kupila kruh i mlijeko?

U svim trima rečenicama upit *da li* moguće je, i potrebno, zamijeniti upitom *je li*, dakle rečenice trebaju glasiti:

Je li stigao?

Jesi li pročitao Hrvatsku riječ?

Je li kupila kruh i mlijeko?

No, upit *je li* u nekim je primjerima suvišan ili potpuno nepravilan. U takvim se primjerima upitna rečenica tvori glagolom i česticom *li*.

Stoga nije dobro reći:

Je li čitate knjigu?

Je li mogu posuditi?

Je li želite nešto popiti i pojesti?

Nego treba dati prednost kraćem obliku:

Čitate li knjigu?

Mogu li posuditi?

Želite li nešto pojesti i popiti?

Na ovim se prostorima često previše skraćuje izraz pa može-mo čuti nepravilno tvorene upitne rečenice:

Kupila si?

Dobro si?

Stigo' si?

U ovakvim je primjerima nužno upitnu rečenicu dopuniti upitom *je li*. Pravilno postavljena pitanja glasit će:

Jesi li kupila?

Jesi li dobro?

Jesi li stigla?

Stoga u upitnim rečenicama rabite hrvatski upit *je li* (umjesto upita *da li* koji je karakterističan za srpski jezik) uvijek kada za to postoje opravdani razlozi. Kraći oblik (bez upita *je li*) možete upotrijebiti kada njegovim izostavljanjem dobivamo na kratkoći izraza, a upit nam je smislen i jasan.

Povijest hrvatskog jezika

Tri jezika i pisma

Tijekom 12. stoljeća Hrvati dobivaju još jedno pismo – bosančicu. Preko Zaslavlja i Duklje iz Bugarske i Makedonije u južne hrvatske krajeve, posebice otok Brač, stiglo je novo pismo – zapadna ćirilica (bosančica, hrvatska ćirilica). Na otoku Braču njome su se služili benediktinci. Pod utjecajem glagoljice Hrvati su

Vinodolski zakon

podosta modificirali ćirilicu i bilježili tekstove crkvenoslavenskoga i svoga jezika na oba načina: ćirilicom i glagoljicom. Jedan od prvih i najpoznatijih hrvatskih ćirilinih spomenika iz 1184. godine je »Povaljska listina« koja, kao i Bašćanska ploča, govori o razdiobi zemljišta. U Povaljskoj se listini spominje sedamdesetak hrvatskih narodnih imena.

HRVATSKA TROPISMENOST: Od sredine 14. stoljeća počinju se tekstovi hrvatskoga jezika pisati latinicom. Prvi i najznačajniji latinički spomenici toga vremena su: »Red i zakon sestara dominikanki« (Zadar, 1345. godine), »Šibenska molitva« i »Korčulanski lekcionar«. Tekst »Šibenske molitve« uklapa se u srednjovjekovni način izražavanja te se može, zbog svoje pjesničke forme, smatrati najstarijim spomenikom hrvatskoga pjesništva.

Do 15. stoljeća Hrvati rabe sva tri pisma: glagoljicu, latinicu i ćirilicu i tri jezika: općeslavenski književni jezik hrvatske redakcije, latinski (jezik Crkve i europskoga kulturnoga okružja) i hrvatski narodni jezik.

NAJVAŽNIJI TEKSTOVI: Tijekom stoljeća tropismenosti nastali su vrlo važni povijesni tekstovi. »Vinodolski zakon« je najstariji sačuvani hrvatski zakon koji je sastavljen 1288. godine, ali je sačuvan tek u glagoljskom rukopisu iz 16. stoljeća. Rodoslov dukljanske dinastije, u koji je umetnuta legenda o smrti kralja Zvonimira, zapisan je u »Ljetopisu popa Dukljanina« iz 14. stoljeća zapadnom ćirilicom kao i »Poljički statut« iz 1444. godine. U njemu su zapadnom, hrvatskom ćirilicom zapisani propisi o ustojstvu poljičke općine. O bitci na Kravskom polju i tragičnom porazu Hrvata glagoljicom je zabilježen »Zapis popa Martina« iz 1493. u Grobniku kod Rijeke. Prva hrvatska enciklopedija – »Lucidar« prevedena je s češkoga jezika u 15. stoljeću. »Lucidar« je prepisan glagoljicom, a u njemu je skupljeno svo znanje onoga vremena (original datira iz 12. stoljeća i zapisan je latinskim jezikom). Iz srednjega vijeka datiraju i romani: »Rumanac Trojski«, viteški roman o Troji pisan glagoljicom, i »Aleksandrida«, roman o Aleksandru Velikom, pisan zapadnom ćirilicom-bosančicom.

Jedan od najljepše oslikanih tekstova je »Hrvojev misal«, glagoljski rukopis s početka 15. stoljeća.

U novo će razdoblje povijest hrvatskoga jezika ući jednim od najvažnijih izuma u povijesti civilizacije – Gutenbergovim tiskarskim strojem.

Hrvojev misal

Razgovor republičkih zastupnika iz Subotice s predstavnicima Subotičke biskupije

O restituciji oduzete crkvene imovine

Razgovor o restituciji oduzete crkvene imovine održan je u četvrtak, 28. veljače, u Domu biskupije u Subotici. Sudionici ovog razgovora sa strane Biskupije bili su mons. *Slavko Večerin*, generalni vikar biskupije, prečasní gosp. mr. *Mirko Štefković*, tajnik biskupije, te zastupnici SVM-a u republičkom parlamentu – gosp. *Bálint Pásztor* i dr. *László Varga*. U razgovoru je sudjelovao i gosp. *József Miskolci*, predsjednik udruge »Kršćanski intelektualni krug«.

»Predstavnici Subotičke biskupije upoznali su zastupnike republičkog parlamenta s poteškoćama na koje nailaze crkve i crkvene zajednice prilikom postupka restitucije nepravredno oduzete crkvene imovine. Isto tako, zastupnici su upoznati s priličnim materijalnim izdatcima, koje crkve i crkvene zajednice trebaju izdvojiti kako bi sakupile potrebnu dokumentaciju. Pravedno bi bilo da država o svom trošku izvrši povrat nepravredno oduzete crkvene imovine. Republičkim zastupnicima uru-

József Miskolci, mr. Mirko Štefković, Bálint Pásztor, mons. dr. Ivan Péntes, László Varga i mons. Slavko Večerin

čeno je pismo, koje su katolički biskupi Srbije uputili direktoru Direkcije za restituciju oduzete crkvene imovine. U tom pismu biskupi su molili, da se odgovarajućim zakonskim aktima proces restitucije pojednostavi, kako bi se lakše dogodio povrat nepravredno oduzete imovine. Predstavnici Subotičke biskupije molili su republičke zastupnike, da svojim zauzi-

manjem pomognu kod donošenja zakonskih akata u republičkom parlamentu, koji će olakšati proces povrata imovine. Na taj način bi Subotička biskupija, ali i ostale povijesne crkve, mogle nesmetano obavljati svoje poslanje.« navodi se u priopćenju za javnost.

Također, predstavnici Subotičke biskupije i republički zastupnici dogovorili su susrete i ubuduće,

te izmjenu iskustava i mišljenja o onim predmetima koji su od zajedničkog interesa. Potaknuto je i pitanje rješavanje pravnog statusa crkava i crkvenih zajednica, kao i socijalnog osiguranja svećenika. Nakon razgovora republičke zastupnike primio je i subotički biskup mons. dr. *Ivan Péntes*.

Priredila: J. K.

Šesti hodočasnički križni put

Hodočasnički križni put, u subotu 8. ožujka, započinje svetom misom u 7 i 30 sati u crkvi svetog Jurja u Subotici. »Prva postaja je odmah pred crkvom i onda se nastavlja putem prema Bunariću«, pojašnjava vlč. *Franjo Ivanković*. Nakon Bunarića nastavlja se prema Malom Paliću te preko nadvožnjaka Senčanskom cestom. Slijede Jurićev križ i postaja kod crkve na Bikovu, nakon čega će biti stanka za ručak. Povratak je Bikovačkom cestom do Szebenyijevog križa u Aleksandrovu, te Beogradskom cestom do križa na Proizvci. Posljednja postaja ovogodišnjeg hodočasničkog križnog puta bit će kod crkve svetog Roka. Povratak je planiran oko 18 sati. U slučaju lošeg vremena, pobožnost ovog križnog puta obaviti će se u crkvi svetog Jurja.

Ove godine hodočasnici će preći 28 kilometara. Putem će se pjevati i moliti krunica a hodočasnici će imati priliku i za ispovijed.

Pobožnost križnog puta na subotičkoj Kalvariji

Nedjelja, 9. ožujka, početak u 15 sati – Križni put mladih
Cvjetnica, nedjelja, 16. ožujka, početak u 15 sati – Obiteljski križni put
Veliki petak, 21. ožujka, početak u 10 sati – Križni put za sve
U slučaju lošeg vremena, pobožnost križnog puta održat će se u crkvi Isusova Uskrsnuća.

J. K.

Djeca su predvodila križni put na subotičkoj Kalvariji u nedjelju, 2. ožujka

7. ožujka 2008.

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Pravoj kreposti i pravim vrijednostima nije potrebna strelica

Svjetlo istine

Vozačima je poznato da je najopasnija magla. Ona iscrpljuje, skraćuje vidljivost i iz nje trajno prijeti opasnost. Jednako je tako sumrak. Nije još vrijeme da se upali svjetlo, a već je previše tamno da se nešto pametno može raditi. Sjećam se iz djetinjstva. Bilo je vrijeme poslije rata. Nije bilo ni petroleja. Štedjelo se. Uvijek sam volio knjigu i čitanje. Kad sam zamolio baku ili mamu da »zapale lampaš«, odgovor je bio – još se vidi. A ja nisam vidio čitati. Istina je da su se obrisi predmeta naslućivali, ali je bio sumrak. Za mene neugodno vrijeme besposlice. Sjećam se jedne propovijedi pokojnog mons. *Quintusa*, rektora Sjemeništa, kada je u katedrali propovijedao da je davao kušao Isusa u takvom maglovitom polumraku. Izrazio se malo smiješno, ali vrlo realno: kad se vidi, a već se ne vidi. Ja sam se tada nasmijeo, ali sam razmišljajući shvatio da je upravo najopasnije vrijeme: kad se vidi, a već se ne vidi. Riječ je, naime, o nekim vrednotama s kojima se ne može živjeti u polumraku. Za nas kršćane to je pojam istine. Najopasnija stvar u znanosti, u povijesti, u politici i međuljudskim odnosima je poluistina.

POLUISTINA JE OPASNA: U toj poluistini – magli – uistinu vrag najviše ima uspjeha. U mutnoj vodi on najlakše lovi. Zamislimo ovu situaciju: Možemo li biti ovako raspoloženi u vjerskim pitanjima? Na primjer: zamisli dvije škole od kojih je jedna u rukama mudroga a druga u rukama ludoga. U prvoj se uči djecu da su dva više dva četiri, a u drugoj da su dva više dva tri. Poslije svega dolazi učitelj koji kaže da je iznad svega i nakon svega važna ljubav. Zašto bi morale postojati razlike u učenju predavača iz matematike? Zašto ne bi oni mogli naći jedno zajedničko rješenje – nagodbu i djecu učiti na jedan te isti način? Moglo bi se djecu učiti da je dva više dva tri i pol. Tko bi god izbjegavao jedno tako lijepo, zgodno i uljudno rješenje bio bi zanesenjak i ne bi bio prikladan a ni dostojan predavač iz matematike. Što kažeš na ovo? Kršćani ljube jedinstvo ali ne nauštrb vjere. Kršćanska Crkva posjeduje istine s većom sigurnošću od matematičke, jer ih je sam Bog objavio. Iz moje lisnice mogu dati drugomu koliko hoću novca, jer je moj, ali ništa ne mogu dati od Božje istine. Među nama kršćanima mogu biti tolike razlike u nebitnim pitanjima, takve kolike su razlike među tolikim vrstama orhideja, a uvijek se radi o orhidejama. Mogu voljeti nevjernika ali ne i krivovjerje, grješnika ali ne i grijeh. Profesori matematike ne raspravljaju o matematičkim istinama s njihovim gojencima jer se tu nema o čemu raspredati. Oni proglašavaju istinu koja mora biti prihvaćena. Također i kršćani proglašavaju istinu. Tko god izbjegava prihvatiti je izgubiti će.

Odgovorno tvrdim da sva-

ka poluistina duboko naru-

šava međuljudske odnose,

relativizira svaku ljestvicu

vrednota i rađa jednu novu

generaciju neodgovornih,

neupućenih, a onda i ge-

neraciju »zaglupljivanih«

ljudi. Postavlja se pitanje

kako će te generacije moći

odgajati svoje potomstvo

u vrednotama istine, prav-

de, ljubavi, kada je sve re-

lativizirano, iskrivljeno, a

onda i obezvrijeđeno? Za

takve je jedanput Isus re-

kao: Oni će vam biti i suci.

Ja o našoj budućnosti ako

nam trajno budu sudili lju-

di poluistine. Poznato je da

je Isus đavla nazvao ocem

laži. Na gramu istine može

se podići novi kozmos, ali

na tonama laži ne može ni-

šta.

»LOV U MUTNOM«: Ovih dana se dogodilo u jednoj subotičkoj srednjoj školi. Bio je sat sociologije. Profesor je »obrađivao« vjerojatno temu o vjerskim zajednicama i sektama. Zasiurno mu nije jasna razlika Crkve, Vjerske zajednice i sekte. Možda i nije važno. Ali sada dolazi ono što je važno i što se ne bi smjelo dogoditi, pa ni profesoru sociologije. Naime, spominjući Isusa Krista u kontekstu upravo ovoga korizmenog vremena, zapitao je učenike znaju li zašto je Isus morao umrijeti. Oni su šutjeli. Tada je on ispričao svoju »mudrost«: Isus je bacio pashalno janje u bunar i zato je od Židova bio kažnjen smrću. Toliko sa sata sociologije. Čovjek se s pravom pita dokle će trajati ova magla, ovaj sumrak, ponajprije u znanosti, a onda u svim spomenutim područjima ljudskog života? Kako graditi dalje društvo sa zdravijim međuljudskim odnosima, kada se stalno »lovi u mutnom«? Da se to čini na područjima ekonomije, možda bih mogao razumjeti, makar ne bih mogao nikad odobriti. Ali da se to čini na području znanosti, školstva, dakle, na području istine, to ne mogu razumjeti. Odgovorno tvrdim da svaka poluistina duboko narušava međuljudske odnose, relativizira svaku ljestvicu vrednota i rađa jednu novu generaciju neodgovornih, neupućenih, a onda i generaciju »zaglupljivanih« ljudi. Postavlja se pitanje kako će te generacije moći odgajati svoje potomstvo u vrednotama istine, pravde, ljubavi, kada je sve relativizirano, iskrivljeno, a onda i obezvrijeđeno? Za takve je jedanput Isus rekao: Oni će vam biti i suci. Ja o našoj budućnosti ako nam trajno budu sudili ljudi poluistine. Poznato je da je Isus đavla nazvao ocem laži. Na gramu istine može se podići novi kozmos, ali na tonama laži ne može ništa.

Došlo je vrijeme da u ovom polumraku i magli čak i strelica pokazuje svjetlo istine, jer se poluistinom zamračuje i pravo svjetlo. Maknimo strelice, a očitujemo svjetlo istine u svoj jasnoći. ■

Antun Šokac plete mreže

Dunav u srcu

*Sonta je oduvijek bila poznata po dobrim ribolovnim terenima i dobrim alasima * Za dobar ulov bila je potrebna i dobra oprema, koju su alasi sami izrađivali * Kad bih se ponovno rodio, bio bih alas samo zbog pletenja mreža, kaže Antun Šokac*

Piše: Ivan Andrašić

Po svojem položaju, Sonta je oduvijek bila mali raj za ribolovce. Smještena je na sredokračić između Dunava i kanala Dunav-Tisa-Dunav, a uz to je i opasana mrežom kanala, u kojima živi puno različitih vrsta slatkovodnih riba. U prošlosti je puno Sonćana bilo uposleno u ribolovnoj zadruzi na Dunavu, na poznatom, a još i danas za ribiče i kampere omiljenom lokalitetu »Staklara«. Bili su vrsni riječni ribari – alasi – ali uz to i majstori za pripremu prije svega nadaleko poznatog ribljeg paprikaša, a onda i svih vrsta ribe na »tisuću i jedan način«, kako su sami kazivali. Svakodnevno na vodi, svojim mrežama su lovili zavidne količine svih vrsta riba koje obitavaju u Dunavu.

Kao i u svim drugim zanatima i za dobar ulov alasima je bila potrebna i kvalitetna oprema. Mreže, suknje, bacnjevi, vrške u njihovo vrijeme se nisu kupovale u prodavaonicama. Svaki alas znao je isplesti svoj alat, a i imao je najviše povjerenja u svoje proizvode. U dugim danima i noćima provedenim na Dunavu vrijeme se nekako moralo prekratiti, a kad je već tako, najbolje je spojiti ugodno s korisnim. Učeći jedan od drugog, prenoseći svoje znanje na mlade, od čvrstog ribarskog konca pletu su svoje mreže, suknje i ostale potrepštine, od onih ogromnih, za Dunav, do kraćih i plićih, prilagođenih ribolovu na kanalima. Vremenom se broj sonćanskih alasa smanjivao. Tempo današnjice učinio je svoje, mladi su se sve više okretali urbanim sredinama, u sustavu izobrazbe nije bilo mjesta za zanimanja tipa alas. Od preostalih starijih ribara praktična znanja u ovom mukotrpnom poslu stjecali su samo rijetki mladići.

PLETENJE MREŽA: Jedan od njih je i Antun Šokac, danas pedesetogodišnjak. »Često u šali kažem kako mi venama umjesto krvi protječe Dunav. Od malih nogu sam ga volio, jednostavno bio opsjednut njime. U mojem susjed-

stvu živio je jedan stari alas, dida-Štrova. U dugim zimskim danima okupio bi nas, djecu iz susjedstva i u toploj nam sobi opisivao svoje pustolovine s Dunava i ribe koje je, navodno, ulovio. Bilo je tu, po njegovoj priči, i strašnih, starih, brkatih somova i drugih nemani, a mi smo sve to gutali širom otvorenih očiju i usta. Pa ukoliko bi nas još u njegovoj kući uhvatio mrak, nije baš bilo svejedno prevaliti onih stotinjak metara do vlastitoga doma«, priča Antun dok provjerava upravo dovršenu suknju. Suknja je mrežasta ribarska alatka okruglog oblika, promjera 1,5 – 3 m, ispletana od ribarskog konca, obrubljena olovnom kuglicama i dugim užetom, čiji su krajevi provučeni kroz središnju alku promjera 8 – 10 cm i to je, ustvari, mehanizam za zatvaranje suknje pod vodom.

»Već tada sam sanjao kako ću jednoga dana postati ribar i poput dida-Štrove naučiti pletiti mreže, a isto tako i uhvatiti se u koštac

sa strašnim somovima i ostalim nemanima. Djelomice, želja mi se ostvarila. Od dida-Štrove sam naučio pletiti sve vrste mreža. Jedno vrijeme sam i radio kod profesionalnih ribara na Dunavu, no, nije to više za naše godine«, sa sjetom priča Antun. Pokazuje ispletene mreže i suknje koje su isti ti ribari poručili. »Alasi su za mene oduvijek bili idoli. Koliko sam se samo puta umjesto u školu, biciklom odvezao na Dunav i nekoliko dana bih proveo kod alasa, pomažući im u svim poslovima. Na vodi mi je bilo fantastično, veličanstven je osjećaj vući mrežu i osjetiti kako se u njoj živi velika količina ribe. Najviše vremena provodio sam sa starijima, s ribarskim koncem u rukama. Uvijek je bilo puno mreža za popravku, a kad je bilo više vremena, plele bi se i nove. Kolikogod mi je znalo biti lijepo kod ribara, znao sam što me čeka kod kuće, no, ipak se nisam dao pokolebati. Otac bi me izvoštio, ja bih se privremeno primirio, a onda

opet u krug«, kroz smijeh se Antun prisjeća dječjačkih dana.

RIBARSKI KONAC: Danas se mreže proizvode industrijski, ima ih u svim bojama i veličinama. Ima onih prozračnih, »damilki«, koje su lagane, gotovo neprimjetne i što je najvažnije, jeftinije su nego one pletene od ribarskoga konca. »Oni koji žive od lova ribe više cijene mreže koje su ispletene ručno, od ribarskog konca. Jedno vrijeme mnogi su u naše krajeve donosili mreže iz Trsta, iz Rijeke, no vrijeme je pokazalo kako kolikogod bile dobre, nisu bile pogodno za Dunav. Ipak u moru nema panjeva kakvih ima u Dunavu. Jednostavno, ribari su često iz vode vukli fronce umjesto ovih šminkerskih mreža i odustali su od njih. Nas, koji mreže pletemo kvalitetno, danas baš i nema puno. Od današnjih privrednih ribara imam puno porudžbina, pa tako zimi, kad je mrtva sezona građevinskih radova, na ovaj način dopunjavam kućni proračun«, priča Antun dok nam pokazuje jednu gotovu suknju i malo dalje raširenu mrežu za popravak.

Antun uzima kalem ribarskoga konca i demonstrira pletenje. Nevjerojatnom brzinom veže čvoriće, oka koja ostaju iza njegovih ruku u milimetar su ista. »To je čista rutina. Nema nikakve službene izobrazbe za ovaj posao, što sam naučio, naučio sam od starih dunavskih alasa, a ostalo je samo stvar vježbe, odnosno rada, kojim se rutina i stječe. Ne mogu ne reći kako patim za predratnim vremenima na Dunavu. Toliko mira i ljepote, toliko ribe, toliko bezbrižnih dana uništeno je suludim odlukama moćnika, koji su nas gurnuli u one besmislene ratove. Ovaj današnji Dunav me ne privlači, nije to više ona moja romantična rijeka i oaza spokoja, sad je tu državna granica, sa svim svojim specifičnostima i opasnostima koje sa sobom donosi mrak«, završava svoju pripovijest Antun.

Koža i tumori kože (II.)

Piše: dr. Marija Mandić

Kao što smo u prošlom broju naveli, MADEŽI su dobroćudni tumori kože koji mogu biti različitog oblika, veličine i na različitim mjestima na koži. Najozbiljnija komplikacija madeža je njegova promjena u maligni tumor tj. MALIGNI MELANOM. On se može očitovati kao promjena na postojećem madežu, kao mala, tamna, raznobojna točka nepravilnih rubova, uzdignuta ili ravna, koja može krvariti ili stvoriti krastu. Također može izgledati i kao skup sjajnih, čvrstih, tamnih čvorića. Melanom je najopasniji maligni, tj. zloćudni tumor kože i predstavlja jedan od deset otkrivenih karcinoma kože. Javlja se najčešće na trupu, iako se može pojaviti na dlanu, na tabanu, ispod nokta na ruci ili nozi, u sluznici usta, vagini, čmaru pa čak i u oku. U spisima još iz vremena Rimskog Carstva nalaze se opisi majušnih tumora oka, koji daju velike metastaze jetra i veoma brzo odvođaju pacijenta u smrt. Melanom se izrazito brzo širi i jako je opasan za život. S obzirom da se

nalazi na vidljivim dijelovima tijela lako se otkrije i uvijek je izlječiv, ako se s liječenjem počne na vrijeme.

Osim malignog melanoma, koji je iznimno opasan po život, na koži se u 90 posto slučajeva razvije jedan od dvije vrste nemelanoma, a to su: bazocelularni i/ili planocelularni karcinomi. Oni sporo rastu, rijetko se šire izvan kože, lako ih se otkrije i obično su izlječivi. Kao i melanom nastaju na predjelima kože koji su stalno izloženi sunčevu zračenju. Po pravilu bazocelularni karcinomi se razvijaju na poglavinu, čeonom predjelu i na nosu, najčešće kod osoba starijih od 40 godina svjetlije puti. Planocelularni tumor se javlja uglavnom na usnicama, ušima, šakama, vratu i rukama i mnogo je agresivniji od prethodnog, i poznato je njegovo širenje i na druge organe. Najčešće se pojavljuju u obliku crvene točke udubljene u središtu, koja vremenom počinje krvariti, ili kao crvenkast, bradavici sličan čvorić, koji postupno raste.

PREVENCIJA

Kako bi smanjili mogućnost nastanka raka kože na najmanju moguću mjeru, neophodno je pridržavati se nekoliko mjera opreza. Ovo je posebno bitno kod onih ljudi koji imaju predisponirajuće faktore za razvoj tumora kože, kao što su – bijeli ten, rak kože u obitelji ili osobe, koje po tijelu imaju mnoštvo pjega ili mladeža. Procjenjuje se da 40-50 posto ljudi svijetle puti, koji dožive šezdeset petu godinu, razviju najmanje jednu vrstu raka kože. Najvećoj opasnosti izložene su crvenokose osobe, svijetlokose osobe plavih očiju i one s pigmentnim poremećajima poput albinizma.

– Izbjegavajte intenzivno izlaganje suncu (od 10 h do 17 h, osobito ljeti) – ono se smatra glavnim uzrokom raka kože

– Kada ste vani nosite šešir, duge rukave, hlače i sunčane naočale, osobito ljeti

– Kada ste vani primjenjujte kremu sa zaštitnim faktorom, osobito ljeti

– Uzimajte veće količine vitamina B, čija se aktivna supstancija nalazi u većini krema za sunčanje

– Odmah obavijestite liječnika o sumnjivim oštećenjima kože, osobito ako imate madež neobičnog izgleda ili je netko u obitelji bolovao od melanoma.

Zato, ukoliko se nalazite u visoko rizičnoj skupini trebali biste svakih nekoliko mjeseci pregledavati svoju kožu od glave do pete tj. nožnog palca. Poslužite se zrcalom i pregledajte sluzokožu usta, kožu nosa, glave, dlanova, tabana, kože iza ušiju, stražnjice. Posebnu pozornost trebajte obratiti na madeže ili, pak, na mjesta s kojih je ranije skinut jedan od nekoliko vrsta karcinoma kože.

Svakako, neophodno je ODMAH SE OBRATITI LIJEČNIKU ukoliko se promijeni veličina, oblik, boja ili građa postojećeg madeža ili se na odrasloj osobi pojavi jako zamjetljiv novi madež. Jednako tako, ukoliko se pojavi nova kožna izraslina ili otvorena ranica, koja ne zacijeli ili ne nestane u roku od nekoliko tjedana. ■

OČNA KUĆA

**optika i ordinacija
na jednom mjestu**

551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

GASTRONOMSKI KUTAK

Sastojci:

300 gr brašna

1 žlica masti

1 jaje

1 žličica soli

1 DiGo kvasac

mlijeko po potrebi

Od navedenih sastojaka umijesiti glatko tijesto i ostaviti da odstoji 30 minuta.

7. ožujka 2008.

Kolač s lukom

Nadjev:

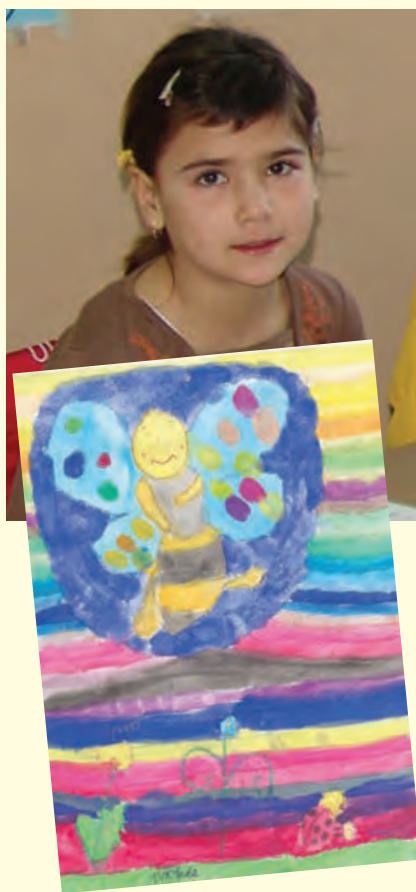
1 kg luka narezati na kolutove i pirjati na malo masti. Dodati malo vode i začiniti s malo soli ili vegete, papra i peršinova lista. Kuhati par minuta, pa skinuti s vatre.

Umotiti 1 vrhnje i 3 jaja pa umiješati s lukom. Ako je nadjev malo rjeđi treba dodati brašna. Može se dodati i sitno narezane i ispečene slaninice. Tijesto razvaljati i staviti u namašćenu tepsiju, a po tijestu rasporediti smjesu s lukom. Peći otprilike oko 30 minuta. Rezati u male zalogajčiće. Ukusno je i toplo i hladno.

Kada smo ih posjetili, 29. veljače, proslavljali su 8. rođendan Josipa Stantića, ili, s obzirom na prestupnu godinu, 2. rođendan proslavljen točno na dan rođenja. Čestitamo Josipu!

S prijateljima pričamo smiješne priče

»Životinje u proljeće«
Ivana Tikvicki

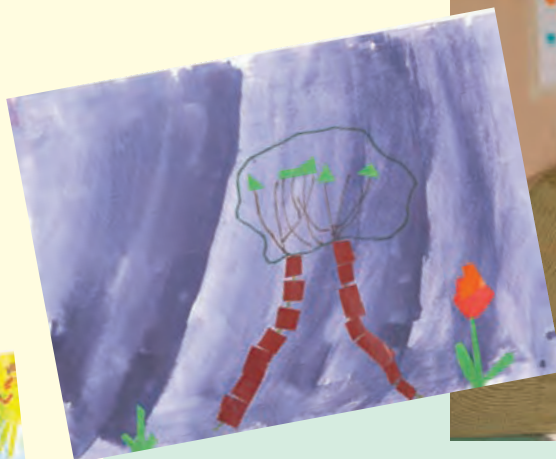
Šestero prvašića iz OŠ »Ivan Milutinović« u Maloj Bosni pročitao je do sada već tri lektire. »Od ove godine smo bogatiji za mnogo lijepih lektira«, kaže njihova učiteljica *Sanja Dulić*. »S obzirom da idu u prvi razred, čim su naučili čitati, počeli smo lektire vrijedno koristiti. Tako smo do sada pročitali tri lektire i sada čitamo četvrtu. Djeca su oduševljena, a lektire su doista lijepo metodički obrađene«, ističe učiteljica. Osim toga, dodaje kako su učenici I. e izuzetno dobri, mirni i poslušni, napose vrijedni. Nedavno su gledali predstavu »Reumatični kišobran«, a mi smo ih posjetili pred polazak u kino. »Danas idemo gledati crtić »Alvin i vjeverice«,« kažu mališani.

S obzirom na dolazak Uskrsa, učenici se polako pripremaju za buduću prodajnu izložbu u školi, kao i u »Bunjevačkom kolu« u Subotici. »Zato ćemo uskoro šarati jaja, praviti uskrse čestitke i slično«, pojašnjava učiteljica Sanja. Sudjelovali su, također, na božićnom sajmu u okviru škole, kao i na maskenbalu u školi te »Hrckovom maskenbalu«. Poput drugih razreda u ovoj školi, tako i prvašići često imaju sate s paralelnim odjelom istog uzrasta.

Julijana K.

»Dolazi nam proljeće«
Ana Lulić

»Dolazi nam proljeće«
Nađa Kovač

»Radovi na njivi«
Antun Lešnjaković

A kako provode vrijeme s prijateljima...

»U školi se družimo na odmorima i pričamo smiješne priče«, kaže Ivana Tikvicki. »Osim toga, najčešće kad sam s prijateljicama volimo se igrati s lutkama.«

Antun Lešnjaković kaže kako se druži s prijateljima u školi i s dvojicom braće. »Mi se najviše volimo igrati vani, u školi, na velikom odmoru. Nekada igramo žmurke, vije i... svašta«, pojašnjava Antun.

Marina Peić Tukuljac se slaže s Antunom. Ona se također voli igrati »žmurke« i »vije«. »A kad sam doma, ponekad odem kod prijateljice i onda pričamo o svemu«, kaže Marina.

Nađa Kovač često posjećuje prijateljice, a i one nju. »Volim kad prijateljice dođu kod mene i tu prespavaju. Mi se onda igramo s lutkama i tako... Razgovaramo o svemu, o moru, pa onda o nečemu smiješnom...«, dodaje Nađa.

»Družimo se uglavnom u školi na malim odmorima«, kaže Josip Stantić. »Razgovaramo, igramo se školice, žmurke i trčimo.«

Anica Lulić se osobito voli igrati s prijateljima na satu tjelesnog odgoja igre »Ribari i ribice«.

»Dolazi nam proljeće«
Marina Peić Tukuljac

»Leteći glasovir«
Josip Stantić

Vitezovi

U subotu, 1. ožujka, Vugrinščak podno starog grada Samobora bio je domaćin kostimiranog spektakla u kojemu je upriličena atraktivna i vjerna rekonstruk-

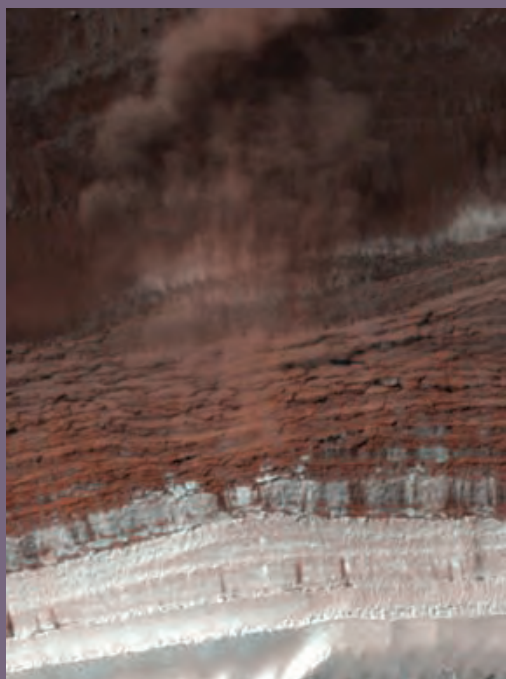

cija srednjovjekovne bitke iz 1441. godine. Vitezovi obučeni u originalne oklope iz 15. stoljeća, ali i brojni streljari, kuburaši, mačevaoci, rukovatelji katapultima i drugi sudjelovali su u »Bitki za Samobor«, a za potpuni ugođaj »povratka u prošlost« organiziran je i prigodni srednjovjekovni sajam uz svečani mimohod konjanika. Poslije »bitke« uslijedila je gozba hrane pripremljena prema starinskim receptima.

Mars

Specijalna letjelica, koju je lansirala NASA, uspjela je zabilježiti prvi, povijesni snimak jedne lavine na planetu Marsu. Crvenkasti geološki slojevi na Marsu, bogati vodenim ledom, tvore kosu padinu visine 760 metara, no znanstvenici ne znaju što je pokrenulo kretanje leda.

Na snimku se vidi veliki oblak (180 m) koji je uslikan nedaleko od Sjevernog Pola »Crvenog planeta«. Inače površinska temperatura na Marsu iznosi od -122 do 22 stupnja, dok zimi dostiže i do -150 stupnjeva, kada ugljikov dioksid prelazi u čvrsto stanje. Vjetrovi na ovom planetu dostižu brzine i do 300km/h.

Kocka

Na zagrebačkom Trgu bana Jelačića postavljena je ledena kocka promjera 3 x 1,5 m i težine 3 tone, koja će biti izložena topljenju prema aktualnim vremenskim uvjetima. Akciju je pokrenulo hrvatsko izdanje »National Geographica«, a ista ima za cilj ukazati na problem globalnog zatopljenja i opasnost od dolaska novog ledenog doba. Cijeli projekt prati i nesvakidašnja nagradna igra u kojoj će sretni dobitnik biti nagrađen zlatnom polugom (135.000 kuna) za točno pogodeno vrijeme potrebno za otapanje ove kocke. Zainteresirani za sudjelovanje u najvećoj nagradnoj igri zaštite okoliša mogu slati svoje SMS-ove na broj 66544.

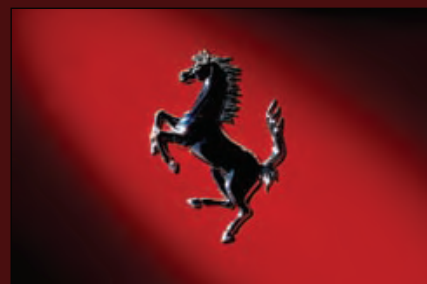
Prozac

Najpoznatiji svjetski antidepresant ima sve veću primjenu, ne samo kod ljudi, već i kod njihovih kućnih ljubimaca koji također boluju od depresije. Za razliku od svojih vlasnika, životinje nemaju mogućnost pričati o svojim problemima i znatno im je teže pomoći, te konkretnije ustvrditi pravu dubinu njihovog »psiho« problema. Najugroženiji su, primjerice, papagaji koji se znaju samoozljeđivati kljućanjem cijelog svog perja. Iako ne djeluje jednako učinkovito na sve životinje, zamišljeno je kako kod dvije trećine daje pozitivne rezultate.

Ferrari

Sve se može krivotvoriti, pa čak i glasoviti Ferrari. U Palermu su nedavno zaplijenjeni lažni modeli koje je organizirana banda prodavala diljem Italije. Prilikom sklapanja ovih, naoko savršenih kopija, vješti automehaničari su kombinirali originalne i lažne dijelove i ostvarivali golemu zaradu na ovako redizajniranim automobilima. Primjerice, rabljeni model Pontiaci koji bi »prepravljali« ne staje više od nekoliko tisuća eura, a lažni Ferrari bi dosegao cijenu od 20 pa sve do 50 tisuća eura.

Trezor

Unutar zaleđene planine na dubini od 130 metara, na otoku Svalbardu (Norveška), otvoren je »Trezor sudnjeg dana« u kojem će biti, za svaki slučaj, pohranjeno i čuvano sve biljno sjeme postojećih vrsta koje egzistiraju na ovom našem svijetu. Biljna »Noina arka« ima mogućnost uskladištenja 4,5 milijuna uzoraka, a u prvoj turi je stigao kontingent od 268.000 vrsta poput brojnih nam poznatih biljnih vrsta. Vlasnik trezora je Norveška, ali sve druge zemlje svijeta u njemu mogu skladištiti svoje sjemenje bez naplate trošarine.

Umjesto dijete

Kalorijski račun

Svaka namirnica ima svoju energetska vrijednost, a pravilnom »matematikom« možete bez problema voditi računa o svojoj tjelesnoj težini

Piše: Dražen Prčić

Imate li problema s viškom kilograma ili je zima bila preduga?

Ukoliko vas jutarnji pogled na vagu čini nezadovoljnim/om ili nesretnim/om, krajnje je vrijeme za akciju. Ožujak je stigao i proljeće samo što nije, a s njim nestaju masivni »odjevni štيتnici« i višak postaje evidentna činjenica. No, ništa nije toliko strašno i sve se može popraviti u samo nekoliko mjeseci. Samo treba biti ustrajan i računati kalorije dnevnog unosa hrane.

PRIMJER: Broj kalorija koje su dnevno potrebne vašem organizmu dobit ćete ukoliko brojku vaše tjelesne težine pomnožite s 24.
 $90 \text{ kg} \times 24 = 2160$

Ukoliko ste zadovoljni svojom trenutačnom težinom onda nema problema, dnevni unos hrane mora biti u granicama brojke od 2160 kalorija i težina će ostati ista. Ali, ukoliko biste željeli oslabiti neki kilogram, onda treba smanjiti broj kalorija i putem čiste, jednostavne matematike, započeti željeni proces.

Uzmimo 5 dnevnih obroka čija kalorijska vrijednost neće preći npr. 350 – 400 kalorija i već ste u »plusu« svoje zamisli, odnosno u minusu s viškom kalorija za jedan dan

$$350 \times 5 = 1750 \quad 2160 - 1750 = 410$$

$$400 \times 5 = 2000 \quad 2160 - 2000 = 160$$

Iznimno je važno i poželjno ograničiti vrijednost jednog obroka na maksimalno 500 kalorija, jer tu unesenu vrijednost organizam može brzo preraditi. Naravno, za dobar račun potrebno je znati i prave kalorijske vrijednosti hrane koja se konzumira, stoga evo male pomoći. Navedene vrijednosti namirnica odnose se za 100 grama određenih namirnica.

ŽITARICE

Crni kruh 262, bijeli kruh 265, pecivo 278, makaroni 361, rezanci 364, riža 367, griz 370, keks 388, kolači s jajima 390, biskvit 400

MLJEKO I MLJEČNI PROIZVODI

Obrano mlijeko 37, jogurt 57, kiselo mlijeko 62, svježi kravljji sir 95, kiselo vrhnje 157, posni

sir 167, kravljji kiseli sir 208, slatko vrhnje 305, masni sir 375, kačkavalj 442, kajmak 580, maslac 785.

MESO

Teletina 85, kokoške (bijelo) 93, goveđe 98, ovčje 105, zečje 107, pureće 117, svinjsko 125, kokoške (masnije) 152, pileće (masnije) 171, janjeće 237, svinjetina (masnija) 362.

MESNE PRERAĐEVINE

Mortadela 170, krvavica 188, hrenovke 250, pariška salama 253, salama 267, kuhana šunka 274, prijesna šunka 344, suha svinjska kobasica 430, zimna salama 522, kulen 527, kuhana slanina 722, slanina 855.

RIBA

Oslić 71, štuka 80, rakovi 90, pastrva 98, smud 100, šaran 100, som 100, kečiga 100, svježa tunjevina 132, sardina u ulju 200, tunjevina u ulju 302.

MASTI I ULJA

Margarin 733, majoneza 744, ulje 925, svinjska mast 925.

JAJA

Kokoške jaje 84, bjelanjak 16 – žumanjak 68.

POVRĆE

Krastavci 10, rajčica 15, zelena salata 18, zelena paprika 22, kupus (kiseli) 24, kupus (sladak) 30, cvjetača 32, gljive 37, špinat 38, mahune 39, hren 40, rotkvice 43, mrkva 45, kelj 50, luk 52, grašak 80, krumpir 96, krumpir pire 139, prženi krumpir 205, grah 260, sočivo 300.

JUHE I VARIVA

Do 400 kalorija, ovisno jesu li sa zaprškom.

VOĆE

Kupine 27, lubenice 31, jagode 37, maline 40, naranče 40, ribiz 40, grejpfrut 40, dinje 42, marelice 50, breskve 50, kruške 50, jabuke 51, šljive 52, banane 65, grožđe 69, grožđe (suho) 270, kesten 370, bademi 622, orasi 625, kikiriki 631, lješnjaci 683.

SLATKIŠI

Marmelada 274, med 307, šećer 410, kakao 410, čokolada 450-500.

PIĆA

Vrijednosti za 0,5 l – tamno pivo 165, svijetlo pivo 225, bijelo vino 304, crveno vino 344, Vrijednosti za 0,5 cl – rakija 111, viski 120, vodka 250, liker 250, konjak 250, džin 250.

BEZALKOHOLNA PIĆA

Čaj bez šećera 0, kava bez šećera 0, limunada bez šećera 0, Coca-cola 184, sok od limuna 60, sok od grejpfruta 115, sok od naranče 118, prirodni gotovi sokovi od voća od 250 – 300. ■

Vlado Šola, rukometni vratar

Braniti

Imao sam namjeru prestat

Razgovor vodio: Dražen Prčić

tata. Onda smo mi pokazali nekakav karakter i lijepu igru koja se ljudima svidjela, osvojili smo to nenadano zlato i uspjeli pronaći svoje mjesto. No, još jednu veliku stvar bih volio naglasiti. Mi nismo sportaši koji vozimo ferrari i radimo skandale, što ljude općenito zna nervirati kod tzv. bogatijih sportova, a ipak konstantno donosimo dobre rezultate s velikih natjecanja. Zbog toga nas ljudi u Hrvatskoj vole, a zanimljivi smo i politici i medijima.

Koliko je teško nositi breme brojnih svjetskih i europskih uspjeha, a opet biti u određenoj mjeri u sjeni većih sportova i potpunom neskladu financijskog vrjednovanja ostvarenih rezultata.

Nogomet moramo isključiti iz cijele priče jer je u pitanju golemi biznis koji je ispred sporta. Glede spomenutog bremena, ha, lijepo ga je nositi, osobito kad donosiš doma lijepe rezultate s velikih natjecanja. Novca, nažalost, nema kao u nogometu ili košarci, ali kada igraš za reprezentaciju to i nije u prvom planu.

Rukometni vratar je, po specifičnosti mjesta koje zauzima u momčadi i vrsti igre u kojoj sve vrijeme aktivno sudjeluje, u posve drugačijoj ulozi od vratara u nekim drugim sportovima. Kako ste Vi ovu svoju ulogu doživljavali tijekom svih proteklih godina?

Kod nas u rukometu stvar je posve drugačija nego kod naših kolega u nogometu, jer kod nas gol pada svakoga minuta. Ne postoji sredina, ili si najbolji ili najgori. Mene su treneri uvijek učili kako ja moram biti taj koji će, svojim obranama, nekim potezom ili savjetom pokrenuti ponajprije obranu, a potom i cijelu momčad. Općenito, to je vrlo zanimljiva, ali opet i zahtjevna uloga.

Što biste savjerovali budućim vratarima na njihovom putu do uspješne karijere i, po Vašem mišljenju, rada li se vratar ili se on stvara?

Talent je najvažniji, ali opet danas se sve da napraviti. Za vrhunskog vratara moraju se ipak poklopiti neke stvari, prije svega mora se biti fizički predodređen za tako nešto i mora se biti, što je jednako važno, i dosta lukava, inteligentna osoba. Vratar je taj koji se bori protiv svih tih igrača u polju, dok primjerice igrači poglavito imaju svog igrača na kojeg se moraju koncentrirati.

Još od Portugala 2003. godine i naslova svjetskih rukometnih prvaka, Vlado Šola (1968.) je postao jedan od najupečatljivijih simbola reprezentacije koja je postavila »nove kriterije« ovog atraktivnog sporta. Izvrsnim obranama i prepoznatljivom frizurom, isprva crvenom, a danas plavom kosom, postao je i ostao do današnjih dana ljubimac brojne armije navijača. Na pragu petog decenija života oprostio se od reprezentativne majice, ali još uvijek, vrlo uspješno, brani za svoj klub Croatia osiguranje i nastavlja svoju rukometnu priču. O svemu pomalo, ekskluzivno je pričao za Hrvatsku riječ.

Na početku krenimo od aktualnih događanja i zapaženih rezultata u nastavku Lige šampiona. Kako vidite svoju momčad u srazu protiv ponajboljih europskih protivnika?

U prvom dijelu Lige šampiona imali smo relativno lošije rezultate od očekivanih, pa su se pojavile i određene sumnje glede momčadi koja je, na početku sezone koncipirana od zbilja kvalitetnih igrača. Realno, puno je novca uloženo u ovu ekipu, i evo sada se to i počinje vraćati kroz rezultate. Dobri smo i dobro igramo, i iako objektivno imamo najjaču skupinu, uspijevamo pobijediti renomirane protivnike poput San Antonio Portugala i Flensburga. Ali još uvijek nam nedostaje pobjeda vani, što uopće nije jednostavno ostvariti u ovakvoj konkurenciji.

Što je osnovna značajka usporedbe između reprezentativne i klupske razine rukometa?

Nema tu velike usporedbe. Za klub i njegove boje igrač isključivo radi love i neke stvari posve drugačije doživljavaš i proživljavaš. Kada igraš za reprezentaciju onda igraš i za sebe, i svoju ženu, dijete, mamu, tatu, susjeda i sve ljude koji žive u toj zemlji, i imaš veliku odgovornost koju, s druge strane, u klubu nemaš. U klubu odgovaraš samo za novac koji je uloženo u tebe...

Najnezgodniji igrač

Teško je reći tko mi je bio najnezgodniji protivnički igrač, jer se već dvadeset godina profesionalno bavim rukometom i svaka generacija donosi nove, nezgodne protivnike. Ali, eto, možda bi to bio recimo Dushebayev.

Na koji način, poslije svega i znatno zrelijim očima, danas gledate na procvat rukometa za koji su u najvećoj mjeri zaslužni svi iz reprezentacije?

Prije svega rukomet ima prilično dugu i bogatu reputaciju na prostorima nekadašnje Jugoslavije, ali nikad se nije tako nešto dogodilo na hrvatskim prostorima. I onda se dogodio taj Portugal, Svjetsko prvenstvo na koje smo stigli kao posljednje plasirana momčad (16) s Europskog prvenstva, i nitko nije niti najmanje očekivao mogućnost ostvarenja nekog značajnijeg rezul-

ću i dalje

, ali sada su otvorene neke opcije za nastavak igranja

Dugo ste među vratnicama u karijeri koja je dosegla najviše vrhove uspjeha. Dokad mislite oblačiti sportsku opremu i izlaziti »u šut« protivnicima momčadi?

Vidite, u jedanaestom mjesecu imat ću četrdeset godina, pa se ne opterećujem svojom daljnjom karijerom. Imao sam namjeru prestati aktivno igrati, a posljednjih nekoliko tjedana mi se otvaraju opcije za nastavak igranja u jednom jakom njemačkom klubu. Vidjet ćemo, možda produžim igrati još godinu dana...

Ali i po okončanju aktivnog igranja, zasigurno planirate ostati u rukometu.

Htio bih i volio ostati u rukometu i sportu općenito, jer to je nešto što znam

najbolje raditi u životu, a opet na neki način čovjek bi trebao svoje iskustvo prenijeti na druge. Bogat sam životnim iskustvom, a najbogatiji sportskim. Jer to što mi, koji smo osvajali brojne svjetske medalje, možemo prenijeti na mlade, to iskustvo ne može i nema osoba koja to nije i sama iskusila. ■

Priprema

Suvremeni načini analize protivnika poput video snimaka umnogome pomažu u pripremi za predstojeći susret, ali meni najviše pomaže moje sjećanje na određene igrače protiv kojih sam igrao, njihove navike i način na koji su igrali.

Treća pobjeda u Ligi šampiona Zagreb bolji od HSV-a

Rukometaši Croatia Osiguranja Zagreb zabilježili su i treću domaću pobjedu u drugom dijelu Lige šampiona, svladavši u nedjelju odličnu momčad njemačkog HSV-a. U neizvjesnom i izjednačenom susretu, rezultat se lomio do posljednje minute u kojoj je Zlatko Horvat postigao pobjedonosni pogodak za konačni trijumf (27-26). U odličnoj partiji cijele momčadi, najbolji strijelci su bili Džomba i Lazarov sa sedam postignutih golova. Ovom pobjedom Zagreb je istaknuo ozbiljnu kandidaturu za plasman u polufinale najelitnijeg europskog klupskog natjecanja.

Zagreb Indoors 2008 Naslov za Stahovskog

U svom trećem uzastopnom finalu zagrebačkog ATP turnira, Ivan Ljubičić je, posve neočekivano, doživio drugi poraz. U subotnjem završnom susretu bolji od njega je bio Ukrajinac Stahovski (7-5, 6-4), tenisač koji je u glavni ždrijeb ušao kao lucky loser, nakon odustajanja Francuza Llodre. Zagreb Indoors 2008 će tako ostati upamćen i kao prvi turnir na kojemu je, od 1991. godine, »sretni gubitnik« (tenisač poražen u kvalifikacijama, ali po rankingu ulazi kao zamjena) uspio osvojiti turnir. Naslov u igri parova osvojila je australijska kombinacija Hanley/Kerr pobjedom nad njemačko-nizozemskim parom Kas/Wassen (6-3, 3-6, 10-8).

KRIŽALJKA

www.kyiskoteka.hr

	PAPA RATZINGER	ANICA ZUBOVIĆ	GRADIĆ U STR.	RAZMJE- NA KOLI- CINA	AUSTRIJA	BIH GRA- DIO NA JADRANU	MIMIKI FILMSKI DOŠPODVI	ZOJA DOAR	PRISTASA ANIMIZMA	MLJZ NINE MOPIC FABRIČIO	NAZIVI	PLIVAČICA KLOČKOVA	TAI NO- GOMETNI KLUB IZ BERGAMA
BALKANI- ZIRANJE													
IZAKOV BIN					URED ERONOMA BILNIK TRANIN								
"NORT"		OTOČANIN VOJNIČKI PRIJAVAN					GLUMICA KOLESAR FRANSKI NOMADSKI NAROD						
CRVENILO KOŽE (GROJ)							RUDARSKI EKSPLOZIV VRSTA SKRILJASTE STIJENE						
OVOGA DANA						VASNA ZMLJA PRKOS						"AMPER" PELJEŠKA SORTA DROŽBA VINA	
IVO PATTERA			NEURAS- TENICAČI	VRSTA ČAMCA NPR. STO- METRASIČA							DAVID NIVEN NJEMAČKI FILOZOF, IMMANUEL		
SUGLASNIK										USAN ILI NARVAL NOVINSKI ČLANAK			
TITRAJI									ZOI IN ROMAN NOVINAR HTV, GORAN				
BESADOR- ZAJAN					TOM SELLECK KOJI SLIČI STARDU		POLOŽAJ U DRUŠTVU NAŠE PISMO						DAN U JEDINU
"EAST"		EUROPSKA DNLJA MAČKA JAK TENIS- KI TURNIR				BEZAKONICE (GRČJ)	IGRAČ LOFTOM MARKA RUMUNJSKOG VINA						
ZBUNJIVA- TI IDALMI											POČETAK ČETKANJA TRANINA ZA ZAVJESE		
NASFLITI SE												"TONA" PULSKA ZNAČEN- TOST	
"POTRIS" TRINA ZVJEZDI- ČANJA (GROJ)										ZIDOVSKO SLOVO (THAV) "DANIEL"			
OVISNIK O ČETIU KAO NAR- KOTIKU									DEBELA AMERIČKA ZARAV- LJAČICA ROBEANNE				
POSTAJATI BENILAN									SREDSTVO ZA POKRA- ĆANJE EMETIK "RADIJUS"				
DOCTOR VODIKA (TRIVJ)							CRNA KROJITNA ODJEĆA SLOŽENO SLOVO						
SKAKANJE IZ ČESKA (MNGZ)									SIMBOL OZNAKA				

RJEŠENJE KRIŽALJKE

REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA

Na temelju članka 7. Pravilnika o stipendiranju učenika i studenata u Republici Hrvatskoj – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske (Klasa: 011-02/07-03/01, Urbroj: 521-V-07-02) od 24. siječnja 2007., Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija raspisuje

NATJEČAJ

za dodjelu stipendija učenicima i studentima za školsku i akademsku godinu 2007./2008.

1. Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju učenici i studenti – pripadnici hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske:
 - koji su rođeni u inozemstvu i/ili su neprekidno živjeli u inozemstvu najmanje pet (5) godina
 - koji imaju boravište ili prebivalište u Republici Hrvatskoj u trajanju do najviše pet (5) godina
 - koji upisuju ili nastavljaju redovnu srednju školu u Republici Hrvatskoj
 - koji upisuju ili nastavljaju:
- a) redovni preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij u Republici Hrvatskoj, ili
- b) redovni stručni ili specijalistički diplomski stručni studij u Republici Hrvatskoj (u nastavku teksta: sveučilišni ili stručni studij)
 - koji upisuju razred ili godinu sveučilišnog ili stručnog studija bez ponavljanja razreda ili godine sveučilišnog ili stručnog studija (osim u slučaju mirovanja studentskih prava sukladno članku 88. stavak 1. toč ka 12. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju)
2. Kriteriji za dodjelu stipendije su:
 - redovno upisani prvi razred srednje škole ili prva godina sveučilišnog ili stručnog studija
 - redovno upisani naredni razred ili viša godina sveučilišnog ili stručnog studija
 - neprimanje stipendije iz drugih izvora
3. Kandidati koji se javljaju prvi put dužni su podnijeti sljedeću dokumentaciju:
 - zamolbu za dodjelu stipendije s kratkim životopisom
 - dokaz o pripadnosti hrvatskom narodu (domovnica kandidata ili rodni list jednog od roditelja koji je pripadnik hrvatskog naroda)
 - potvrdu o redovno upisanom razredu srednje škole ili godine sveučilišnog ili stručnog studija
 - potvrdu o boravištu ili prebivalištu u Republici Hrvatskoj
 - dokaz o prethodnom školovanju u inozemstvu
 - dokaz o neprekidnom životu u inozemstvu najmanje pet (5) godina
 - preslik putovnice
 - izjavu pod materijalnom odgovornošću da se ne stipendiraju iz drugih izvora
4. Kandidati koji su primili stipendiju u školskoj i akademskoj godini 2006./2007. dužni su podnijeti sljedeću dokumentaciju:
 - zamolbu za dodjelu stipendije
 - potvrdu o redovno upisanom razredu srednje škole ili godine sveučilišnog ili stručnog studija
 - izjavu pod materijalnom odgovornošću da se ne stipendiraju iz drugih izvora
5. U svrhu dokazivanja ispunjenja nekog od gore navedenih kriterija potrebno je priložiti odgovarajuću dokumentaciju iz koje se nepobitno može utvrditi da je traženi uvjet ispunjen.
6. Natječaj traje 15 dana od dana objave u »Večernjem listu« i »Vjesniku« te na web stranicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija www.mvpei.hr i www.mvpei.hr/hmiu.
7. Zamolbe s nepotpunom dokumentacijom, kao i one koje ne pristignu u zadanom roku, neće se razmatrati.
8. Nakon provedenog Natječaja i na prijedlog Povjerenstva za dodjelu stipendija ministar vanjskih poslova i europskih integracija donosi Odluku o dodjeli stipendija. U skladu s Odlukom o dodjeli stipendija, s korisnikom stipendije zaključuje se ugovor o stipendiranju, u kojem se pobliže uređuju prava i obveze davatelja i primatelja stipendije.
9. Svu odgovarajuću dokumentaciju potrebno je poslati poštom na adresu:

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8, 10 000 Zagreb
Uprava za hrvatske manjine, iseljništvo i useljništvo
Odjel za hrvatsko useljništvo
uz naznaku »NATJEČAJ ZA DODJELU STIPENDIJA«

MILENIJUM
OSIGURANJE

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
7.3.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
10.00 - Vijesti
10.07 - Vijesti iz kulture
10.12 - Travelling the Globe, dokumentarna serija
10.40 - Travelling the Globe, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Mala gospodica
13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Glas domovine
15.10 - Znanstvena petica
15.40 - Drugo mišljenje
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.15 - Hrvatska uživo - Vijesti
17.20 - Danas na Zagrebačkoj burzi
17.22 - Iza ekrana
17.52 - Garaža
18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - Nova Europa Michaela Palina: Od Dunava do Dnjepra
21.15 - Dobre namjere, serija
22.05 - Poslovni klub
22.40 - Divlji zapad, dokumentarna serija
23.30 - Poslovne vijesti
23.40 - Lica nacije
00.25 - Vijesti iz kulture
00.35 - Vijesti
00.50 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
01.40 - Filmski maraton: Trauma, britanski film
03.10 - Filmski maraton: Hostage, američki film
04.50 - Mala gospodica
05.35 - Garaža
06.05 - Poslovni klub
06.30 - Znanstvena petica
07.00 - Iza ekrana

06.50 - Najava programa
06.55 - Zekoslavne priče,
07.20 - Oban: Utrke planeta
07.45 - Moj život na farmi, dok. serija za djecu

08.00 - Žutokljunac:
09.00 - Učilica
09.10 - Veliki odmor:
10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
13.35 - Veliki odmor
14.25 - Zekoslavne priče
14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
15.20 - Moja žena i djeca 3., humoristična serija
15.50 - Županijske panorame
16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
17.05 - CD LIVE
17.55 - Prijatelji 4., humoristična serija
18.25 - Vijesti na Drugom
18.45 - Petar Pan i gusari
19.15 - Beverly Hills 1., serija
20.05 - Sve u šesnaest
20.25 - Speed 2: The Cruise Control, američki film
22.30 - Vijesti na Drugom
22.50 - Sudac John Deed 4.
00.25 - Lovci na natprirodno 2., serija
01.05 - CD LIVE
01.50 - TV raspored

06.55 Šaljivi kućni video
07.20 Yu-Gi-Oh GX
07.45 Ninja kornjače FFWD
08.10 Jagodica Bobica
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Svi vole Raymonda
11.25 Ružna ljepotica, serija
12.25 Vijesti
12.40 Zauvijek susjedi, serija
13.20 Farma, reality show
14.00 Super Mario, igrani film
15.45 Zoeyin tajni život, film
17.25 Vijesti
17.35 Proverjeno, informativni magazin
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 10 do 8, informativna emisija
20.00 Farma, reality show
21.30 Ubojica među nama, film
23.10 Vijesti
23.30 Unutarnji poslovi, igrani film
01.25 Sjena straha, igrani film
02.50 Sinovo obećanje, igrani film
04.20 Kraj programa

06.30 Magnum, akcijska serija (R)
07.20 Montecristo, telenovela
08.15 Looney tunes
08.40 Spužva Bob Skockani
09.05 Sam svoj majstor, humoristična serija

09.30 Korak po korak, humoristična serija (R)
10.00 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.25 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
11.20 Rat u kući, humoristična serija (R)
11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.15 Vijesti
12.20 Eksploziv, magazin (R)
12.35 Zabranjena ljubav, (R)
13.00 Obalna straža, drama
13.55 Magnum, akcijska serija
14.45 Cobra 11, kriminalistička serija
15.40 Korak po korak, humoristična serija
16.05 Puna kuća, humoristična serija
16.35 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Dadilja, humoristična serija
17.30 Rat u kući, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 James Bond 007: Zlatno oko, igrani film, akcijski
22.15 Dream team, igrani film
23.55 Vijesti
00.05 Potjera, igrani film, kriminalistička drama/triler
01.40 Kunolovac, kviz

**SUBOTA
8.3.2008.**

07.30 - Najava programa
07.50 - Vijesti
08.00 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Konjaniči, film
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Kućni ljubimci
10.50 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Mala gospodica
13.20 - Potrošački kod
13.55 - Prizma, multinacionalni magazin
14.40 - Duhovni izazovi
15.05 - Reporter: Kćerka terorist
16.15 - Euromagazin
16.45 - Vijesti
17.00 - Svirci moji, zabavno-glazbena emisija

17.35 - Škrinja: Biblija
18.35 - TV Bingo show
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.15 - Zvijezde pjevaju (1/8)
21.50 - Show 69
22.45 - Vijesti
22.55 - Vijesti iz kulture
23.10 - Filmski klub: Modesty Blaise, britanski film
00.55 - Filmski maraton: Veseli kamperi, američki film
02.25 - Filmski maraton: Elvira's Haunted Hills, američki film
03.40 - Show 69
04.25 - Mala gospodica
05.10 - Reporter: Kćerka terorist
06.15 - Potrošački kod
06.45 - Euromagazin
07.15 - Svirci moji, zabavno-glazbena emisija

07.00 - Najava programa
07.05 - Ljubav u zaleđu, serija
07.50 - Žutokljunac
08.50 - Disneyjevi crtići: Miki i prijatelji
09.10 - Disneyjevi crtići: Mala sirena
09.40 - Najbolje godine, serija
10.30 - Waterloo Road, serija
11.15 - Briljantreen
12.10 - Auto-magazin
12.45 - Dobre namjere, serija
13.30 - Dobre namjere, serija
14.20 - Filmski klasici - ciklus Marilyn Monroe: Volimo se, američki film
16.20 - Sportski dokumentarni film
17.25 - Valencia: Svjetsko dvoransko prvenstvo u atletici, prijenos
20.00 - Hrvatska nogometna liga - emisija
20.10 - Hrvatska nogometna liga: Dinamo - Hajduk, prijenos
22.05 - Hrvatska nogometna liga - emisija
23.10 - Sportske vijesti
23.15 - Valencia: Svjetsko dvoransko prvenstvo u atletici, snimka
23.35 - Koncert zabavne glazbe
00.55 - Vrijeme je za jazz
01.55 - TV raspored

06.35 Šaljivi kućni video
07.00 Zločko, crtana serija
07.20 Power Rangers Mystic Force, serija
07.45 Tomica i prijatelji

08.10 Ninja kornjače FFWD
08.35 Winx, crtana serija
09.00 Nova lova, TV igra
10.35 Novac, business magazin
11.05 Automotiv, auto moto magazin
11.35 Pakleno more, igrani film
13.45 Rapsodija u Miamiju, igrani film
15.25 Večernja škola - EU
16.25 Luđ, zbunjen, normalan, serija
17.05 Vijesti
17.15 Kod Ane, kulinarski show
18.00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Smrtonosna zona, film
21.45 Ubojica među nama, igrani film
23.20 Grad na obali, igrani film
01.05 Progonjeni, igrani film
02.35 Kraj programa

07.20 Zvijezde Ekstra: 10 zvezdanih odvikavanja, zabavna emisija (R)
08.10 Dan D, humoristična serija
08.40 Ulica Sezam, crtana serija
09.40 Zabranjena ljubav, sapunica (pet epizoda) (R)
12.00 Policajac s Petlovog brda, dramska serija
12.55 Lutrija života, serija
13.45 Vijesti uz ručak
13.50 Tarzan i izgubljeni grad, film, pustolovni (R)
15.15 Grešne duše, igrani film, drama
17.30 Zvijezde Ekstra: 20 najbogatijih žena u howbusinessu, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Hrvatski top model, show
21.45 Plavuša s Harvarda, igrani film, komedija
23.25 Mračna prošlost, igrani film, drama
01.35 Kunolovac, kviz
03.35 Potjera, igrani film, (R)

**NEDJELJA
9.3.2008.**

07.40 - Najava programa
08.00 - Vijesti
08.10 - Koncert: Korizma u Crkvi svetog Marka

10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Hrvatska kulturna baština
 10.30 - Wye - glasovi iz doline, dokumentarni film
 11.20 - Jelovnici izgubljenog vremena
 11.40 - TV kalendar
 12.00 - Dnevnik
 12.15 - Mali savjeti za poljoprivrednike
 12.17 - Maslinovo ulje, EP reportaža
 12.30 - Plodovi zemlje
 13.25 - Rijeka: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.02 - Kulturni info
 15.10 - Mir i dobro
 15.45 - Opera box
 16.15 - Vijesti
 16.35 - Lijepom našom: Pazin (1/2)
 17.25 - Uzmi ili ostavi, TV igra
 18.05 - Na domaćem terenu
 19.15 - Loto 6/45
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - 1 protiv 100, kviz
 21.15 - Stipe u gostima, dramska serija
 22.00 - Riddickove kronike, američki film
 00.00 - Vijesti
 00.10 - Vijesti iz kulture
 00.20 - Ciklus europskog filma: Čitačica, francuski film
 01.55 - Nedjeljom u dva
 02.55 - Wye - glasovi iz doline, dokumentarni film
 03.45 - Skica za portret
 03.50 - Lijepom našom: Pazin (1/2)
 04.35 - Plodovi zemlje
 05.25 - Rijeka: More
 05.55 - Glas domovine
 06.20 - Drugo mišljenje

07.00 - TV vodič
 07.45 - Najava programa
 07.50 - Ljubav u zaleđu, serija
 08.35 - Lilo i Stitch, crtana serija
 09.00 - Lilo i Stitch
 09.25 - Dječje filmsko jutro - serija za djecu
 10.00 - Nora Fora, TV igra za djecu
 10.50 - Biblija
 11.00 - Hlapčina: Misa - izravn prijenos
 12.00 - Parlaonica
 12.55 - Slikovnica
 13.25 - Studio F1 - uvod u sezonu
 14.10 - Što te tata pušta samu?, američki film
 15.40 - Boks: Memorijal Z.Hrbić, reportaža

16.10 - Valencia: Svjetsko dvoransko prvenstvo u atletici, prijenos (do 19.30)
 17.55 - Rukomet, Liga prvaka: San Antonio - Croatia osiguranje Zagreb, prijenos
 19.30 - Magazin Lige prvaka
 20.05 - Dumb and Dumber, američki film
 21.55 - Ubojite kućanice, humoristična serija
 22.20 - Sportske vijesti
 22.25 - Španjolska ili talijanska nogometna liga
 00.10 - Mijenjam svijet
 00.40 - Dokuteka
 01.10 - Transfer
 01.40 - TV raspored

06.25 Šaljivi kućni video
 06.50 Zločko, crtana serija
 07.15 Power Rangers Mystic Force, serija
 07.40 Tomica i prijatelji, serija
 08.05 Ninja kornjače FFWD
 08.30 Winx, crtana serija
 08.55 Kranjska Gora: Skijanje - Slalom (m), 1. vožnja, prijenos
 10.00 Smallville, serija
 11.00 Ćerobnice, serija
 11.55 Kranjska Gora: Skijanje - Slalom (m), 2. vožnja, prijenos
 12.45 Frikovi, serija
 13.40 Željezni orao 2, film
 15.30 Biloxi blues, igrani film
 17.20 Vijesti
 17.30 Smrtonosna zona, film
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Farma, reality show
 21.30 Crni vitez, igrani film
 23.15 Red carpet, showbiz magazin
 00.30 Svi mrže Chrisa, serija
 01.00 Crni vitez, igrani film
 02.35 Red carpet, showbiz magazin
 03.45 Svi mrže Chrisa, serija
 03.55 Kraj programa

07.30 Policajac s Petlovog brda, dramska serija (R)
 08.15 Lutrija života, serija (R)
 09.05 Blizanke, serija
 09.35 Ulica Sezam
 10.35 Šetnja u oblacima, igrani film, drama
 12.20 Ne daj se, Nina!, drama (R)
 13.15 Bibin svijet, humoristična serija (R)
 13.55 Vijesti uz ručak
 14.00 Slučajno ubojstvo, film

15.35 Hrvatski top model, show (R)
 17.20 Odred za čistoću, zabavna emisija
 17.50 Ekkluziv, magazin
 18.30 Vijesti
 19.00 Salto, zabavna emisija
 20.00 CSI Miami, serija
 20.50 Stvorenja, serija
 21.45 Urota, političko-kriminalistički triler
 23.20 Kad jaganjci utihnu, film, kriminalistički triler
 01.25 Kunolovac, kviz
 03.25 Mračna prošlost, igrani film, drama (R)

**PONEDJELJAK
10.3.2008.**

06.40 - Najava programa
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 10.43 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 11.11 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom
 15.35 - Žliga i zagrebački štikleci, domaći dokumentarni film
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.30 - Danas na Zagrebačkoj burzi
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Latinica: Koliko kontroliramo naše more
 21.50 - Profesije osobno: Pod kontrolom
 22.20 - Poslovne vijesti
 22.30 - Otvoreno
 23.15 - Vijesti
 23.25 - Vijesti iz kulture
 23.35 - Na rubu znanosti
 00.25 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
 01.10 - Moja žena i djeca 3.
 01.30 - Završni udarac, serija

02.15 - Put oko svijeta, serija
 02.43 - Put oko svijeta, serija
 03.10 - Žliga i zagrebački štikleci, dok. emisija
 03.35 - Latinica: Koliko kontroliramo naše more
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom

06.50 - Najava programa
 06.55 - Zekoslavne priče
 07.20 - Oban: Utrke planeta
 07.45 - Moj život na farmi, dok. serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac:
 09.00 - Učilica
 09.10 - Veliki odmor:
 10.00 - Obitelj te čeka, film
 11.35 - Fotografija u Hrvatskoj
 11.45 - Jack i Bobby, serija
 12.30 - Ed 4., serija
 13.10 - Oban: Utrke planeta
 13.35 - Veliki odmor
 14.20 - Zekoslavne priče
 14.40 - TOP 40
 15.25 - Moja žena i djeca 3., humoristična serija
 15.50 - Zagrebačka panorama
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 4.
 17.55 - Prijatelji 4., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - Beverly Hills 1., serija
 19.50 - Crtani film
 20.05 - Završni udarac, serija
 20.55 - Vijesti na Drugom
 21.15 - Bitange i princeze 4., humoristična serija
 21.55 - Zlatna kopačka
 22.45 - Ukleti brod, američko-australski film
 00.15 - McLeodove kćeri 4.
 01.00 - TV raspored

06.55 Šaljivi kućni video
 07.20 Yu-Gi-Oh GX
 07.45 Ninja kornjače FFWD
 08.10 Jagodica Bobica
 09.00 Nova lova, TV igra
 11.00 Ružna ljepotica, serija
 11.55 Zauvijek susjedi, serija
 12.35 Vijesti
 12.50 Farma, reality show
 14.20 Crni vitez, igrani film
 16.00 Svijet prema Jimu, serija
 16.30 Cosby show, serija
 16.55 Lude 70-e, serija
 17.25 Vijesti
 17.35 Kralj Queensa, serija
 18.05 Svi vole Raymonda
 18.35 Zauvijek susjedi, serija

19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 10 do 8, informativna emisija
 20.00 Farma, reality show
 20.45 Uvod u anatomiju, serija
 21.40 Heroji, serija
 22.30 Pod nož, serija
 23.20 Vijesti
 23.40 Nikita, serija
 00.30 JAG, serija
 01.15 Na rubu zakona, serija
 02.00 Izvan zakona, igrani film
 03.30 Kraj programa

06.00 Magnum, serija (R)
 06.55 Montecristo, telenovela
 07.45 Looney tunes
 08.10 Spužva Bob Skockani
 08.35 Sam svoj majstor, serija
 09.05 Korak po korak, (R)
 09.30 Puna kuća, serija (R)
 10.00 Pod istim krovom, (R)
 10.25 Dadija, serija (R)
 10.50 Rat u kući, serija (R)
 11.20 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.50 Vijesti
 11.55 Ekkluziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Obalna straža, drama
 13.55 Magnum, akcijska serija
 14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadija, serija
 17.30 Rat u kući, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Exploziv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 CSI: Miami, serija
 20.50 Stvorenja, znanstveno-fantastična serija
 21.45 Operacija Swordfish, igrani film, akcijski triler
 23.30 Vijesti
 23.45 Invazija, dramska/znanstveno-fantastična serija
 00.35 Kunolovac, kviz

**UTORAK
11.3.2008.**

06.40 - Najava programa
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska

09.05 - Mali savjeti za poljoprivrednike
 09.10 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 10.43 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 11.11 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Među nama
 15.35 - Korizmena sjećanja, emisija pučke i predajne kulture
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.30 - Danas na Zagrebačkoj burzi
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Globalno sijelo
 20.50 - Dobre namjere, serija
 21.40 - Pola ure kulture
 22.10 - Poslovne vijesti
 22.25 - Otvoreno
 23.10 - Vijesti
 23.30 - Drugi format
 00.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
 01.05 - Moja žena i djeca 3.
 01.25 - Paranoja, američki film
 03.00 - Put oko svijeta, serija
 03.28 - Put oko svijeta, serija
 03.55 - Oprah show
 04.35 - Pola ure kulture
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Među nama

06.50 - Najava programa
 06.55 - Zekoslavne priče
 07.20 - Oban: Utrke planeta
 07.45 - Moj život na farmi, dok. serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac:
 09.00 - Učilica
 09.10 - Veliki odmor:
 10.00 - El verano del porto, kanadsko-argentsinski film
 11.45 - Jack i Bobby, serija
 12.35 - Igrana serija za mlade
 13.20 - Veliki odmor
 14.10 - Zekoslavne priče
 14.35 - TOP 40
 15.20 - Moja žena i djeca 3.
 15.50 - Zagrebačka panorama
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 2., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 4.
 17.55 - Prijatelji 4., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - Beverly Hills 1., serija
 19.50 - Crtani film

20.05 - Pritisak na tlak
 20.30 - Nogometna Liga
 prvaka: Inter - Liverpool, 1. poluvrijeme
 21.35 - Vijesti na Drugom
 21.45 - Nogometna Liga
 prvaka: Inter - Liverpool, 2. poluvrijeme
 22.45 - Braća i sestre, serija
 23.30 - Zločinački umovi 2.
 00.10 - McLeodove kćeri 4.
 00.55 - TV raspored

06.55 Šaljivi kućni video
 07.20 Yu-Gi-Oh GX
 07.45 Ninja kornjače FFWD
 08.10 Jagodica Bobica
 09.00 Nova lova, TV igra
 11.00 Kralj Queensa, serija
 11.25 Svi vole Raymonda
 11.55 Ružna ljepotica, serija
 12.55 Vijesti
 13.10 Zauvijek susjedi, serija
 13.50 Farma, reality show
 14.30 Umorstvo među prijateljima, igrani film
 16.00 Svijet prema Jimu, serija
 16.30 Cosby show, serija
 16.55 Lude 70-e, serija
 17.25 Vijesti
 17.35 Kralj Queensa, serija
 18.05 Svi vole Raymonda
 18.35 Zauvijek susjedi, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 10 do 8, informativna emisija
 20.00 Farma, reality show
 20.45 Nova faca, igrani film
 22.20 Pod nož, serija
 23.20 Vijesti
 23.35 Nikita, serija
 00.25 Heroji, serija
 01.10 JAG, serija
 01.55 Na rubu zakona, serija
 02.40 Zvijezda Shirley Temple, igrani film
 04.10 Kraj programa

06.30 Magnum, serija (R)
 07.20 Montecristo, telenovela
 08.15 Looney tunes
 08.40 Spuzva Bob Skockani
 09.05 Sam svoj majstor, serija
 09.30 Korak po korak, serija (R)
 10.00 Puna kuća, serija (R)
 10.25 Pod istim krovom, (R)
 10.50 Dadilja, serija (R)
 11.20 Rat u kući, serija (R)
 11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.15 Vijesti
 12.20 Eksploziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Obalna straža, drama
 13.55 Magnum, akcijska serija

14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadilja, serija
 17.30 Rat u kući, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 Bibin svijet, serija
 20.40 Ljubav je slijepa, igrani film, komedija
 22.35 CSI, serija
 23.30 Vijesti
 23.45 Invazija, serija
 00.35 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
12.3.2008.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Maslinovo ulje, EP reportaža
 09.07 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 10.43 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 11.11 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Riječ i život, religijski program
 15.35 - Alpe-Dunav-Jadran
 16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.20 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.25 - Danas na Zagrebačkoj burzi
 17.35 - Najslabija karika, kviz
 18.25 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.15 - Loto 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Piramida
 21.20 - Luda kuća 3., TV serija
 21.55 - Hrvatska kulturna baština
 22.10 - Poslovne vijesti
 22.25 - Otvoreno
 23.10 - Vijesti
 23.25 - Kulturni info
 23.30 - Scientia Croatica - znanstveni forum
 00.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 3., serija

01.05 - Zakon i red: Odjel za žrtve 8., serija
 01.50 - Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
 02.35 - Prekid programa zbog redovnog održavanja odašiljača
 04.35 - Alpe-Dunav-Jadran
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Riječ i život, religijski program

06.55 - Zekoslavne priče
 07.20 - Oban: Utrke planeta
 07.45 - Moj život na farmi, dok. serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac:
 09.00 - Učilica
 09.10 - Veliki odmor:
 10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.35 - Veliki odmor
 14.25 - Zekoslavne priče
 14.50 - Pustolovine Marka i Goge, crtana serija
 15.20 - Moja žena i djeca 3.
 15.50 - Zagrebačka panorama
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 3., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 4.
 17.55 - Prijatelji 4., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - Beverly Hills 1., serija
 19.50 - Crtani film
 20.05 - Juwanna Mann, film
 21.40 - Vijesti na Drugom
 22.00 - Zakon i red: Odjel za žrtve 8., serija
 22.45 - Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
 23.30 - McLeodove kćeri 4.

06.55 Šaljivi kućni video
 07.20 Yu-Gi-Oh GX
 07.45 Ninja kornjače FFWD
 08.10 Jagodica Bobica
 09.00 Nova lova, TV igra
 11.00 Kralj Queensa, serija
 11.25 Svi vole Raymonda
 11.55 Ružna ljepotica, serija
 12.55 Vijesti
 13.10 Zauvijek susjedi, serija
 13.50 Farma, reality show
 14.30 Nova faca, igrani film
 16.00 Svijet prema Jimu, serija
 16.30 Cosby show, serija
 16.55 Lude 70-e, serija
 17.25 Vijesti
 17.35 Kralj Queensa, serija
 18.05 Svi vole Raymonda
 18.35 Zauvijek susjedi, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 10 do 8, informativna emisija

20.00 Farma, reality show
 20.45 Večernja škola - EU
 21.45 Lud, zbunjen, normalan
 22.20 Vratit će se rode, serija
 23.20 Vijesti
 23.35 Nikita, serija
 00.25 JAG, serija
 01.10 Na rubu zakona, serija
 02.00 Divlja Iris, igrani film
 03.30 Kraj programa

06.30 Magnum, serija (R)
 07.20 Montecristo, telenovela
 08.15 Looney tunes
 08.40 Spuzva Bob Skockani
 09.05 Sam svoj majstor, serija
 09.30 Korak po korak, serija (R)
 10.00 Puna kuća, serija (R)
 10.25 Pod istim krovom, (R)
 10.50 Dadilja, serija (R)
 11.20 Rat u kući, serija (R)
 11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.15 Vijesti
 12.20 Eksploziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Obalna straža, drama
 13.55 Magnum, akcijska serija
 14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadilja, serija
 17.30 Rat u kući, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 Kost, kriminalistička serija (dvije epizode)
 21.45 Heroji iz strasti, serija
 22.35 CSI, serija
 23.30 Vijesti
 23.45 Invazija, serija
 00.35 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
13.3.2008.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Ponos Ratkajevih, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 10.43 - Put oko svijeta, dokumentarna serija
 11.11 - Oprah show

- 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Mala gospodica
 13.25 - Dan za danom, mozaično-zabavna emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Trenutak spoznaje
 15.35 - Crni biseri, domaći dokumentarni film
 16.15 - Hrvatska uživo
 17.25 - Hrvatska uživo - Vijesti
 17.30 - Danas na Zagrebačkoj burzi
 17.40 - Najslabija karika, kviz
 18.30 - Ponos Ratkajevih, serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - 1 protiv 100, kviz
 21.20 - Brisani prostor
 22.05 - Znanstvene vijesti
 22.15 - Poslovne vijesti
 22.30 - Otvoreno
 23.15 - Vijesti
 23.35 - Pretorijanci Europe - Antemurale Christianitatis, dokumentarna serija
 00.30 - Zvezdane staze: Nova generacija 3., serija
 01.15 - Moja žena i djeca 3.
 01.45 - Dr. House 3. serija
 02.30 - Obitelj Soprano 6.
 03.25 - Bez traga 4., serija
 04.10 - Pretorijanci Europe - Antemurale Christianitatis, dok.serija
 05.05 - Mala gospodica
 05.50 - Trenutak spoznaje
- 06.55 - Zekoslavne priče
 07.20 - Oban: Utrke planeta
 07.45 - Moj život na farmi, dok. serija za djecu
 08.00 - Žutokljunac:
 09.00 - Učilica
 09.10 - Veliki odmor:
 10.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.35 - Veliki odmor
 14.25 - Zekoslavne priče
 14.50 - Tom i Jerry kao klinici
 15.20 - Moja žena i djeca 3.
 15.50 - Zagrebačka panorama
 16.15 - Zvezdane staze: Nova generacija 3., serija
 17.05 - McLeodove kćeri 4.
 17.55 - Prijatelji 4., serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.45 - Sve u šesnaest
 19.05 - Beverly Hills 1., serija
 19.50 - Crtani film
 20.05 - Ružna Betty, serija
 20.55 - Vijesti na Drugom
 21.15 - Dr. House 3. serija
 22.10 - Obitelj Soprano 6.
 23.05 - Bez traga 4., serija
 23.50 - McLeodove kćeri 4.
- 06.55 Šaljivi kućni video
 07.20 Yu-Gi-Oh GX
 07.45 Ninja kornjače FFWD
 08.10 Jagodica Bobica
 09.00 Nova lova, TV igra
 11.00 Svi vole Raymonda
 11.30 Ružna ljepotica, serija
 12.30 Vijesti
 12.45 Zauvijek susjedi, serija
 13.25 Farma, reality show
 14.05 Teška vremena, film
 16.00 Svijet prema Jimu, serija
 16.30 Cosby show, serija
 16.55 Lude 70-e, serija
 17.25 Vijesti
 17.35 Kralj Queensa, serija
 18.05 Svi vole Raymonda
 18.35 Zauvijek susjedi, serija
 19.15 Dnevnik Nove TV
 19.50 10 do 8, informativna emisija
 20.00 Farma, reality show
 20.45 Istraga, magazin
 22.20 Provjereno, informativni magazin
 23.15 Vijesti
 23.35 Nikita, serija
 00.30 Svemirski prag, serija
 01.20 Naplata, igrani film
 02.55 Vratit će se rode, serija
 03.45 Kraj programa
- 06.30 Magnum, serija (R)
 07.20 Montecristo, telenovela
 08.15 Looney tunes
 08.40 Spužva Bob Skockani
 09.05 Sam svoj majstor, serija
 09.30 Korak po korak, serija (R)
 10.00 Puna kuća, serija (R)
 10.25 Pod istim krovom, (R)
 10.50 Dadilja, serija (R)
 11.20 Rat u kući, serija (R)
 11.45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.15 Vijesti
 12.20 Eksploziv, magazin (R)
 12.35 Zabranjena ljubav, (R)
 13.00 Obalna straža, drama
 13.55 Magnum, akcijska serija
 14.45 Cobra 11, serija
 15.40 Korak po korak, serija
 16.05 Puna kuća, serija
 16.35 Pod istim krovom, serija
 17.05 Dadilja, serija
 17.30 Rat u kući, serija
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
 19.30 Zabranjena ljubav
 20.00 Ne daj se, Nina!, drama
 20.55 Prognostičar, igrani film
 22.35 CSI, serija
 23.30 Vijesti
 23.45 Invazija, serija
 00.35 Kunolovac, kviz

Od sljedećeg tjedna, program Radio Subotice na novoj frekvenciji

Program na srpskom, odnosno hrvatskom jeziku Radio Subotice, koji je do sada emitiran na ultrakratkom valu 91,5 Mhz, od sljedećeg će se tjedna emitirati na frekvenciji od 104,4 Mhz. Naime, u pitanju je lokalna frekvencija koja je i službeno dodijeljena Radio Subotici prošloga tjedna. Na frekvenciji 91,5 Mhz cjelodnevni program na mađarskom jeziku emitirat će Pannon radio.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- 'Bolja Srbija'
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Europa danas i sutra' – magazina Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur cafe' – magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (Kronologija, 'Čovjekov svijet' – magazin Radija Deutsche Welle, moda)
- 19,30 'Priča za laku noć' – dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

